

4.3
Poul Christensen
Møgelvangvej 2
7830 Vinderup

Dato: 18-8-2010
Sagsnr.: 036223-2008
Henv. til: Brian Daniel Bak
Tlf.: 96117795

§ 11 MILJØGODKENDELSE

af svine-, mink- og kvægbruget

på matr. nr. 49a, 54f, 39a, 54e og 54a Sønderhede, Sevel
samt 5f, 5t og 8d Djeld by, Sevel
beliggende Møgelvangvej 2, 7830 Vinderup

**MILJØGODKENDELSE MEDDELT I
HENHOLD TIL LOV NR. 1486 AF
4/12-2009 OM MILJØGODKEN-
DELSE M.V. AF HUSDYRBRUG.**

Indholdsfortegnelse

STAMBLAD FOR VIRKSOMHEDEN.....	5
IKKE TEKNISK RESUMÉ.....	6
MEDDELELSE OM GODKENDELSE.....	8
MILJØGODKENDELSENS VILKÅR	9
GENERELLE FORHOLD.....	9
Dokumentation	9
Frist for udnyttelse af godkendelse	9
Ansøger og ejerforhold	9
Ophør af husdyrbruget	9
HUSDYRBRUGETS ANLÆG.....	10
Landskabelige og kulturhistoriske forhold.....	10
Det ansøgte husdyrhold	10
Stalde	10
Ventilation	11
Rengøring af staldanlæg	11
Foder.....	11
Døde dyr	12
Opbevaring af flydende husdyrgødning.....	12
Påfyldning af gyllevogne	12
Opbevaring af dybstrøelse og fast husdyrgødning	13
<i>Forurening og gener fra husdyrbrugets anlæg</i>	<i>13</i>
Lugt	13
Transport.....	13
Støj.....	13
Støv.....	14
Lys	14
Spildevand	14
Skadedyr	14
Driftsforstyrrelser eller uheld.....	15
Miljø- og ressourcestyring	15
HUSDYRBRUGETS UDBRINGNINGSAREALER.....	16
Drift af husdyrbrugets arealer	16
Sædskite	16
Udbringning af husdyrgødning.....	16
<i>Miljøpåvirkning fra husdyrbrugets arealer.....</i>	<i>16</i>
Fosfor.....	16
Forebyggelse af forurening af vandmiljøet	17
Grundvand	17
Arter på habitatdirektivets bilag IV	17
OFFENTLIGGØRELSE OG GENERELLE FORHOLD.....	18
KLAGEVEJLEDNING	18
OFFENTLIGGØRELSE	18
RETSBESKYTTELSE	19
UDNYTTELSE AF GODKENDELSEN	20
OPLYSNINGER OM GRUNDLAG FOR MILJØGODKENDELSEN	20
MILJØTEKNISK BESKRIVELSE OG VURDERING	22
GENERELLE FORHOLD.....	22
<i>Ansøger og ejerforhold</i>	<i>22</i>
<i>Lokalisering og planmæssige forhold</i>	<i>23</i>
<i>Landskabelige og kulturhistoriske områder.....</i>	<i>25</i>
<i>Ophør af husdyrbruget.....</i>	<i>27</i>
HUSDYRBRUGETS ANLÆG.....	27
Det ansøgte husdyrhold	27

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Produktionsniveau	27
Stalde	27
BAT i staldanlæg	28
Ventilation	36
Rengøring af staldanlæg	36
Foder	37
Ensilage opbevaring og håndtering	40
Håndtering og opbevaring af olie, spildolie og brændstof	40
Affald og kemikalier	40
Døde dyr	41
Sprøjtemidler og medicin	42
Opbevaring af flydende husdyrgødning	43
Påfyldning af gyllevogne	45
Opbevaring af dybstrøelse og fast gødning	46
<i>Forurening og gener fra husdyrbrugets anlæg</i>	<i>46</i>
Ammoniak	46
Lugt	48
Transport	50
Støj	53
Støv	54
Lys	54
Spildevand	55
Skadedyr	56
Driftsforstyrrelser eller uheld	57
Renere teknologi og ressourcestyring	59
HUSDYRBRUGETS UDBRINGNINGSAREALER	63
Drift af husdyrbrugets arealer	63
Udskiftning af udbringningsarealer	65
Sædskite	65
Udbringning af husdyrgødning	65
<i>Miljøpåvirkning af husdyrbrugets arealer</i>	<i>68</i>
Grundvand	68
Bilag IV-arter	69
Ammoniakbelastningen ved udbringning af husdyrgødning	70
Generelle betragtninger for Natura 2000-områder	71
Beskrivelse af Natura 2000-området Hjelm Hede, Flyndersø og Stubbergård Sø (N41) og udpegningsgrundlaget	73
Beskrivelse af Natur 2000-vandopland Nissum Fjord og udpegningsgrundlag	77
Fosfor	85
Nitrat	89
Holstebro Kommunes samlede vurdering af påvirkningen af Natura 2000 områderne N65 (Nissum Fjord) og N41 (Hjelm Hede, Flyndersø og Stubbergård Sø)	90
Grundlaget for vurderingen	92
HOLSTEBRO KOMMUNES SAMLEDE VURDERING AF HUSDYRBRUGET	92
BILAG	93
BILAG 1 – HUSDYRBRUGETS BELIGGENHED	93
BILAG 2 – SITUATIONSPLAN FOR STALDE OG GØDNINGSOPEVARING	94
BILAG 3 – HUSDYRBRUGETS INDRETNING - FASTE ANLÆG	95
BILAG 4 – SITUATIONSPLAN – AFLØBSPLAN	96
BILAG 5 – AFSTAND I FORHOLD TIL NABOER, SAMLET BEBYGGELSE OG BYOMRÅDER	97
BILAG 6 – LANDSKABELIGE OG KULTURHISTORISKE INTERESSER OMKRING ANLÆG	98
BILAG 6 – LANDSKABELIGE OG KULTURHISTORISKE INTERESSER OMKRING AFTALEAREALERNE	99
BILAG 7 – GYLLETRANSPORTRUTER	100
BILAG 8 – NATUROMRÅDER OMKRING ANLÆG	101
BILAG 9 – OVERSIGTKORT OVER UDSPREDNINGSAREALERNE	102
BILAG 9 – OVERSIGTKORT OVER UDSPREDNINGSAREALERNE – AFTALEAREALER	103
BILAG 10 – UDSPREDNINGSAREALERNE BELIGGENHED I FORHOLD TIL NATURA 2000-OMRÅDER	104
BILAG 11 – FJORDOPLANDE	105
BILAG 12 – 10 METER BRÆMMER MOD VANDHULLER	106

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

BILAG 13 – HUSDYRLOVENS BUFFERZONER, MÅLSATTE VANDLØB OG TERRÆNHÆLDNING – EJEDE OG FORPAGTEDE AREALER.....	107
BILAG 13 – HUSDYRLOVENS BUFFERZONER, MÅLSATTE VANDLØB OG TERRÆNHÆLDNING – AFTALEAREALER	108
BILAG 14 – SØOPLANDE – EJEDE OG FORPAGTEDE AREALER	109
BILAG 15 – GRUNDEVANDSFORHOLD – EJEDE OG FORPAGTEDE AREALER.....	110
BILAG 16 – JORDBUNDSTYPER.....	111
BILAG 17 – RISIKOOMRÅDER FOR FOSFORUDVASKNING – FOSFORKLASSER OG LAVBUND	112
BILAG 18 – DRIFTSJOURNAL - DEL 1 / 2	113
BILAG 18 – DRIFTSJOURNAL - DEL 2 / 2	114
BILAG 19 - BEREDSKABSPLAN 1/6	115
BILAG 19 - BEREDSKABSPLAN 2/6	116
BILAG 19 - BEREDSKABSPLAN 3/6	117
BILAG 19 - BEREDSKABSPLAN 4/6	118
BILAG 19 - BEREDSKABSPLAN 5/6	119
BILAG 19 - BEREDSKABSPLAN 6/6	120
BILAG 20 – § 21 VURDERING FRA SKIVE KOMMUNE 1/2.....	121
BILAG 20 – § 21 VURDERING FRA SKIVE KOMMUNE 2/2.....	122

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Stamblad for virksomheden

Godkendelsesdato:	18-8-2010
Godkendelse hjemmel, lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug	§ 11 (mere end 75 DE)
Husdyrbrugets navn, jf. CVR	Poul Christensen
CVR-nr. / P-nr.	21321540 / <u>1.004.852.859</u>
Husdyrbrugets adresse	Møgelvangvej 2, 7830 Vinderup
Husdyrbrugets telefonnumre	97448608 / 20148608
Husdyrbrugets kontaktperson(er)	Poul Christensen
Matrikel	49a, 54f, 39a, 54e og 54a Sønderhede, Sevel samt 5f, 5t og 8d Djeld by, Sevel
CHR	57275
(i)-mærket, bek. 1640 / 13/12-2006	Nej
Ejendomsnr.	6610186476
Husdyrbrugets konsulent	Carsten Hejlesen Heden og Fjorden Nupark 47, 7500 Holstebro Tlf. nr. 96296937 email: che@hflc.dk
Godkendelses- og tilsynsmyndighed	Holstebro Kommune Nupark 51, 7500 Holstebro E-mail: naturogmiljo@holstebro.dk Tlf. 96 11 75 63

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Ikke teknisk resumé

Holstebro Kommune har den 16. november 2008 modtaget ansøgning om udvidelse og omlægning af produktionen på husdyrbruget Møgelvangvej 2, 7830 Vinderup. Husdyrbruget vil efter udvidelsen være større end 75 DE og mindre end 250 dyreenheder (DE) og er derfor omfattet af § 11 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug¹. Husdyrbruget er *ikke* omfattet af reglerne for IPPC, jf. IPPC-direktivet².

Husdyrbruget er ikke tidligere miljøgodkendt, og der er ikke tidligere udarbejdet VVM redegørelse eller foretaget VVM screening af dyreholdet.

Husdyrbruget består i nudrift af 6 ammekvæg med opdræt og 3 ungtyre i alt 7,5 DE kvæg, 2.700 smågrise (8-30 kg) og 2.600 slagtesvin (30-102 kg) i alt 78,8 DE svin og 1.400 årstæver mink - 46,67 DE, i alt svarende til 132,97 DE. I ansøgt drift reduceres antallet af kvæg til 3 ammekvæg med opdræt og 2 ungtyre i alt 3,96 DE kvæg, antallet af svin reduceres til 1.230 slagtesvin (30-108 kg) svarende til 35,28 DE og minkproduktionen forøges til 3.500 årstæver svarende til 116,67 DE, i alt en mindre samlet forøgelse af produktionen med 23,22 DE til i alt 155,91 DE.

Der opføres i forbindelse med udvidelsen en ny gyllebeholder på 1.500 m³ umiddelbart syd for den eksisterende beholder og længere end 300 meter fra nabobeboelse. Vest for de eksisterende minkhaller, etableres der én lukket 4-rækket minkhal (650 m²) og 7 åbne 4-rækkede minkhaller (4.040 m²). Afstanden til hhv. nabo og byzone er større end hhv. 100 og 200 meter. Der foretages ikke bygningsmæssige ændringer i de eksisterende bygninger og staldanlæg.

Der ligger 2 gravhøje øst for anlægget. Holstebro Kommune har meddelt dispensation til opførelse af den nye gylletank indenfor beskyttelseszonen til disse.

Kravet om 20 % reduktion af ammoniakfordampningen opfyldes ved tilpasninger på minkfarmen, hvor rendebredden på gyllerenderne øges til 36,5 cm i alle haller og der udmuges i gennemsnit 2 gange ugentlig. Der er foretaget foderkorrektioner for mink og svin. Anlægget ligger udenfor bufferzoner i forhold til naturtyper med særlig værdifuld natur, som er beskyttet efter § 7 i lov om godkendelse af husdyrbrug.

Projektet overholder pelsdyrbekendtgørelsens afstandskrav samt husdyrlovens lugtgeneberegninger for blandede besætninger.

Til husdyrbruget hører 79,51 ha ejet harmoniareal. Der afsættes 3,69 DE ved at alle ammekøer og opdræt græsser på udbringningsarealer. Derudover afsættes 43,93 DE minkgylle til 31,39 ha aftalearealer i en aftale. Aftalearealerne er beliggende på robuste jorde, og Holstebro Kommune har vurderet, at aftalearealerne kan anvendes uden selvstændig arealgodkendelse. Alle ejede og forpagtede arealer ligger uden for N-klasse. Der er enkelte af de ejede arealer, som er drænedede og beliggende i oplande til fosforoverbelastede

¹ Lov nr. 1572 af 20/12-2006 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug

² Dir. om integreret forebyggelse og bekæmpelse af forurening (IPPC-direktivet). Rådets direktiv 2008/1/EF.

recipient. Flere marker er beliggende indenfor nitratfølsomme indvindingsområder. Grundvandsbeskyttelsen er varetaget med 17 % ekstra efterafgrøder udover Plantedirektoratets pligtige krav.

Udbringingsarealerne ligger i oplandet til Nissum og Skive Fjorde, heraf afvander nogle tillige til Stubbergård Sø. Begge recipienter er udpeget som Natura 2000 områder.

Meddelelse om godkendelse

Miljøgodkendelsen fastlægger de vilkår, der gælder for udvidelse af husdyrbruget.

Husdyrbruget er større end 75 DE, men under 250 DE og er derfor omfattet af § 11 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug. Husdyrbruget er dermed ikke omfattet af reglerne for IPPC, jvf. IPPC-direktivet. Holstebro Kommune er godkendelses- og tilsynsmyndighed for virksomhedens forhold til det eksterne miljø. Godkendelsen omfatter alle aktiviteter, der hører under husdyrbruget. Der drives ikke biverksamhed på husdyrbruget.

På baggrund af de foreliggende oplysninger i ansøgningen og den miljøtekniske beskrivelse og vurdering meddeler Holstebro Kommune hermed godkendelse til den ansøgte produktion af 3 ammekvæg med opdræt og 2 ungtyre i alt 3,96 DE kvæg, 1.230 slagtesvin (30-108 kg) svarende til 35,28 DE og 3.500 årstæver svarende til 116,67 DE - i alt 155,91 DE, på husdyrbruget matr. nr. 49a, 54f, 39a, 54e og 54a Sønderhede, Sevel samt 5f, 5t og 8d Djeld by, Sevel, beliggende Møgelvangvej 2, 7830 Vinderup.

Godkendelsen bygger på virksomhedens ansøgning, tilsyn på husdyrbruget og supplerende oplysninger samt kommunens konkrete vurdering støttet af Miljøklagenævnets afgørelser og Miljøstyrelsens vejledninger og orienteringer.

Miljøgodkendelsen er delt op i en særlig godkendelse af anlæg (bygninger, dyrehold, gødningsanlæg og andre faste installationer), og en særlig godkendelse af arealerne. Arealgodkendelsen omfatter alle ejede og forpagtede udbringningsarealer under husdyrbruget samt aftaler om afsætning af husdyrgødning til tredjemand. De to godkendelser kan reguleres uafhængigt af hinanden. Under generelle vilkår er stillet vilkår, der er gældende for både anlægs- og arealdelen.

På Holstebro Kommunes vegne

Brian Daniel Bak
Biolog

Miljøgodkendelsens vilkår

Generelle forhold

Dokumentation

1. Husdyrbruget skal etableres og drives, som det er beskrevet i ansøgningen og de supplerende oplysninger, og som det er sammenfattet i godkendelsens miljøtekniske beskrivelse og vurdering, medmindre vilkårene i denne godkendelse eller senere afgørelser foreskriver andet.
2. På tilsynsmyndighedens forlangende skal husdyrbruget dokumentere overholdelse af denne godkendelses vilkår. Opgørelse af f.eks. husdyrholdets størrelse, affaldsregistrering og -bortskaffelse samt mark- og gødningsplaner m.v., samt driftsjournaler (jvf. bilag 18), skal efter anmodning kunne fremlægges for tilsynsmyndigheden. Der skal på forlangende fremvises dokumentation herfor for de seneste fem år.
3. Der skal til enhver tid opbevares et eksemplar af miljøgodkendelsen på bedriften. De vilkår, der vedrører husdyrbrugets drift, skal være kendt af de personer, der er beskæftiget med den pågældende del af driften.

Frist for udnyttelse af godkendelse

4. Godkendelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 2 år fra godkendelsesdatoen.

Ansøger og ejerforhold

5. De ejede beboelser på Møgelvangvej 2 og 3 skal inden 1 år efter godkendelsens meddelelse være sammatrikuleret med matrikelnummer 54b, Sønderhede, Sevel (Møgelvangvej 3). Såfremt der senere sker ommatrikulering vil der blive stillet krav om, at den nye gyllebeholder (1.1.9) skal overdækkes med fast overdækning.
6. Ændringer i ejerforhold eller ændringer i, hvem der er ansvarlig for driften, skal meddeles til kommunen senest 14 dage efter at ændringen har fundet sted.

Ophør af husdyrbruget

7. Ved ophør af husdyrbruget skal stalde rengøres, gyllebeholdere tømmes, ensilagemarkstakke og kompostmarkstakke fjernes og bortskaffes miljømæssigt forsvarligt. Eventuelle oplag af olier, sprøjtemidler, kemikalier etc. skal bortskaffes til godkendt modtager. Såfremt driftsbygninger ikke er nødvendige eller brugbare til land-

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

brugsformål, kan Holstebro Kommune kræve, at bygningerne rives ned, og materialet bortskaffes til genanvendelse eller lignende. Omkostninger i forbindelse hermed påhviler husdyrbruget.

Husdyrbrugets anlæg

Landskabelige og kulturhistoriske forhold

8. Der skal syd for de nye åbne minkhaller, som angivet i bilag 2, etableres 3-rækket læhegn bestående af egnstypisk beplantning. Beplantningen skal stedse vedligeholdes.

Det ansøgte husdyrhold

Den godkendte produktion gælder antallet af dyr (indenfor de angivne alders- eller vægtintervaller) fordelt på dyretyper. Antallet af dyreenheder er således kun retningsgivende for godkendelsestypen.

9. Husdyrbruget har pr. planår (1/8-31/7) maksimalt godkendelse til følgende dyrehold:

Dyreart og dyretype	Dyrehold	
	Antal	DE
Minktæver, årstæver	3.500	116,67
Slagtesvin (30-108 kg)	1.230	35,28
Ammekvæg, årsdyr (400-600 kg)	3	1,88
Småkalve (0-6 mdr.)	1	0,27
Kvier (6-26 mdr.)	2	1,02
Tyrekalve (40-180 kg)	2	0,24
Ungtyre (180-440 kg)	2	0,55
I alt		155,19

Dyreholdet skal etableres i de staldanlæg, der er angivet i skema 2 (side 27). Dyreholdet skal opgøres for hvert planår.

Stalde

10. Gyllerender i alle minkhaller (1.1.1. og 1.1.6., jvf. bilag 2) skal være minimum 36,5 cm brede.
11. Udmugning af gyllerender i alle minkhaller (1.1.1. og 1.1.6., jvf. bilag 2) skal foretages 3 gange ugentligt i perioden juni til og med november, og ugentligt i perioden december til og med maj.
12. Minkene skal have adgang til halm ad libitum.
13. Der må maksimalt anvendes 320 stipladser i svinestald 1.1.4 og 1.1.5 (stalde frem-

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

går af bilag 2).

14. Slagtesvinestaldene 1.1.4 og 1.1.5, jf. bilag 2 skal senest den 1. juli 2015 renoveres, så gulvtypen har 25-49 % fast gulv.
15. Svinestald 1.1.3, jf. bilag 2 skal rengøres, gødningsrester skal fjernes, og stalden må ikke anvendes til opstaldning af dyr.
16. Alle ammekvæg med undtagelse af ungtyre skal være udegående hele året. Ungtyre skal være udegående mindst 6 måneder om året.
17. Der skal strøs halm eller andet tørstof i mængder, der sikrer, at dybstrøelsesmåtten i kvægstalden 1.1.2. altid er tør i overfladen.

Ventilation

18. Ventilationsanlæggene i slagtesvinestaldene skal vedligeholdes og efterses i henhold til producentens anvisninger for de pågældende anlæg. Anlægget skal som minimum rengøres mindst en gang hvert forår. Dokumentation herfor skal foreligge.

Rengøring af staldanlæg

19. Der skal til stadighed opretholdes en god staldhygiejne, herunder sikres at staldafsnit holdes tørre, samt at staldene og fodringsanlæg holdes rene.
20. Fodervogne og foderrekvisitter til minkfarmen skal omhyggeligt rengøres hver dag efter brug. Rengøringen foretages på en plads, hvor spildevandet opsamles og hvor der ikke er risiko for at spildevandet kan give anledning til punktkildeforurening

Foder

21. Der skal anvendes fasefodring og foderet skal være tilsat fytase. Der skal tilsættes fytase til foderet med en dosering på mindst 750 FYT, 500 FTU eller 500 PPU (afhængig af fytaseleverandørens specifikationer).
22. I perioden fra uge 30-47 skal der anvendes minkfoder til alle mink på ejendommen med et indhold af OE fra protein på maksimalt 32 %. Dokumentation for dette skal fremgå af driftsjournalen. På tilsynsmyndighedens forlangende skal husdyrbruget dokumentere dette råproteinindhold for de seneste 5 år.
23. Type 2-korrektionsfaktor for slagtesvin, vedrørende råprotein i de anførte vægtintervaller og stalde, må maksimalt være:

Dyretype	vægt ind	vægt ud	Type 2-korrektionsfaktor, råprotein
Slagtesvin	30	108	1,04

Type 2-korrektionsfaktoren skal beregnes efter følgende formel:

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

$((FE_{sv} \text{ pr. produceret svin} \times \text{g råprotein pr. } FE_{sv} / 6.250) - ((\text{udgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times 0,028 \text{ kg N pr. kg tilvækst})) / 3,19$. Husdyrbruget skal kunne dokumentere forudsætningerne herfor.

24. Type 2-korrektionsfaktor for slagtesvin, vedrørende fosfor i de anførte vægtintervaller og stalde, må maksimalt være:

Dyretype	vægt ind	vægt ud	Type 2-korrektionsfaktor, fosfor
Slagtesvin	30	108	1,05

Type 2-korrektionsfaktoren skal beregnes efter følgende formel: $((FE_{sv} \text{ pr. produceret svin} \times \text{g fosfor pr. } FE_{sv} / 1.000) - ((\text{udgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times 0,0055 \text{ kg P pr. kg tilvækst})) / 0,500$. Husdyrbruget skal kunne dokumentere forudsætningerne herfor.

25. Der skal årligt laves en beregning til dokumentation af, at vilkår 23 og 24 er overholdt. Beregningen skal fremgå af husdyrbrugets driftsjournal og skal være tilgængelig for tilsynsmyndigheden i minimum 5 år.

Døde dyr

26. Ved øget dødelighed i besætningen samt efter pelsning af mink skal kadaverne opbevares overdækket, i en til formålet egnet container, således at der ikke opstår risiko for uhygiejniske forhold.
27. Kadaverpladsen skal placeres og indrettes således, den ikke er synlig i landskabet ved færdsel på offentlig vej.

Opbevaring af flydende husdyrgødning

28. Husdyrbruget skal have mindst 9 måneders opbevaringskapacitet for flydende husdyrgødning.
29. Gyllebeholdere skal minimum en gang om året - f.eks. i forbindelse med forårstømning - inspiceres for revner/utætheder mv. og vedligeholdes. Inspektion og evt. vedligeholdelse skal noteres i driftsjournal, jvf. bilag 18.

Påfyldning af gyllevogne

30. Ved anvendelse af traktorpumpe skal påfyldning af gyllevogn foregå på en plads med afløb til opsamlingsbeholder for flydende husdyrgødning. Alternativt skal der anvendes gyllevogne med egen påmonteret pumpe og returløb, således at spild af flydende husdyrgødning undgås.
31. Såfremt Holstebro Kommune skønner, at der opstår spild fra påfyldning af gyllevogne ol. kan der stilles krav om, at påfyldning ol. skal foregå på en plads, med afløb til opsamlingsbeholder for flydende husdyrgødning.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Opbevaring af dybstrøelse og fast husdyrgødning

32. Oprensningsmateriale / fast husdyrgødning, som opsamles fra mink og dybstrøelsesstalde til kvæg, skal opbevares enten på ejendommens møddingsplads, i gyllebeholdere eller udbringes direkte på udbringningsarealer.

FORURENING OG GENER FRA HUSDYRBRUGETS ANLÆG

Lugt

33. Tilsynsmyndigheden kan kræve, at husdyrbruget foretager undersøgelser af lugtkilder og/eller behandling af afkastluften, hvis det skønnes, at eventuelle klager over lugt fra husdyrbruget er velbegrundede. Hvis der er væsentlige gener, kan tilsynsmyndigheden kræve, at der udtages en måling af lugt. Målingerne skal udføres efter gældende retningslinjer fra miljøstyrelsen (referencelaboratoriet). Udgifter i forbindelse med undersøgelser og målinger afholdes af husdyrbruget. Med mindre tilsynsmyndigheden skønner, at generne er væsentlige, vil der højst blive krævet én måling pr. år
34. Såfremt der efter kommunens vurdering opstår væsentlige lugtgener fra stalde, gødningsoplag m.v., der vurderes at være væsentligt større end, der kan forventes ifølge grundlaget for miljøvurderingen, kan kommunen kræve, at der skal indgives og gennemføres projekt for afhjælpende foranstaltninger. Alle udgifter i forbindelse med et sådant projekt afholdes af husdyrbruget.

Transport

35. Transport til og fra ejendommen skal af hensyn til støj- og støvgener foregå ved hensynsfuld kørsel.

Støj

36. Støjbidraget fra staldene sammenlagt med bidraget fra husdyrbrugets øvrige aktiviteter, herunder aktiviteter i forbindelse med pelsning af dyr - målt udendørs - til det ækvivalente, korrigerede støjniveau målt i dB(A), må ved nabobeboelse* ikke overstige nedenfor anførte værdier.

Mandag-fredag kl. 7-18 (8 timer) Lørdag kl. 7-14 (7 timer)	Alle dage kl. 18-22 (1 time) Lørdag kl. 14-18 (4 timer) Søn- og helligdag kl. 7-18 (8 timer)	Alle dage kl. 22-7 (½ time)	Alle dage kl. 22-7 Maksimal værdi
55 dB(A)	45 dB(A)	40 dB(A)	55 dB(A)

*) Ved nabobeboelse defineres som opholdsarealer ved nærmeste nabo. Ved tvivlsspørgsmål er det tilsynsmyndigheden, der definerer, hvor støjgrænsen gælder. Støjbidraget (bortset fra maksimalværdien) måles som det ækvivalente, konstante, korrigerede støjniveau i dB(A) (re. 20 µPa). Tidsintervallerne i parenteserne angiver midlingstiden inden for den pågældende periode.

37. Ved klage over støj fra husdyrbruget, kan kommunen anmode om, at der indsendes

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

dokumentation for overholdelse af støjkrav. Husdyrbruget skal for egen regning dokumentere, at støjvilkår overholdes, hvis tilsynsmyndigheden finder det påkrævet. Dokumentation for overholdelse af støjkravene kan være i form af målinger i husdyrbrugets omgivelser (under fuld drift) eller kildestyrkemålinger ved de enkelte støjkloder kombineret med beregninger efter den fælles nordiske beregningsmodel for industristøj

Kravet om dokumentation af støjforholdene kan højst fremsættes en gang årligt, med mindre den seneste kontrol viser, at vilkår 36 ikke kan overholdes. Støjmålinger skal udføres som beskrevet i Miljøstyrelsens til enhver tid gældende støjberegningsvejledning og foretages i punkter som forinden aftales med tilsynsmyndigheden. Støjmåling skal udføres af et akkrediteret firma.

Støv

38. Driften må ikke medføre væsentlige støvgener uden for husdyrbrugets eget areal
39. Fodersiloer til svinefoder skal være forsynet med melcykloner eller anden støvbe-grænsende foranstaltning for at sikre mod støvgener ved indblæsning af foder.

Lys

40. Udendørs lys ved husdyrbruget må kun være tændt som arbejdslys og skal slukkes umiddelbart efter, at der ikke arbejdes ved området mere. Alternativt skal udendørs lys forsynes med sensor.

Der henvises til afsnittet renere teknologi og ressourcestyring.

Spildevand

41. Al vask af maskiner, redskaber, hvorfra der kan forekomme gødningsrester, og sprøjtemiddelrester skal foregå på støbt, tæt plads med bortledning af spildevandet til opsamlingsbeholder eller gyllesystem. Udbringning skal ske jvf. husdyrgødningsbekendtgørelsens regler for udbringning af husdyrgødning.
42. Befæstede arealer omkring husdyrbrugets bygninger skal altid holdes rene for affald, foderrester, gødningsspild m.v., således, at der ikke er risiko for udvaskning af organisk materiale og næringsstoffer til vandløb, grøfter og dræn ved overfladeafstrømning.
43. Nedsivning af tagvand fra staldbygninger skal ske via faskiner. Såfremt det ikke er muligt at etablere faskiner, skal husdyrbruget ansøge Holstebro Kommune om en udledningstilladelse, jvf. miljøbeskyttelsesloven.

Skadedyr

44. Der skal i ejendommens svinestalde (1.1.3 og 1.1.4, jf. bilag 2), samt i afdelingen med tyrekalve i stald 1.1.2 foretages en effektiv fluebekæmpelse i overensstemmel-

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

se med retningslinjerne fra Statens Skadedyrslaboratorium.

45. Hvis Holstebro Kommune finder det nødvendigt kan det forlanges, at der føres journal over fluebekæmpelsen/skadedyrbekæmpelsen på hele husdyrbruget. Journalen skal føres efter kommunens anvisninger.

Driftsforstyrrelser eller uheld

46. Der skal på ejendommen være en beredskabsplan, som fortæller, hvornår og hvordan, der skal reageres ved uheld, som kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø. Beredskabsplanen skal være kendt af alle personer, der arbejder på husdyrbruget og skal ophænges synligt, hvor den er let at komme til. Beredskabsplanen skal løbende holdes opdateret.

Miljø- og ressourcestyring

47. Husdyrbruget skal minimum en gang i kvartalet føre journal/opgørelse over forbrug af el, vand og brændstof, samt andre relevante ressourcer.
48. Husdyrbruget skal arbejde på at nedbringe ressourceforbruget og affaldsmængden samt udledning af forurenende stoffer til omgivelserne, så der på en økonomisk forsvarelig måde opnås en reduktion i miljøbelastningen.
49. Husdyrbruget skal i forbindelse med tilsyn redegøre for muligheden for at indføre renere teknologi i form af ændrede råvarer, nyt materiel, ny management eller besparelser på materialer og ressourcer, som kan nedsætte miljøbelastningen. Følgende områder forventes at indgå i redegørelsen:
- Metoder/management til reducere af fordampningen af kvælstof fra stalde og opbevaringsanlæg samt i forbindelse med udbringning.
 - Tiltag til reducere af kvælstofudledning og fosforoverskud.
 - Redegørelse for ressourceforbrug og tiltag til minimering heraf.
 - Reparations- og vedligeholdelsesplaner
 - Affaldsreducerede tiltag
50. Hele husdyrbruget skal indenfor 1 år efter meddelelse af godkendelsen være gennemgået af en energifaglig konsulent med det formål at sikre, at lønsomme ressourcebesparende teknologier løbende indføres på husdyrbruget. Gennemgangen skal som minimum indeholde en beskrivelse og vurdering af de aktuelle forhold samt mulighederne for indførsel af energibesparende teknologi vedr. belysning, køle- og fryseanlæg, varmeanlæg, ventilationsanlæg, maskiner og lign. samt de heraf afledte forhold, såsom f.eks. varmegenindvindingspotentialer, pumpetyper etc.
51. Husdyrbruget skal efter ovenstående gennemgang gennemgås minimum hvert 5. år. Som udgangspunkt skal 5-års lønsomme teknologier indføres. Kontroller inkl. rapport skal vedlægges driftsjournalen.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Husdyrbrugets udbringningsarealer

Drift af husdyrbrugets arealer

52. Godkendelsen omfatter kun de ansøgte udbringningsarealer, der fremgår af bilag 9.
53. Der må maksimalt tilføres husdyrgødning på bedriftens arealer svarende til 108,02 DE samt 3,96 DE fra græssende kvæg med den husdyrgødningssammensætning og næringsstofmængde, der fremgår af tabel 1, side 61, og således at der på husdyrbrugets udbringningsareal ikke udbringes mere end 1,409 DE/ha.
54. Der skal afsættes husdyrgødning svarende til 43,93 DE med den husdyrgødningssammensætning og næringsstofmængde, der fremgår af tabel 1, side 61. Der skal foreligge dokumentation herfor.
55. I forbindelse med indgåelse af gylleaftaler, der ikke er omfattet af selvstændig godkendelse, skal husdyrbruget kunne dokumentere, at gyllen udsprede på de hertil ansøgte og godkendte arealer.

Sædskifte

Ingen vilkår.

Bemærk dog vilkår for efterafgrøder i vilkårsafsnittet "Grundvand"

Udbringning af husdyrgødning

56. Udbringning af husdyrgødning skal ske i overensstemmelse med god landmandspraksis, således at lugtgener, ammoniakfordampning og støj begrænses. Udbringning skal så vidt muligt ske på hverdage indenfor normal arbejdstid. I tæt bebyggede områder skal nedfældning eller nedbringning ske umiddelbart efter udbringning.
57. Såfremt god landmandspraksis ikke efterleves, kan tilsynsmyndigheden meddele påbud med henblik på at sikre, at god landmandspraksis overholdes.

MILJØPÅVIRKNING FRA HUSDYRBRUGETS AREALER

Fosfor

58. Der skal senest 2 år fra godkendelsens meddelelsetidspunkt foreligge fosfortal for mark nr. 8-0, 15-0, 18-0 og 19-0. Herefter skal der udtages fosfortal mindst hvert 5. år. Jordprøver til analyse for ledig fosforbindingskapacitet skal udtages for hver 5 hektar markareal. Fosfortallene skal fremgå af markplan (kortbilag over marker) og anføres for hvert delareal. Kortbilag over markplan, med analyser for fosfortal, skal indsendes som dokumentation til Holstebro Kommune, når analyserne foreligger.
59. Ved manglende ledig fosforbindingskapacitet på mark nr. 8-0, 15-0, 18-0 og 19-0

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

skal der ved mark- og gødningsplaner dokumenteres fosforbalance. Fosforbalancen opgøres som forskellen mellem den tilførte mængde fosfor og den mængde fosfor, som fraføres med afgrøderne efter plantedirektoratets retningsgivende normer for fosfor for de respektive år.

Forebyggelse af forurening af vandmiljøet

60. Udbringning af gødning m.m. må ikke foretages, når jorden er mættet med vand, oversvømmet, frossen eller dækket af sne, samt på skrånende arealer, hvor der er risiko for afstrømning.
61. Udbringning af gødning m.m. må ikke foretages forud for varslede kraftige regnskyl/store nedbørsmængder og skal foretages så tæt som muligt på det tidspunkt, hvor afgrøden har maksimal næringsstofoptag og størst vækst.
62. Ved afgrødehøjde under 10 cm skal husdyrgødning udbringes under ideelle vejrforhold, dvs. køligt, fugtigt og vindstille eller ved direkte nedfældning.
63. Der må ikke etableres afvandingsrender på markerne til afledning af vand til vandløb, grøfter, søer, dræn eller lignende.

Grundvand

64. Der skal hvert år dyrkes efterafgrøder på de ansøgte arealer svarende til 17 procentpoint udover Plantedirektoratets til enhver tid gældende krav om pligtige efterafgrøder. De ekstra pligtige efterafgrøder skal fremgå af gødningsregnskabet til plantedirektoratet.
65. Efterafgrøderne skal fortrinsvis etableres på markerne 1-0, 5-0, 7-0, 8-0, 9-0, 10-0, 11-0, 15-0, 18-0, 19-0 og 22-0

Arter på habitatdirektivets bilag IV

66. Mod de to vandhuller i den sydvestlige afgrænsning af areal 18-0, jf. bilag 12, skal der være en 10 meter gødsknings- og dyrkningsfri zone.
67. Såfremt der verificeres padder omfattet af habitatbekendtgørelsen bilag IV i området, skal der etableres en 10 meter gødsknings- og dyrkningsfri zone omkring vandhuller på udbringningsarealerne.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Offentliggørelse og generelle forhold

Klagevejledning

Afgørelsen om godkendelse er truffet i medfør af § 11 i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug nr. 1486 af 4. december 2009.

Afgørelsen om godkendelse kan inden 4 uger efter afgørelsens annoncering, dvs. inden den 15-9-2010 påklages til Miljøklagenævnet. Ved klage over godkendelsen kan Miljøklagenævnet bestemme, at klagen har opsættende virkning.

Klageberettigede er ansøger, Miljøministeren og enhver, der har individuel, væsentlig interesse i sagens udfald. Klageberettigede er orienteret ved annonce i Holstebro Onsdag den 18-8-2010.

Eventuel klage over miljøgodkendelsen, skal indgives skriftligt og skal stiles til Miljøklagenævnet, Miljøklagenævnet, Rentemestervej 8, 2400 København NV, men skal indsendes til Holstebro Kommune, Natur og Miljø, Nupark 51, 7500 Holstebro eller pr. mail til teknik.miljoe@holstebro.dk. Klagen videresendes derefter til Miljøklagenævnet sammen med sagens akter og kommunens bemærkninger til sagen.

Der gøres opmærksom på, at en klage ikke har opsættende virkning for udnyttelsen af godkendelsen, med mindre Miljøklagenævnet bestemmer andet, jvf. lovens § 81. Udnyttelse af godkendelsen sker dog på eget ansvar, og indskrænker ikke klagemyndighedens ret til at ændre eller ophæve afgørelsen.

Søgsmål til prøvelse af afgørelser efter loven eller de regler, der fastsættes i medfør af loven, skal i henhold til § 90 være anlagt inden 6 måneder efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes søgsmålsfristen dog altid fra bekendtgørelsestidspunktet. I tilfælde af at afgørelsen påklages, regnes fristen først fra det tidspunkt, hvor der foreligger en endelig afgørelse.

Offentliggørelse

Afgørelsen sendes til:

- Poul Christensen, Møgelvangvej 2, 7830 Vinderup (ansøger).

Orientering om meddelelse af miljøgodkendelse samt miljøgodkendelse er sendt til:

- Carsten Hejlesen, Heden og Fjorden, Nupark 47, 7500 Holstebro, che@hflc.dk (ansøgers rådgiver)
- Skive Kommune, Natur- og miljøafdelingen, tek@skivekommune.dk (§ 21 høringsparter)
- Danmarks Naturfredningsforening – Holstebro – V/Ole Primdahl, Vindelevgård 192, 7830 Vinderup
- Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø. E-post: dn@dn.dk
- Miljøcenter Ringkøbing, Holstebrovej 31, 6950 Ringkøbing. E-post: post@rin.mim.dk
- Embedslægeinstitutionen Midtjylland, Lyseng Allé 1, 8270 Højbjerg. E-post: midt@sst.dk
- Danmarks Fiskeriforening, Nordensvej 3, Taulov, 7000 Fredericia. E-post: mail@dkfisk.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, v/ Erik Schou Nielsen, Rosenvej 18, 8240 Risskov, enie@akademiaarhus.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, v/ Jens K. Thygesen, jkt@sportsfiskerforbundet.dk

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

- Ferskvandsfiskeriforeningen v/ Niels Barslund, Vormstrupvej 2, 7540 Haderup. E-post: nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 Kbh. V, E-post: natur@dof.dk
- Dansk Ornitologisk Forening (DOF-Vestjylland), E-post: holstebro@dof.dk
- Det Økologiske Råd, Blegdamsvej 4B, 2200 København N. E-post: husdyr@ecocouncil.dk
- Holstebro Museum. E-post: niels.terkildsen@holstebro-museum.dk

Orientering om meddelelse af miljøgodkendelse er sendt til:

- Suan Khamsuwan Christensen, Søvejen 29, 7830 Vinderup (ejer af Skavevej 2 og 2A)
- Ulla Nielsen & Michael Bek, Møgelvangvej 1, 7830 Vinderup
- Annemarie Mikkelsen & Leif Olsen, Djeldvej 69, 7830 Vinderup
- Heidi Vedel og Kim Lauridsen, Møgelvangvej 5, 7830 Vinderup
- Bent Kærsgaard, Møgelvangvej 9, 7830 Vinderup
- Søren Folden Gjedsig, Herningvej 73, 7800 Skive (Gyllemodtager)

I perioden 01.07.2010 til 22.07.2010 (3 uger) har forslag til afgørelse været sendt i nabo-høring hos nedenstående:

- Suan Khamsuwan Christensen, Søvejen 29, 7830 Vinderup (ejer af Skavevej 2 og 2A)
- Ulla Nielsen & Michael Bek, Møgelvangvej 1, 7830 Vinderup
- Annemarie Mikkelsen & Leif Olsen, Djeldvej 69, 7830 Vinderup
- Heidi Vedel og Kim Lauridsen, Møgelvangvej 5, 7830 Vinderup
- Bent Kærsgaard, Møgelvangvej 9, 7830 Vinderup
- Søren Folden Gjedsig, Herningvej 73, 7800 Skive (Gyllemodtager)
- Carsten Hejlesen, Heden og Fjorden, Nupark 47, 7500 Holstebro, che@hflc.dk (ansøgers rådgiver)
- Skive Kommune, Natur- og miljøafdelingen, tek@skivekommune.dk (§ 21 høringsparter)

I nabo-høringsperioden er der ikke indkommet bemærkninger

Retsbeskyttelse

Godkendelsen omfatter hele produktionen på adressen Møgelvangvej 2, 7830 Vinderup, samt de udspretningsarealer, der er nævnt og behandlet i ansøgningen.

I 8 år efter godkendelsens offentliggørelse, er godkendelsen omfattet af retsbeskyttelse. Holstebro Kommune kan derfor ikke tage godkendelsen op til revurdering indenfor de 8 år.

Holstebro Kommune kan dog tage godkendelsen op til revurdering indenfor de 8 år og om nødvendigt meddele påbud eller forbud, jf. § 40 stk. 2 i lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug nr. 1486 af 4. december 2009 hvis der er fremkommet nye oplysninger om forureningens skadelige virkning, hvis forureningen medfører miljømæssige skadevirkninger, der ikke kunne forudses ved godkendelsens meddelelse, eller hvis forureningen i øvrigt går ud over det, som blev lagt til grund ved godkendelsens meddelelse.

Godkendelsen skal, jf. § 17 i bekendtgørelse nr. 294 af 31/03 2009 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug, regelmæssigt og mindst hvert 10. år tages op til revurdering. Den første regelmæssige revurdering skal dog foretages senest, når der er forløbet 8 år - dvs. i år 2018.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Det skal bemærkes, at tilsynsmyndigheden altid kan revidere vilkårene i en godkendelse, jf. lovens § 53 stk. 2, for at forbedre husdyrbrugets egenkontrol eller opnå et mere hensigtsmæssigt tilsyn.

Godkendelsen træder i kraft den 18.8.2010. Opmærksomheden henledes på, at såfremt afgørelsen påklages, kan klagemyndigheden beslutte at ændre vilkårene i godkendelsen eller helt at ophæve godkendelsen.

Udnyttelse af godkendelsen

Hvis godkendelsen ikke har været udnyttet, helt eller delvist, i 3 på hinanden følgende år, så bortfalder den del af godkendelsen, der ikke har været udnyttet de seneste 3 år, med mindre andet fremgår af godkendelsen. Det er ikke hensigten, at fravigelser, der skyldes naturlige produktionsudsving, betragtes som kontinuitetsbrud.

Oplysninger om grundlag for miljøgodkendelsen

Godkendelsens vilkår er meddelt med baggrund i kommunens vurderinger og bl.a. følgende af Miljøstyrelsens vejledninger og orienteringer:

- Vejledning nr. 2/2001 Luftvejledningen,
- Vejledning nr. 5/1984 Ekstern støj fra virksomheder,
- Vejledning nr. 6/1984 Måling af ekstern støj fra virksomheder,
- Vejledning nr. 4/1997 om miljøgodkendelse af husdyrbrug,
- Vejledning nr. 97/2002 om husdyrhold og arealkrav,
- Vejledning nr. 9795/2005 om rotter,
- Vejledning af 25/3/2004 om pelsdyrfarme.

samt

- Miljøcenter Fyn/Trekantområdets "Vejledende retningslinier for vurdering af lugt og begrænsning af gener fra stalde". 2. udgave udarbejdet maj 2002.
- IPPC Reference Document on Best Available Techniques for Intensive Rearing of Poultry and Pigs, juli 2003.
- Statens Skadedyrlaboratorium rapport nr. 3 / 2002. Retningslinier for fluebekæmpelse på gårde med husdyr.
- "Retningslinjer for fluebekæmpelse på pelsdyrfarme", Skadedyrlaboratoriet - Institut for Plantebeskyttelse og Skadedyr, Det Jordbrugsvidenskabelige Fakultet, Aarhus Universitet, 13. juni 2009.

Udover vilkårene i nærværende miljøgodkendelse er husdyrbruget underlagt bestemmelserne i gældende love og anordninger – hvis disse regler er skærpede i forhold til vilkårene i denne godkendelse. Herunder: Bekendtgørelse nr. 1428 af 13/12-2006 om pelsdyrfarme og Bekendtgørelse nr. 1734 af 22/12-2006 om beskyttelse af pelsdyr.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Husdyrbruget har pligt til at kende og overholde gældende lovgivning, samt eventuelle revisioner og ændringer i den gældende lovgivning. Gældende love og regler kan bl.a. findes på www.retsinfo.dk.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Miljøteknisk beskrivelse og vurdering

Generelle forhold

Den miljøtekniske beskrivelse er fra den fremsendte ansøgning herunder fremsendte supplerende oplysninger. Den miljøtekniske vurdering er Holstebro Kommunes redegørelse for, og vurdering af, om forudsætningerne for at meddele miljøgodkendelsen er opfyldt, dvs. at godkendelsen er ledsaget af sådanne vilkår, at risikoen for forurening eller ikke-uvæsentlige gener for omgivelserne begrænses.

Godkendelsesmyndigheden kan meddele miljøgodkendelse efter lovens § 11, hvis den finder det godtgjort, at husdyrbruget

- har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forurening ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik, og
- i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne.

Ved vurderingen af, om husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen, skal det bl.a. sikres, at husdyrbruget indrettes og drives på en sådan måde,

- at beskyttelsen af jord, grundvand, overfladevand og natur med dens bestande af vilde planter og dyr og deres levesteder, herunder områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer eller fredet, udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller udpeget som særlig sårbart over for næringsstofpåvirkning, finder sted,
- at der er truffet de nødvendige foranstaltninger til begrænsning af eventuelle gener for naboer (lugt-, støj-, støv-, flue- og lysgener, affaldsproduktion m.v.),
- at hensynet til de landskabelige værdier er varetaget,
- at energi- og råvareforbruget udnyttes mest effektivt,
- at mulighederne for at substituere særligt skadelige eller betænkelige stoffer med mindre skadelige eller betænkelige stoffer er udnyttet,
- at produktionsprocesserne er optimeret i det omfang det er muligt,
- at affaldsfrembringelse undgås, og hvor dette ikke kan lade sig gøre, at mulighederne for genanvendelse og recirkulation er udnyttet,
- at til- og frakørsel til virksomheden vil kunne ske uden væsentlige miljømæssige gener for de omboende.

Nedenstående vil bedriftens aktiviteter blive vurderet iht. ovenstående i det omfang det er relevant.

ANSØGER OG EJERFORHOLD

Poul Christensen ejer og driver husdyrbruget på Møgelvangvej 2, 7830 Vinderup under CVR nr. /P-nr. 21321540 / 1.004.852.859. Husdyrbruget drives, som et selvstændigt hus-

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

dyrbrug uden nogen form for samdrift med andre ejendomme, herunder andre ejede ejendomme. Den drifts- og miljøansvarlige på husdyrbruget er ejer Poul Christensen. Den drifts- og miljøansvarlige har pligt til at informere personer og virksomheder, der arbejder på husdyrbruget om godkendelsens vilkår for den del af driften, som de arbejder med.

Ejer driver som biaktivitet på ejendommen firmaet "Flå og Skrab I/S" under CVR nr. /P-nr. 29001863 / 1.011.721.903. Firmaet varetager pelsning af mink. Det vurderes, at miljøbelastningen fra biaktiviteten, bl.a. med de stillede vilkår for støj og affald for ejendommen, er inddraget i godkendelsen. Holstebro Kommune vurderer ikke, at aktiviteten er selvstændigt godkendelsespligtig efter miljøbeskyttelsesloven.

Der stilles vilkår om, at hvis der sker ændringer af ejerforhold, eller hvem der er ansvarlig for husdyrbruget, skal dette meddeles til Holstebro Kommune inden for 14 dage.

LOKALISERING OG PLANMÆSSIGE FORHOLD

Bedriften ligger cirka 1,2 km sydvest for landsbyen Djeld, 3 km syd for Sevel byzone og 6,5 km sydøst for Vinderup. Husdyrbruget beliggenhed fremgår af bilag 1.

Zonestatus: Husdyrbruget er placeret i landzone.
 Lokalplan: Der er ikke udarbejdet lokalplan for landzoneområdet.
 Kommuneplan: Husdyrbruget er beliggende i jordbrugsområde.

Afstand fra staldanlæg og lign. til nærmeste naboer og byzone m.v.	Afstand
Nærmeste nabo – krav 50 m (husdyrloven) / 100 m (pelsdyrbekendtgørelsen). -Møgelvangvej 1	242 m
Eksisterende eller, ifølge kommuneplanens rammedel, fremtidigt byzone- eller sommerhusområde Sevel - krav 50 meter / 200 m jf. pelsdyrbekendtgørelsen	3 km
Område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhverv eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lignende Djeld - krav 50 meter	1,2 km
En beboelsesbygning på en ejendom uden landbrugspligt, der ligger i en samlet bebyggelse i landzone, og som har en anden ejer end driftsherren, Djeld	1,2 m

Afstand fra hele anlægget til nærmeste naturområder:	Afstand
Højmose	> 8 km
Lobeliesø	> 9 km
Hede større end 10 ha, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 og beliggende uden for internationale naturbeskyttelsesområder	>3,5 km
Overdrev større end 2,5 ha, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 og beliggende uden for internationale naturbeskyttelsesområder	>3,5 km
Hede, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 og beliggende inden for internationale naturbeskyttelsesområder	>3,5 km
Overdrev, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 og beliggende inden for internationale naturbeskyttelsesområder	>3,5 km
Ammoniakfølsomme søer, herunder kalkrige søer* og vandhuller med kransnålag og brunvandede søer og vandhuller, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 og beliggende inden for internationale naturbeskyttelsesområder	>3,5 km
*) Disse søtyper er endnu ikke fuldstændigt kortlagt, hvorfor den nærmeste § 3 sø indenfor internationalt beskyttelsesområde er angivet.	

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Afstand fra alle nye anlæg til:	Afstand
Ikke almene vandforsyningsanlæg (krav 25 - nye minkhaller og gyllebeholder	75 m
Almene vandforsyningsanlæg (krav 50 m) - nye minkhaller og gyllebeholder	1,4 km
Vandløb, grøft, dræn, søer (krav 15 m) - nye minkhaller og gyllebeholder	880 m
Offentlig vej og privat fællesvej (krav 15 m) - nye minkhaller og gyllebeholder	85 m
Levnedsmiddelvirkosomhed (krav 25 m) - nye minkhaller og gyllebeholder	> 1 km
Beboelse på samme ejendom (krav 15 m) - nye minkhaller og gyllebeholder	ca. 90 m
Naboskel (5 m) - nye minkhaller - ny gyllebeholder	6 m 125 m

Husdyrbrugets anlæg på Møgelvangvej 2 ligger ca. 100 m fra nærmeste beboelse på Møgelvangvej 3. Ejendommen er ejet af ansøger. Der er i forbindelse med godkendelsen søgt om sammatrikulering med Møgelvangvej 3, hvorved ejendommen på Møgelvangvej 3 overgår fra at være nabobeboelse til at være beboelse på samme ejendom. Der i stillet vilkår om, at denne sammatrikulering sker inden 1 år efter godkendelsens meddelelse, samt at der såfremt der efterfølgende sker udmatrikulering skal ske overdækning af den nye gyllebeholder.

Nærmeste nabo er derfor Møgelvangvej 1, 7830 Vinderup. Afstanden fra de nye minkhaller til nabobeboelse skel er ca. 242 m. Afstanden fra gyllebeholder til nabo er 375 meter. Afstandskravene til nabo er overholdt. Placeringen af ejendommen i forhold til nabo, samlet bebyggelse og byzone fremgår endvidere af bilag 5.

Der ligger 2 gravhøje øst for anlægget. Holstebro Kommune har meddelt dispensation til opførelse af den nye gylletank (sagsnr. 021053-2008) indenfor beskyttelseslinien til disse.

Husdyrbrugets lokalisering i fremgår af bilag 1. Placeringen af de nye minkhaller og den nye gyllebeholder fremgår af bilag 2.

Ansøger etablerer de ansøgte minkhaller og den nye gyllebeholder snarest efter godkendelsens meddeles og udvidelse af minkholdet samt tilpasninger og reduktioner af det øvrige dyrehold sker snarest derefter, da minkproduktionen har cyklus af ét års varighed, således at udvidelsen skal ske i begyndelsen af produktionsåret, der startet omkring 1. december.

Samlet vurdering

Det vurderes, at husdyrbruget, inkl. den nye gyllebeholder og de nye minkhaller opfylder afstandskravene i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug:

- §§ 6 og 20: Afstande til nabobebyggelse, byzone- eller sommerhusområde, samlet bebyggelse og blandet bolig og erhverv mv.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

- § 7: Afstande til beskyttede naturtyper (højmoser, lobeliesø, hede større 10 ha, overdrev, større end 10 ha, heder, overdrev og ammoniakfølsomme søer) beliggende indenfor international naturbeskyttelsesområder).
- § 8: Afstandskrav til vandløb, vandindvindingsanlæg offentlig og privat fællesvej og egen beboelse.

samt afstandskravene i bekendtgørelse om pelsdyrbrug

- § 2 lokalisering af pelsdyrfarme
- § 3 Afstandskrav til nabobeboelse

LANDSKABELIGE OG KULTURHISTORISKE OMRÅDER

Vurdering i forhold til anlægget

Anlægget og de arealer, der er omfattet af gårdens drift, ligger generelt i et typisk landbrugsområde med læhegn og vekslende indslag af vandløb, mindre plantager, naturarealer og bebyggelse. Anlægget ligger i forholdsvis fladt terræn. Ejendommens anlæg ligger umiddelbart op til offentlig vej (Møgelvangvej), og nærmeste nabobebyggelse uden landbrugspligt (Skavevej 2), ligger relativt langt, ca. 277 m, vest for ejendommens nye minkhaller og 410 m fra den nye beholder. Der er 1,2 km til nærmeste landsby, Djeld, og nærmeste byzone i Sevel ligger 3 km væk. Der er i retning mod nabo på Skavevej 2 allerede etableret et læhegn. De nye minkhaller etableres indenfor dette. Der etableres mod syd et nyt læhegn, som hindrer indblik til hallerne fra denne retning. Eksisterende og ny gyllebeholder er placeret øst for de eksisterende minkhaller og i retning væk fra vejen, således at det ikke forventes, at beholderne kan ses fra vejen eller naboer.

Ejendommen er beliggende i et område indenfor skovbyggelinie. De nye minkhaller og gyllebeholderen vil også være beliggende indenfor skovbyggelinjen. Skovbyggelinjen medfører, jvf. Naturbeskyttelseslovens § 17 stk. 1, at der er byggeforbud, når der er tale om offentlig skov. Dog er der undtagelser fra forbuddet, jvf. § 17 stk. 2, pkt. 3, der angiver, at driftsbygninger, som er nødvendige for jordbrugs- og fiskerierhvervene er undtaget.

Den eksisterende gylletank på ejendommen ligger indenfor 100 m beskyttelseszonen til 2 gravhøje 75 meter sydøst for ejendommens nye beholder. Holstebro Kommune har meddelt dispensation til afstandskravet. Der ligger flere beskyttede gravhøje på den modsatte side af Møgelvangvej. Ejendommen ligger dog udenfor beskyttelseszonen til disse. Der er et mindre fredet område 350 meter nord for ejendommen på den anden side af vejen og et mindre fredet område med flere fortidsminder 720 meter syd for anlægget. Udvidelsen af produktionen samt etablering af de ansøgte minkhaller og gyllebeholderen vurderes ikke at give anledning til påvirkning af fredningsgrundlaget.

Ejendommen er beliggende i et område, der i kommuneplanen 2009-2021 er udpeget som særligt værdifuldt kulturhistorisk område, jvf. bilag 6. Kulturarvsarealet dækker dele af den såkaldte "Oldtidsvej", som løber langs sidste istids hovedopholdslinie gennem hele Vestjylland fra Vesterhavet ved Trans ind til Karup Å. Vejforløbet eller vejkorridoren markeres af fredede og overpløjede gravhøje, samt af vejspor, som ses i heder og på luftfotos, og af eksisterende veje og hulveje. Forløbet er meget markant fra Vesterhavet og helt ind til Stubbergård Sø og Flyndersø. Herefter på det sidste korte stræk er der flere forløb, som

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

hver især er markeret med gravhøje, men ikke så markant, som på resten af strækningen. Forløbet strækker sig over ca. 77 km. Der er ca. 430 fredede gravhøje i forløbet og registreret ca. 1.070 overpløjede høje (hvoraf nogle kun er registrerede på luftfotos), altså i alt ca. 1.500 gravhøje. Højserien er uden tvivl en af de mest markante i landet.

Det vurderes, at hensynet til de landskabelige værdier er tilstrækkeligt varetaget i det ansøgte projekt. Det vurderes, at der med de etablerede og krævede hegn omkring ejendommen sikres, at etablering af minkhallerne og beholderne ikke giver anledning til væsentlige landskabelige forringelser.

Vurdering i forhold til arealer

En del af de ejede arealer der ligger omkring ejendommen er ligeledes beliggende i en del af det ovennævnte område "Oldtidsvejen", der i kommuneplanen 2009-2021 er udpeget som særligt værdifuldt kulturhistorisk område, jvf. bilag 6. Beskrivelsen af området fremgår af ovennævnte afsnit.

Beskyttede fortidsminder

På eller ved arealerne 1-0, 7-0, 11-0 og 22-0 samt aftaleareal Obj-28 ligger flere beskyttede fortidsminder i form af gravhøje, jvf. bilag 6. Selve gravhøjene er enten beliggende uden for de respektive markarealer eller ikke omfattet af markdriften. Gravhøjene er, jvf. § 29f i museumsloven, beskyttet af en 2 m beskyttelseszone, hvor der ikke må foretages jordbehandling, gødes eller plantes. Det beskyttede fortidsminde på mark 11-0 er tegnet ind i markarealet, men da området andrager under 0,02 ha er dette vurderet af underordnet betydning, da det ved tilsyn er konstateret, at fortidsmindet respekteres i den nuværende markdrift, og at ansøger hermed er bevidst om placeringen. Der stilles ikke skærpende vilkår. Jvf. § 18 i Lov om naturbeskyttelse må der endvidere ikke etableres ny beplantning eller foretages lignende ændring i tilstanden af arealet inden for 100 meters afstand fra gravhøje, medmindre Kommunen meddeler dispensation hertil. Der ligger et mindre fredet område med flere fortidsminder 720 meter syd for anlægget og udenfor arealerne.

Beskyttede diger

Umiddelbart vest for areal 22-0 samt syd og nord for aftalearealet Obj-30 ligger beskyttede diger, jvf. bilag 6. Ved sten- og jorddiger og lign. forstås menneskeskabte, linjeformede forhøjninger af sten, jord, græstørv, tang eller lignende materialer, som fungerer eller har fungeret som hegn og har eller har haft til formål at markere administrative, ejendoms- eller anvendelsesmæssige skel i landskabet. Digerne er vigtige elementer i kulturlandskabet, som både viser tidligere tiders arealudnyttelse, ejendoms- og administrationsforhold, fungerer som levesteder og spredningskorridorer for dyr og planter og bidrager til et afvekslende landskab, ofte med egnstypiske digestrukturer. Digerne er beskyttet i henhold til museumslovens § 29a. Der må derfor ikke foretages ændring i tilstanden af digerne. Digerne placeres vurderes ikke at være af betydning for arealanvendelse i indeværende godkendelse.

Holstebro Kommune vurderer samlet, at den ansøgte arealdrift ikke vil medføre forringelser af de landskabelige eller kulturhistoriske værdier i området.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

OPHØR AF HUSDYRBRUGET

Ved ophør af husdyrbruget skal stalde rengøres, gyllebeholdere tømmes og indholdet bortskaffes miljømæssigt forsvarligt. Eventuelle oplag af olier, sprøjtemidler, kemikalier etc. skal bortskaffes til godkendt modtager. Såfremt driftsbygninger ikke er nødvendige eller brugbare til landbrugsformål, kan Holstebro Kommune kræve, at bygningerne rives ned, og materialet bortskaffes til genanvendelse eller lignende. Der stilles vilkår til sikring af ovenstående.

Husdyrbrugets anlæg

Det ansøgte husdyrhold

Husdyrbruget drives med nedenstående produktionsstørrelse i de staldsystemer, der er angivet i skema 2:

Skema 1. Produktionsstørrelse for fordeling på dyretype og størrelse

Dyreart og dyretype	Tilladt produktion		Ansøgt produktion	
	Antal	DE	Antal	DE
Mink, årstæver	1.400	46,67	3.500	116,67
Smågrise (8-30 kg)	2.700	12,02		
Slagtesvin (30-102 kg)	2.600	66,78		
Slagtesvin (30-108 kg)			1.230	35,28
Ammekvæg, årstyr (500 kg.), st. race	6	3,75	3	1,88
Småkalve (0-6 mdr), st. race	2	0,54	1	0,27
Kvier (6-26 mdr), st. race	4	2,03	2	1,02
Tyrekalve (0-6 mdr), st. race	3	0,35	2	0,24
Ungtyre 180-440 kg, st. race	3	0,83	2	0,55
I alt		132,97		155,91

Produktionsniveau

Svineproduktionen ligger stabilt hen over året, og der forventes ikke varierende belastning herfra i løbet af året. Produktionen af ammekvæg omfatter fortrinsvis udegående dyr, således at ungtyre dog er på stald i en del af året. Minkproduktionen foregår som batchproduktion alt ind/alt ud, således at produktionen har en årlig cyklus med start i december og afslutning med pelsning.

Almindelige sæsonudsving, naturlige produktionsudsving samt tilpasninger pga. sygdom og lignende kan ske og accepteres.

Stalde

Udvidelsen af dyreholdet fremgår af skema 1, hvor antallet af dyr i nudrift og ansøgt drift samt staldsystem fremgår. Situationsplan over husdyrbrugets stalde og gødningsopbevaringsanlæg fremgår af bilag 2.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Stald nr. angiver staldnummeret, som det er angivet i ansøgningskemaet.

Skema 2. Husdyrholdets sammensætning i relation til dyretyper, antal, stipladser og staldsystem.

Stald nr.	Staldnavn	Dyreart/type og evt. vægtkorrektion	Nudrift drift		Ansøgt drift		Staldsystem	
			Antal	DE	Stipladser	Antal		DE
1.1.1	Eks. minkhaller	Minktæver	1.400	46,67		1.400	46,67	Lukkede og Åbne minkhaller, 36,5 cm render, udmugning 2 gange om ugen
1.1.6	Nye minkhaller	Minktæver				2.100	70,00	Lukkede og Åbne minkhaller, 36,5 cm render, udmugning 2 gange om ugen
1.1.2	Stald til ammekvæg	Ammekvæg med opdræt og ungtyre	18	7,5		10	3,96	Dybstrøelse, hele arealet. Alle ammekvæg samt opdræt udegående hele året. Ungtyre udegående 6 mdr/år
1.1.3	Smågrisestald (nedlægges)	Smågrise	2.700	12,02				Fuldspaltegulv. 450 stp.
1.1.4	Gammel Slagtesvin	Slagtesvin	1.300	33,39	160	610	17,50	Fuldspaltegulv. Omlægges i 2015
1.1.5	Nyere Slagtesvin	Slagtesvin	1.300	33,39	160	620	17,78	Fuldspaltegulv. Omlægges i 2015
				132,97	320		155,91	

I forbindelse med udvidelsen opføres én lukket 4-rækket minkhal nord for eksisterende minkhaller på i alt 650 m² og 7 åbne 4-rækkede minkhaller på i alt 4.040 m² vest for de eksisterende minkhaller, jvf. bilag 2. Eksisterende smågrisestald udfases i forbindelse med udvidelsen af minkholdet.

BAT i staldanlæg

I det følgende afsnit (BAT i staldanlæg) er beskrevet de punkter, som ansøger har anført i forbindelse med valget af de enkelte respektive tiltag til både kommunens niveau for BAT, og det generelle ammoniakreduktionskrav, samt fravalget af andre generelle virkemidler i forbindelse med ansøgningen om miljøgodkendelse af husdyrbruget.

Renere teknologi og bedste tilgængelige teknik (BAT) er ifølge Miljøstyrelsens vejledning om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug at betragte som en generel ikke-stedbunden branchenorm. Dette betyder, at særlige følsomme eller for den sags skyld robuste omgivelser ikke har indflydelse på niveauet ved fastlæggelse af BAT. Særligt med begrebet "tilgængelig teknik" menes, at teknikken under afvejning af økonomiske udgifter og fordele skal være mulig at anvende i landbrugssektoren som helhed. Der ligger her i termen 'tilgængelig' indbygget en afvejning mellem mål og midler, men vel og mærke afvejet på sektorniveau og ikke på bedriftsniveau.

Med hensyn til BAT og staldsystemer, er der flere beskrivelser af, hvad BAT er. Der er bl.a. referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion (BREF), samt Miljøstyrelsens BAT-blade.

I BREF står der, at følgende staldsystemer er BAT:

- et fuldspaltet gulv med et vakuumsystem til hyppig fjernelse af gylle,

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

- et delvist spaltet gulv med reducerede gødningskanaler med hældende vægge og et vakuumsystem, eller
- et delvist spaltet gulv med et centralkonvekst fast gulv eller et hældende fast gulv foran stien,
- en gødningsrende med hældende sidevægge og en hældende gødningsbeholder

Holstebro Kommunes BAT-niveau for Møgelvangvej 2, 7830 Vinderup:

Holstebro Kommunes BAT-niveau for det pågældende mink-, svine- og kvægbrug, er svarende til ammoniakfordampningen fra et staldsystem ved:

- Slagtesvin svarende til delvis spaltegulv med 25-49 % fast gulv, samt reduktion af råproteinindholdet i foderet til 154,5 kg råprotein/FE og 2,85 FE_{sv}/kg
- Ammekvæg med opdræt på dybstrøelse på hele arealet
- For minkproduktionen - 36,5 cm gyllerender, udmugning 2 gange ugentligt, halm *ad libitum* og 32 % råprotein i minkfoderet fra uge 30-47.

Dette niveau kan gå videre end beskyttelsesniveauet for ammoniak, da BAT ses som en branchenorm, som er uafhængig af det i husdyrloven fastsatte beskyttelsesniveau for ammoniak.

BAT-niveauet er fundet på baggrund af ovenstående i it-ansøgningssystemet, og svarer til en ammoniakemission fra anlægget på max. 5.464 kg N/år. Ansøger har efterfølgende haft mulighed for at opnå dette BAT-niveau ved brug af andre teknikker, som kompensation for eventuelle fravalg af de listede staldsystemer mv.

Ansøgers beskrivelse af valg og fravalg af BAT i minkhallerne - stald 1.1.1 og 1.1.6

For mink findes der ingen BAT-blade, og dermed ingen BAT staldsystem. I eksisterende stalde er allerede etableret 36,5 cm brede gyllerender, som har en noget mindre fordampning af ammoniak end det forventede generelle BAT-krav på 32 cm. Der etableres ligeledes 36,5 cm brede gyllerender i de nye minkhaller. Gyllerenderne er således 4,5 cm bredere end standarden og kravet i henhold til "Pelsdyrvejledningen fra 2004".

I minkhallerne udmuges 2 gange om ugen. Der er valgt en udmugningshyppighed med den dobbelte frekvens i forhold til minimumskravet.

Der tildeles halm *ad libitum* til burene.

Både gyllerendebredder, udmugningsfrekvensen og tildelingen af halm har reducerende effekt på ammoniakfordampningen.

Fravalg

Udmugningsfrekvens

Hos minkene har ansøger fravalgt en hyppigere udmugningsfrekvens end 2 gange ugentligt. Med baggrund i Husdyrgodkendelse.dk kan det beregnes, at ammoniakfordampningen ville kunne reduceres yderligere 210 kg årligt i det eksisterende og 315 kg årligt i det påtænkt nyetablerede anlæg ved at udmuge dagligt. Det vurderes ikke i de lukkede haller muligt at udmuge oftere.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Automatisk udmugning

I det eksisterende udmugningsanlæg (vakuum-anlæg), der er leveret af Columbus Aqua, er det pt. ikke muligt at etablere automatisk udmugning. Columbus Aqua har i 2009 etableret 2 testanlæg, men da anlæggene endnu ikke er endeligt afprøvet, er der ikke iværksat en serieproduktion, som kan etableres på Møgelvangvej 2. Dette alene afgør, at systemet ikke kan være BAT på Møgelvangvej 2, idet BAT-systemer skal være kommercielt tilgængelige. Hvis der skal udmuges dagligt i det eksisterende, kræves der derfor manuel udmugning, hvilket i forhold til den beregnede ammoniakreduktion på hhv. 210 kg N i de eksisterende haller og 315 kg N i de nye haller, af ansøger vurderes at være uproportionalt.

Hvis ansøger i de nye minkhaller etablerer et system, hvor automatisk udmugning er mulig, vil den årlige nettoomkostning (bruttoomk. = (kapitalomk. + driftsomk. + lønomk.) minus sparet manuel udmugning)) være minimum 59.860 kr. årligt. For denne investering vil besparelsen i NH₃-emissionen være de 315 kg, hvilket vil betyde en 'pris' pr. sparet kg N på 190 kr. Denne beregnede pris overstiger langt de 100 kr. der normalt anses som grænseværdien for proportionalitet.

Hvis ansøger i stedet påtænker at udmuge dagligt manuelt på både de eksisterende og de nye minkhaller, vil 5 ugentlige ekstra udmugninger reducere NH₃-emissionen med 525 kg til en omkostning på i alt 128.400 kr. årligt, svarende til 244 kr/kg N. Dette er som ovenfor nævnt, mere end proportionalitetsprincippet kan dække.

Ekstra halmtildeling

Et andet tiltag der er fravalgt er "0,2 kg ekstra halm pr. tæve pr. uge". Tiltaget vil kunne reducere ammoniakemissionen med 175 kg N årligt for det samlede minkanlæg (eksisterende og nye haller). Omkostningen herved er imidlertid mindst (pris på halm samt omkostninger på udkørsel er medtaget, men ikke omkostninger til lageropbevaring, samt ekstra udlægning på farmen) 29.850 kr. Dette svarer til 171 kr. / kg N, altså langt mere end proportionalitetsprincippet kan dække over.

Reduceret råproteinindhold i minkfoder

Ansøger anvender i perioden fra uge 30-47 foder til alle mink med et indhold af OE fra protein på maksimalt 32 %, hvilket reducerer ammoniakemissionen fra staldanlægget.

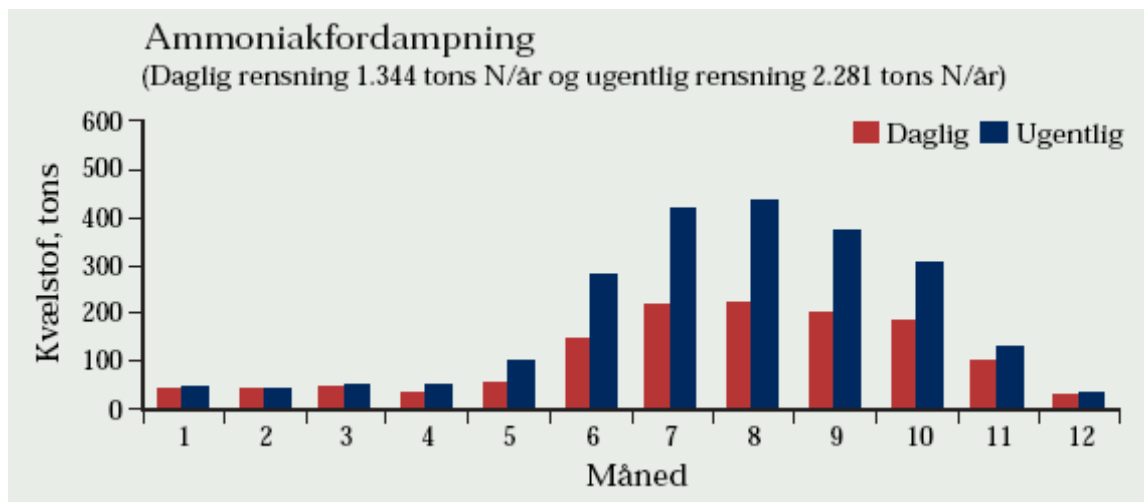
Holstebro Kommunes vurdering af BAT i minkhallerne - stald 1.1.1 og 1.1.6

Ansøger har redegjort for, at etablering af daglig udmugning vha. automatik eller manuelt ikke er proportionelt, idet omkostningen pr. kg. reduceret kg N ligger mellem 190 og 244 kr. pr. kg. reduceret N. Ansøger har ligeledes redegjort for, at +0,2 kg halm pr. årstæve er uproportionalt, da tiltaget vil koste 171 kr. pr. reduceret kg. N.

I stalde med manuel udmugning er det Holstebro Kommunes vurdering, at udmugning 2 gange ugentligt generelt er proportionalt med den økonomiske merudgift hertil. Ammoniakfordampningen er i høj grad temperaturafhængig³, hvorfor fordampningen er højere i sommerperioden end i vinterperioden. Herudover er belægningen markant højere i hval-

³ Pedersen, S. og Sandbol, P. (2002). Ammonia Emission and Nitrogen Balances in Mink Houses, Biosystems Engineering vol. 82 (4), pp. 469-477.

peperioden fra maj til november end i vinterperioden. Denne sammenhæng blev søgt beskrevet i en artikel i Grøn Viden nr. 22 fra 2001, hvor det blev påvist, at udmugning i vinterhalvåret er af marginal betydning, mens udmugning i sommerperioden medførte den største reduktion i ammoniakfordampningen, jvf. nedenstående illustration.

Sammenhæng mellem den månedlige ammoniakfordampning og udmugningshyppighed. Figuren er gengivet fra artikel i Grøn Viden nr. 22 (2001).

Det er Holstebro Kommunes opfattelse, at ammoniakfordampning fra stalde og lagre skal begrænses mest muligt under hensynstagen til proportionalitetsvurderingen, og at næringsstoffer så vidt muligt skal udnyttes som gødning på marken, jvf. Miljøklagenævnets afgørelse MKN-00-00053 af 20/10 2008. Holstebro Kommune vurderer derfor, at det er BAT at tilrettelægge udmugningen i relation til ammoniakfordampningspotentialet fra minkfarmen.

I henhold til husdyrloven medfører en forøgelse af udmugningshyppigheden fra 1 til 2 gange om ugen en ammoniakreduktion på 0,15 kg N/årstæve, mens en daglig udmugning reducerer ammoniakfordampningen med 0,30 kg N/årstæve i forhold til ugentlig udmugning. Ud fra en regressionsanalyse vurderer Holstebro Kommune, at en tilrettelæggelse af 2 udmugninger pr. uge, så der udmuges 3 gange ugentligt i sommerhalvåret og 1 gang i vinterhalvåret vil medføre en ammoniakreduktion på 0,2 kg N/årstæve. I det konkrete projekt vil dette medføre, at ammoniakemissionen fra anlægget reduceres med yderligere 275 kg N uden merudgift for ansøger.

Holstebro Kommune stiller derfor vilkår om, at udmugningen på minkfarmen tilrettelægges på en sådan måde, at der udmuges 3 gange ugentligt i perioden fra juni til og med november, og ugentligt i årets øvrige måneder.

Det er Holstebro Kommunes samlede vurdering, at ansøger har redegjort for BAT-mulighederne i det konkrete anlæg, herunder fodertilpasninger i minkfoderet, bredden af gyllerender og driften af udmugningen i minkhallerne. Med ovenstående ændringer vurderer Holstebro Kommune, at minkfarmen og driften af denne lever op til kommunens niveau for BAT.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Ansøgers beskrivelse af valg og fravalg af BAT i ammekvægstalden - stald 1.1.2

Staldtypen "Dybstrøelse i hele arealet" opfattes normalt, som værende BAT-stald for ammekvæg, blandt andet af hensynet til dyrevelfærd. Ansøger har det meste af ammekvæget gående ude på egne harmoniarealer hele året. Der er i ansøgningen kun 1 stiplads til ungtyr, der står på dybstrøelse i stalden 6 måneder om året.

Kravet om anvendelse af BAT er for ammekvæg derfor opfyldt og der er på baggrund heraf ikke foretaget nærmere gennemgang af fravalg i staldene for ammekvæg.

Holstebro Kommunes vurdering af BAT i kvægstalden - stald 1.1.2

Holstebro Kommune vurderer, at kvægstalden lever op til kommunens BAT-niveau. Det bemærkes hertil, at da næsten alle dyr er udegående udenfor staldene vil en indsats i forhold til begrænsning af ammoniakemissionen have meget lille effekt. Der stilles dog vilkår om, at der skal strøs halm eller andet tørstof i mængder, der sikrer, at dybstrøelsesmåtten altid er tør i overfladen, da dette tiltag har en gunstig virkning på lugt og ammoniakfordampning.

Ansøgers beskrivelse af valg og fravalg af BAT i svinestalde - stald 1.1.3 og 1.1.4

I Danmark er der på tidspunktet ved godkendelsens meddelelse udarbejdet 3 BAT-blade:

- 1) Køling af gyllen i svinestalde (Sv.St.011. Udgave oprettet 19.05.09)
- 2) Svovlsyrebehandling af svinegyllen i slagtesvinestalde (Sl.St.02 1. Udgave oprettet 19.05.09)
- 3) Luftvasker med syre (Sl.St.02 2. Udgave revideret 19.05.09)

Disse BAT-blade afløser de gamle BAT-byggeblade og BAT-kandidater (gyllekøling 106.04-53 og 106.01-51), (forsuring 106.04-54 og 106.04-56) og (luftrensning med syre 106.04-57).

Derudover er der følgende 3 BAT-byggeblade, som ikke bliver revurderet:

- 1) Slagtesvin: delvist spaltegulv med 1/3 spaltegulvsareal (106.04-52)
- 2) Smågrise: to-klimastald med delvist spaltegulv (106.03-52)
- 3) Diegivende søer: faresti med delvist spaltegulv (106.02-51).

På tidspunktet for ansøgnings indsendelse var BAT grundlaget under revision.

På Møgelvangvej 2 er begge slagtesvinestalde, der er omfattet af godkendelsen, fortsat indrettet med fuldspaltegulv. I henhold til Lov nr. 104 af 14. februar 2000, skal gulve til slagtesvin bestå af mindst 33 % (33 % af det lovgivningsmæssige krævede areal) fast eller drænet gulv. Som specificeret af VSP (Videncenter for SvineProduktion), skal gulvet ændres/renoveres senest 15. juli 2015. Ansøger forventer ikke at gulvet ved slagtesvinene skal fornyes inden fristen for udnyttelse af denne forventede godkendelse udløber. Derfor er der i ansøgningsmaterialet anført, at slagtesvinegulvet er fuldspaltegulv. Men ansøger vil renovere gulvet til BAT gulv gældende på renoveringstidspunktet, om end ikke andet, så ene og alene som følge af det nævnte lovgivningskrav. Dette vil ske senest 15. juli 2015,

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

og så vil fordampningen fra stald og lager bliver reduceret yderligere i forhold til niveauet i denne ansøgning.

Fravalg

Indledningsvis anføres ifht. beskrivelsen af fravalg i svinestalden, at fuldspaltegulvene i de gamle svinestalde renoveres til BAT staldtype i 2015.

Luftrensning

Der etableres ikke kemisk eller biologisk luftrensning i svinestaldene.

Kemisk luftvasker reducerer ammoniakfordampningen fra staldene. For at opnå den fulde udnyttelse af luftvaskerne, skal der sendes betydelige mængder luft gennem. Dette betyder for det konkrete projekt, at man skal samle afkast fra flere sektioner for at få den fulde udnyttelse af rensere, dette vil kræve en omfattende ændring af bestående ældre staldkonstruktion. Hertil kommer omkostningerne til den daglige drift. Ifølge Miljøstyrelsens BAT-blad: Luftvasker med syre (19.05.2009) er den samlede meromkostningen pr. produceret slagtesvin ved 100 % luftrensning 20 kr. Af BAT-bladet fremgår, at kemisk luftrensning stadig er på forsøgsstadiet. Et anlæg, der ikke er længere fremme i udviklingen, vurderer ansøger ikke at være BAT-teknologi. Der er ikke længere danske firmaer, der forhandler teknologien, hvilket gør det til en usikker investering mht. til efterfølgende service, reservedele mv. De hollandske typer på markedet har ydermere ikke været afprøvet under danske forhold, hvilket gør, at teknologien endnu ikke kan anbefales. Luftvaskeren er valgt fra ud fra en samlet økonomisk betragtning.

Biologisk luftrensning har vist en bedre lugtreducerende effekt end kemisk luftrensning. Der er imidlertid en del problemer med tilstopning af filtre, ligesom der ikke er foretaget en økonomisk evaluering af biologisk luftrensning. Der arbejdes fortsat intenst på udviklingen af driftsikre anlæg til kemisk og biologisk luftrensning. Hverken kemisk eller biologisk luftrensning er beskrevet i BREF-dokumentet.

Forsuring

Indenfor svinebrug, er der udarbejdet BAT-byggeblad for forsuring af gylle, "Svovlsyrebehandling af svinegylle i slagtesvinestalde" (Sl.St.02 1. Udgave oprettet 19.05.09). Det indikerer, at miljøeffekten i forhold til udgiften er høj.

Et gylleforsuringsanlæg har en anlægsomkostning på ca. 1.000.000 kr., og en levetid på ca. 10 år. Der er ikke erfaringer eller data fra praksis, som understøtter dette, så vurderingen er foretaget ud fra et aggressivt miljø (syre). Forsuringsanlægget kan medføre lugtgener (svovlbrinter). Der regnes med driftsomkostninger i størrelsesordenen 100.000 kr. til svovlsyre/år og 15-20.000 kr. i el-omkostninger årligt.

Ålborg Portland har lavet forsøg med svovlsyre og betonkvalitet, og har man stalde fra før 2000 garanterer de ikke at betonen holder. Man kendte for lidt til betonkvaliteten på det tidspunkt.

På Møgelvangvej 2 er svinestaldene indrettet med fuldspalter. Bunden i gyllekanalerne er ikke lige høj/dyb over det hele, hvorfor etablering af gylleforsuring i svinestaldene ikke er

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

mulig. Rørføringen i staldene er heller ikke forberedt til gylleforsuring, og i dette tilfælde er der udelukkende tale om eksisterende byggeri og ikke noget nybyggeri.

Disse ting tilsammen medfører, at der ikke er tale om proportionalitet ved indførelse af denne teknologi på ejendommen, og teknologien kan derfor ikke betegnes som BAT på denne ejendom.

Gyllekøling

Gyllekøling er beskrevet i BAT-blad (Sv.St.011. Udgave oprettet 19.05.09). Gyllekøling vil ikke kunne etableres uden at skulle bryde gulvene op i staldene, og det anses ikke som en reel mulighed. Gyllekøling fravælges, da det heller ikke vil være muligt at anvende overskudsvarmen fra anlægget. Ansøger anfører dertil, at det ikke vil være samfundsmæssigt bæredygtigt, at aflede varmen til omgivelserne.

Benzoesyre

Tilsætning af benzoesyre til foderet er fravalgt, da effekten i forhold til omkostningerne forbundet med tilsætningen vurderes at være for lille i det konkrete projekt. Med forventet prisstigning af benzoesyre i 2010 vil omkostningen udgøre ca. 20 kr./slagtesvin. Med nutidens DB i slagtesvineproduktionen er tilsætning af benzoesyre ikke økonomisk relevant.

Gylleseparation

Gylleseparation fravælges, da ejendommens harmoniareal er tilstrækkeligt stort til udbringning af gylle.

Alt i alt har ansøger valgt staldtyper / staldsystemer der for ammekvæget og minkene opfylder kravet om anvendelse af BAT. Slagtesvineproduktionen opfylder pt. ikke BAT-kravet, men vil i godkendelsesperioden (fasen indtil næste revurdering) blive renoveret, og dermed opfylde BAT-kravet.

Holstebro Kommunes vurdering af BAT i svinestalde - stald 1.1.4 og 1.1.5

Fuldspaltegulvene i svinestaldene er ikke BAT, og fuldspaltegulve bliver ulovlige pr. 1 juli 2015, jvf. § 9 i lov nr. 104 af 14. februar 2000 om indendørs hold af smågrise, avls- og slagtesvin. Staldtypen skal derfor renoveres ca. 5 år efter meddelelse af miljøgodkendelsen. Da renoveringen sker i retsbeskyttelsesperioden, stilles der vilkår om, at slagtesvine-staldene skal renoveres inden 1. juli 2015, således at de overholder kommunens nuværende BAT-niveau for det konkrete projekt. Der stilles vilkår herom.

Gyllekøling

Anvendelse af overskudsvarmen fra gyllekøling i svinestaldene vil have yderst begrænset anvendelse på bedriften. Etablering af gyllekøling i de eksisterende stalde er ikke proportionalt, da gyllekanalerne skal brækkes op, og set i lyset af, at staldtypen skal renoveres inden for 5 år, er dette tiltag ikke vurderet nærmere.

Kemisk luftrensning

Holstebro Kommune vurderer i modsætning til ansøger, at der er producenter eller forhandlere på det danske marked, og at kemisk luftrensning dermed er BAT, såfremt implementering er økonomisk proportional. Der er ca. 36 DE i slagtesvin på bedriften, og omkostningen til etablering af 20 % delvis kemisk luftrensning er ud fra miljøstyrelsens udkast

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

til teknologi beskrivelse for kemisk luftvasker vurderet at være ca. 15 kr. pr. slagtesvin. Holstebro Kommune finder derfor ikke, at det er BAT i det pågældende anlæg. Holstebro Kommune har derfor ikke forholdt sig videre til ansøgers argumenter for fravalg.

Biologisk luftrensning

Holstebro Kommune er enig med ansøger i, at der har været rejst tvivl om driftsikkerheden af biologiske luftrenseanlæg. Skov A/S har imidlertid udviklet en ny vaskerobot til biofilterne, der p.t. undergår testning. Der er ca. 36 DE i slagtesvin på bedriften, og omkostningen til etablering af 20 % delvis biologisk luftrensning er ud fra miljøstyrelsens udkast til teknologi beskrivelse for biologisk luftvasker vurderet at være ca. 13 kr. pr. slagtesvin. Holstebro Kommune finder derfor ikke, at det er BAT i det pågældende anlæg. Holstebro Kommune har derfor ikke forholdt sig videre til ansøgers argumenter for fravalg.

Forsuring

Omkostningen til etablering af gylleforsuring er ud fra miljøstyrelsens BAT-blad (Sl.St.01:v1.05-09) vurderet at være ca. 60 kr. pr. slagtesvin. Holstebro Kommune finder derfor ikke, at det er BAT i det pågældende anlæg. Holstebro Kommune har derfor ikke forholdt sig videre til ansøgers argumenter for fravalg.

Benzoesyre

Tilsætning af benzoesyre til svinefoderet reducerer ammoniakemissionen, idet benzoesyre har en antimikrobiel effekt i grisenes mave-tarm-kanal, hvilket forbedrer fordøjeligheden og udnyttelsen af foderet, hvilket reducerer mængden af kvælstof i gyllen pr. kg tilvækst. Benzoesyre og glycin omdannes i leveren til hippursyre, som udskilles via urinen. Hippursyre forsurer urinen, hvilket reducerer pH i gyllen. Når pH sænkes i gyllen forskubbes ligevægten mellem ammoniak og ammonium mod ammonium, hvorved ammoniakfordampningen reduceres. I henhold til teknologilisten kan der anvendes op til 10 gram benzoesyre pr. kr. kg foder, hvilket reducerer ammoniakfordampningen med 10 procent. Omkostningen ved anvendelse af benzoesyre afhænger i høj grad af de opnåede produktionsforbedringer i besætningen. Videntcenter for slagtesvin meddelelse nr. 858 fandt, at tilsætning af ca. 9 gram benzoesyre pr. kg foder medførte en reel ekstraomkostning på 4,5 kr. pr. kg. foder svarende til 7,4 kr. pr. svin (30-102 kg). Omregnet betyder det en omkostning på 205 kr. pr. kg reduceret N i en stald med 1/3 drænet gulv. På baggrund heraf vurderer Holstebro Kommune, at tilsætning af benzoesyre til slagtesvinefoder p.t. ikke er BAT. Der er ikke lavet forsøg med tilsætning af 4-5 gram benzoesyre pr. kg foder, og det kan ikke afvises, at et sådant tiltag vil medføre resultater, der kunne være BAT. Holstebro Kommune vurderer imidlertid, at der p.t. ikke foreligger tilstrækkeligt med viden til at stille vilkår om anvendes herom.

Gylleseparation

Der er p.t. ikke optaget gylleseparationsanlæg på miljøstyrelsen teknologiliste, hvorfor teknologien ikke er vurderet videre.

Samlet vurdering af BAT i staldanlæg

Den i ansøgningssystemet beregnede ammoniakemissionen fra ejendommen er 5.618 kg N/år, hvilket er 154 kg N mere end Holstebro Kommunes BAT-niveau. Differencen skyldes, at beregningen er lavet med fuldspaltegulve i stald 1.1.4. og 1.1.5., jvf. bilag 2 og skema 2. Der er stillet vilkår om, at staldsystemet i disse stalde ændres inden den 1. juli

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

2015, hvorefter den beregnede ammoniak emission fra anlægget vil falde til 5464 kg N/år svarende til Holstebro Kommunes BAT-niveau. Herudover er der stillet vilkår om differentieret udmugningsfrekvens på minkfarmen, hvilket forventes at reducere emissionen med yderligere 275 kg N, så ammoniakemissionen fra anlægget på godkendelsestidspunktet vil være 5343kg N/år.

Holstebro Kommune vurderer således, at anlægget med de stillede vilkår lever op til BAT.

Ventilation

Det fremgår af ansøgningen, at der er naturlig ventilation i alle åbne og lukkede minkhaller samt i ammekvægstalden. Ventilationen i de to slagtesvinestalde foregår ved mekanisk ventilator, der er styret primært af udetemperaturen. Ventilationssystemet vedligeholdes og efterses jævnligt for at sikre funktionen.

Ventilation i minkhaller og kvægstald forventes dermed ikke at kunne give anledning til gener for de omkringboende. Det forventes ikke, at den mekaniske ventilation vil give anledning til væsentlige støjgener.

Idet staldventilationen overvejende er naturlig er staldventilationen forbundet med et forholdsvis lille energiforbrug. Holstebro Kommune vurderer naturlig ventilation som værende BAT i de pågældende minkhaller og kvægstalde, idet kommunen ikke har kendskab til andre og bedre, tilgængelige ventilationssystemer for især minkfarme.

I henhold til normtal udgør ventilation ca. 35 % af et svinebrugs energiforbrug. Ventilationsanlæg består af mange - og for nogles vedkommende - ret følsomme komponenter. Løbende vedligeholdelse er med til at sikre et korrekt og optimalt fungerende ventilationsanlæg. Vedligeholdelse omfatter blandt andet kontrol af temperatur- og evt. luftfugtighedsfølere. Fejlvisning på følere kan være betydelig og årsag til et markant merforbrug af energi. Følere, der viser for lav temperatur og/eller for høj luftfugtighed, vil medføre et større varmeforbrug end nødvendigt. Tillige vil en for tør staldluft påvirke kunne dyrenes sundhed. Beskadigede ventilatorvinger har en forringet energieffektivitet og vil desuden give mere støj. Defekte lejer støjer, har forringet energieffektivitet og kan give pludselige nedbrud. Regelmæssig rengøring har stor betydning for ydelsen og energiforbruget. Ventilationskanalerne skal generelt renses mindst én gang om året for at sikre optimal ydelse. Holstebro Kommune stiller derfor vilkår om, at ventilationsanlæggene vedligeholdes og efterses i henhold til producentens anvisninger for de pågældende anlæg. Anlægget skal dog som minimum rengøres mindst en gang årligt.

Ifølge referencedokument for bedste tilgængelige teknikker (BREF) der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion, skal der føres eftersyn med og rengøring af ventilatorer samt temperaturstyring, der sikrer temperaturkontrol og minimumsventilation i perioder, hvor der ikke er behov for ret stor ventilation. Holstebro Kommune vurderer at anlægget, med de stillede vilkår, lever op til kravet om BAT.

Rengøring af staldanlæg

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Minkfarmen (haller, bure og redekasser) rengøres mindst 1 gang årligt, jf. reglerne i pelsdyrbekendtgørelsen.

Minkproduktion gennemgår en årscyklus. Rengørings og desinfektionsopgaver følger denne cyklus. Ved afslutningen af et produktionsår i nov/dec. tømmes alle redekasser og snavs fjernes mekanisk. Herefter vaskes haller, redekasser og bure med hedvandsrensere. Til dette anvendes et rengørings- / desinfektionsmiddel. Desinfektionen gennemføres dog kun hvis temperaturen tillader/muliggør effekt af middel.

Derudover bliver hvalpenet gjort rene med hedvandsrensere en gang om året i juni/juli måned.

Stalden til ammekvæg rengøres efter behov.

Rengøring og desinficering af slagtesvinestaldene sker efter hvert hold.

Der er ikke etableret overbrusningsanlæg i slagtesvinestaldene.

Erfaring viser, at en god staldhygiejne i form af rene og tørre stalde har en gunstig indflydelse på ammoniaktab, staldlugtmission, støv- og fluegener. En god staldhygiejne indebærer blandt andet, at der ikke ligger gamle foderrester på fodergange og lignende eller gødning udenfor gødearealet. Der stilles vilkår om, at der opretholdes en god staldhygiejne.

En god staldhygiejne opretholdes desuden ved at følge pelsdyrbekendtgørelsens krav, jvf. vejledning om pelsdyrfarme, omkring udmugning og fluebekæmpelse. Bemærk endvidere pelsdyrbekendtgørelsens krav om, at fodervogne m.v. skal rengøres omhyggeligt efter brug. I det pelsdyrbekendtgørelsen ikke vejleder yderligere omkring denne omhyggelige rengøring, stilles der vilkår omkring dette forhold for at sikre, at foderrevisitterne rengøres dagligt og ikke medfører risiko for punktkildeforurening eller forøget lugtmission.

Foder

Opbevaring

Halm opbevares i lagerrum. I nudrift bruges ca. 150 mini bigballeer årligt. Dette forventes at stige til ca. 300 mini bigballeer i ansøgt drift.

Minkfoder opbevares indtil anvendelse i lukket silo, der er placeret på et befæstet areal, jf. reglerne i pelsdyrbekendtgørelsen, på den vestlige side af lagerrummet – bygning F, jf. bilag 3.

Foder til svinene opbevares i silo, der er placeret på sydsiden af bygning C, jf. bilag 2. Siloen er monteret med melcyklon for at minimere støvgener ved indblæsning.

Fodring

Der fokuseres på ejendommen generelt på effektiv fodring og begrænsning af støv-, støj- og transportgener for omkringboende.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Foderplanen udarbejdes i samarbejde med en uvildig konsulent og med anvendelse af nyeste viden indenfor svine- og minkfodring.

Svin

Holstebro Kommune vurderer, at BAT til fodring af svin, hvad angår antallet af foderenheder (FE) og proteinindholdet pr. FE, svarer til maksimalt de normtal, der udgives hvert år af Plantedirektoratet i forbindelse med type 2-gødningskorrektioner. Disse normtal svarer til den gennemsnitlige fodring i Danmark, og normtallene er faldende, fordi danske svineproducenter hvert år forbedrer deres fodringsstrategier. Såfremt der fodres indenfor eller under disse normer, ligger fodringen blandt de bedste 50 % i Danmark, hvad angår næringsstofudledning grundet fodring. Det vurderes, at et sådant foder vil være økonomisk og fysisk tilgængeligt for branchen generelt, hvorimod foder, som har et lavere proteinindhold/energiindhold pr. kg tilvækst, ikke vil være tilgængeligt for branchen generelt.

Mængden af kvælstof (N) og fosfor (P) i den producerede husdyrgødning kan nedsættes ved foderkorrektioner. Total-N og P i husdyrgødning beregnes normalt ud fra normtal. I de tilfælde, hvor den aktuelle produktion afviger fra kriterierne for normtallene, kan mængden af total-N og P i gødningen beregnes ud fra de faktiske produktionsforhold. Ved en type 2-foderkorrektion beregnes mængden af total-N og P ud fra de faktiske produktionsforhold i forhold til foderforbrug og fodersammensætning samt ind- og afgangsvægt m.v.

En type 2-korrektion bruges til at dokumentere de afvigelser, der kan være i mængden af total-N i produceret husdyrgødning, når produktionen afviger i forhold til kriterierne for normtalsberegningerne. Type 2-korrektionsberegningerne er beskrevet i Plantedirektoratets vejledning om gødsknings- og harmoniregler. Korrektionsformlerne for 2005/2006 benyttes i forbindelse med korrektion for råproteinindholdet og korrektionsformlerne for 2009/2010 i forbindelse med korrektion for fosforindholdet.

Type 2-korrektioner mindsker mængden af total-N i gødningen, hvilket medfører, at fordampningen af ammoniak fra gødningen nedsættes.

Normtallene for 'gram råprotein pr. FE', jvf. 2005/2006 normtal, som bruges i beregningerne i ansøgningssystemet, ligger for slagtesvin (30-102 kg) på 157,6 g råprotein/FE. Ansøger har i ansøgningen valgt at reducere mængden af råprotein pr. FE i foderet til slagtesvinene til 154,5 g råprotein/FE.

Fosfortildelingen til slagtesvinene følger normtallene for 'gram fosfor pr. FE', jvf. 2009/2010, som er 4,3 g P pr. FE mod 5,0 g P pr. FE i 2005/2006.

Ved opgørelse af fodermængde, indhold af **råprotein** i foderet, indgangsvægt og afgangsvægt skal korrektionsfaktoren for kvælstof beregnes ved hjælp af formlen:

$$\left((FE_{sv} \text{ pr. kg tilvækst} \times (\text{slutvægt} - \text{startvægt}) \times \text{g råprotein pr. FE}_{sv} / 6250) - ((\text{Afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times 0,028 \text{ kg N pr. kg tilvækst}) \right) / 3,19$$
 fra Plantedirektoratets vejledning om gødskning og harmoniregler 2005/2006.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

$$((2,85 \text{ FE}_{\text{sv}} \text{ pr. kg tilvækst} \times (108 \text{ kg} - 30 \text{ kg}) \times 154,5 \text{ g råprotein pr. FE}_{\text{sv}} / 6250) - ((108 \text{ kg} - 30 \text{ kg}) \times 0,028 \text{ kg N pr. kg tilvækst})) / 3,19 = \underline{1,04}$$

FE_{sv} pr. kg tilvækst x (slutvægt – startvægt) svarer til foderforbrug pr. produceret svin.

Ved fodring af slagtesvin (30-108 kg) på husdyrbruget anvendes 2,85 FE_{sv} pr. kg tilvækst pr. produceret svin og 154,5 gram råprotein pr. FE_{sv} således, at korrektionsfaktoren beregningsmæssigt er **1,04**.

Der stilles vilkår om, at husdyrbruget skal kunne dokumentere type 2 korrektionsfaktoren for slagtesvinene. De indtastede værdier i ansøgningen for foderforbrug og proteinindhold er ikke bindende, men hvis ansøger ændrer én af de to faktorer skal det sikres, at vilkårs-korrektionsfaktoren, der er bindende, er overholdt.

Ved opgørelse af fodermængde, indhold af **fosfor** i foderet, indgangsvægt og afgangsvægt skal korrektionsfaktoren for fosfor beregnes ved hjælp af formelen fra Plantedirektoratets vejledning om gødskning og harmoniregler 2009/2010.

$$((\text{FE}_{\text{sv}} \text{ pr. produceret svin} \times \text{g fosfor pr. FE}_{\text{sv}}/1000) - (\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times 0,0055 \text{ kg P pr. kg tilvækst}) / 0,500$$

$$((2,85 \text{ FE}_{\text{sv}} \times (108 \text{ kg} - 30 \text{ kg}) \times 4,3 \text{ g fosfor pr. FE}_{\text{sv}}/1000) - (108 \text{ kg} - 30 \text{ kg}) \times 0,0055 \text{ kg P pr. kg tilvækst}) / 0,500 = \underline{1,05}$$

Der stilles vilkår om, at husdyrbruget skal kunne dokumentere korrektionsfaktoren for slagtesvinene i henhold til de anførte type 2-korrektionsfaktorer. De indtastede værdier i ansøgningen for foderforbrug og fosforindhold er ikke bindende, men hvis ansøger ændrer én af de to faktorer skal det sikres, at vilkårs-korrektionsfaktoren, der er bindende, er overholdt.

Tilsætning af fytase

Der anvendes fasefodring til slagtesvin og foderet er tilsat fytase. Der er stillet vilkår herfor.

Fosfor er et livsnødvendigt næringsstof for svin. Samtidig udgør fosfor et stigende miljøproblem i vandmiljøet.

Fordøjeligheden af fosfor i foderblandinger til svin er ofte lav, hvorved en betydelig mængde fosfor udskilles via gødningen. Ved at tilsætte enzymet fytase til svinenes foder kan fosfor, der er bundet som fytat i korn og olieholdige frø, blive tilgængeligt for slagtesvinene. Ved tilsætning af enzymet fytase er der dermed et mindre behov for at tilsætte uorganisk fosfor til svinenes foder. Alt i alt vil tilsætning af en mindre mængde uorganisk fosfor og udnyttelse af fosfor, der er bundet i fytat, medvirke til at der udbringes mindre fosfor på markerne og dermed bliver udvaskningen af fosfor fra marken til vandmiljøet forventeligt mindre.

Renere teknologi indenfor slagtesvineproduktion er blandt andet som minimum at kunne opfylde Landsudvalget for Svin's seneste anbefalinger vedrørende anvendelse af fytase.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

For pelleteret færdigfoder anbefales en tilsætning på 500 FTU, 500 PPU henholdsvis 750 FYT-enheder, afhængigt af valg af fytaseleverandørens specifikationer.

Mink

I perioden fra uge 30-47 anvendes minkfoder til alle mink på ejendommen med et indhold af OE (Omsættelig Energi) fra protein på maksimalt 32 % for at begrænse ammoniakemissionen fra minkproduktionen. Der er ligeledes stillet vilkår herfor.

Samlet vurdering

Holstebro Kommune vurderer på baggrund af ovenstående foder korrektioner, at forhold vedrørende foder og optimering heraf opfylder kravet til BAT med de stillede vilkår.

Ensilage opbevaring og håndtering

Der opbevares ikke ensilage på ejendommen, da alle ammekvæg er udegående hele året. Der er en begrænset mængde tyrekalve på stald en del af året. Disse dyr fodres ikke med ensilage.

Håndtering og opbevaring af olie, spildolie og brændstof

Olietanke

På ejendommen har Holstebro Kommune registreret følgende olietanke:

Type	Placering	Etableret år	Indhold
Overjordisk	Bygning I, lager, jf. bilag 2	1998	1.200 L, Diesel

Olier og kemikalier

Spildolie findes ikke på ejendommen, da olien skiftes på værksted.

Påfyldning af diesellole på køretøjer foregår i laden (bygning I) på betongulv uden kloakafløb.

I henhold til miljøbeskyttelsesloven må stoffer, der kan forurene grundvand, jord og undergrund, vandløb, søer eller havet ikke opbevares på en sådan måde, at det fremkalder fare for forurening af disse. Det er derfor Holstebro Kommunes vurdering, at olie og kemikalier skal opbevares i egnede mærkede beholdere på oplagsplads med impermeabel belægning, uden mulighed for afløb. Oplagspladsen skal være under tag og indrettes således, at spild kan opsamles f.eks. ved spildbakke eller betongulv med opkant. Oplagspladsen/spildbakken have en størrelse, så den kan rumme indholdet af den største opbevaringsenhed i området, hvis denne lækker.

Holstebro Kommune vurderer, at forholdet er tilstrækkeligt reguleret i gældende lovgivning, hvorfor der ikke stilles skærpende vilkår.

Affald og kemikalier

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

På husdyrbruget fremkommer der begrænsede mængder affald i form af emballage fra foder, udsæd, rengøringsmidler mv. Derudover fremkommer der andet affald fra produktionen på ejendommen. I forbindelse pelsning forekommer affald. Dette er beskrevet i afsnittet "Døde dyr".

Skema 3. Affald fra husdyrbruget håndteres iht. nedenstående.

Affaldskode	Type	Mængde / Opbevaring	Bortskaffelse
ISAG: 19.00	Erhvervsaffald (brandbart)	Container	Afhentes af autoriseret firma. /hver 14. dag
ISAG: 23.00	Ikke brændbart affald	Container	Afhentes af autoriseret firma.
EAK-kode 20-01-18-00	Medicinrester og kanyler	Opbevares i lukket beholder indtil afhentning. Begrænset mængde	bortskaffes på genbrugspladsen eller medtages af dyrlæge
EAK-kode 02-01-10	Jern	Variierende	Afhentes af skrothandler
ISAG-kode 50.00	Papir /pap	Container	Afhentes af autoriseret firma /hver 14. dag
EAK-kode 02-01-09	Plast (20 dunk/år)	Container	Bortskaffelse via dagrenovationen

Holstebro Kommune har udarbejdet et affaldsregulativ for erhvervsaffald. Dette regulativ er gældende for husdyrbruget. Affald fra produktionen skal opsamles, sorteres og bortskaffes og registreres iht. affaldsbekendtgørelsen og det til enhver tid gældende regulativ for erhvervsaffald i kommunen. Der gøres opmærksom på, at farligt affald såsom spildolie skal transporteres og afhændes til en af Holstebro Kommune godkendt transportør/modtager. Liste over godkendte transportører/modtagere kan ses på Holstebro Kommunes hjemmeside.

Ønskes det at aflevere enkelte fraktioner til anden bortskaffelsesordning, skal dette ske til godkendte modtagere. Derudover skal husdyrbruget registrere affaldsproduktionen efter de gældende regler.

Indenfor affaldsområdet, er BAT bl.a., at registrere affaldsproduktionen og derved skaffe sig et overblik over eventuelle indsatsområder, hvor man kan minimere affaldsproduktionen. Affald skal registreres og håndteres iht. gældende lovgivning, og affaldet skal løbende bortskaffes iht. ovenstående uden der sker ophobning. Der stilles ikke skærpede vilkår til opbevaring af affald, da forholdene er omfattet af gældende lovgivning. Det stilles vilkår om, at husdyrbruget skal arbejde for at nedbringe affaldsfrembringelsen, og at husdyrbruget ved tilsyn skal redegøre for tiltag.

Holstebro Kommune vurderer, at husdyrbruget med de stillede vilkår lever op til BAT.

Døde dyr

Døde dyr (EAK-kode 02 01 02) afhentes af DAKA. Containers til mink er placeret på møddingspladsen, jf. bilag 3. Kadaverkappe til døde svin er fortrinsvis også placeret på møddingspladsen. I varme perioder bliver kappen dog placeret et skyggefuldt sted syd for bygning I, lager, jf. bilag 3, af hensyn til begrænsning af lugt og fluegener.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

I nudrift afhentes der årligt ca. 150 døde svin, fordelt på ca. 75 afhentninger pr år. I ansøgt drift vil det falde til årligt ca. 30 svin fordelt på ca. 25 afhentninger.

Pelsede mink bliver i de 2 pelsningsperioder opbevaret i en dertil indrettet container, leveret af DAKA, indtil afhentning. Pelsning med efterfølgende afhentning sker i alt ca. 4 gange årligt - 1 gang i slutningen af marts og ca. 3 gange i november/december. I ansøgt drift vil dette stige til hhv. 1 og 9 gange årligt. Afhentning sker umiddelbart efter pelsning.

Uden for pelsningsperioderne opbevares døde mink i en fryser, indtil afhentning af DAKA.

I henhold til gældende regler skal selvdøde og aflivede dyr straks fjernes fra besætningen og opbevares på en skyggefuld afhentningsplads i tilknytning til den pågældende besætning. Afhentningsstedet skal ligge i en passende afstand fra produktionsbygninger og offentlig vej. Afhentningsstedet skal ligge ved fast tilkørselsvej og være tilgængelig for opsamlingsmateriellet. Dyrene skal placeres på et underlag, så de er hævet i en passende afstand fra jorden, og hvor det er nødvendigt, skal afhentningspladsen sikres mod ådselædende dyr. I tilfælde hvor dyrene er overdækket, skal dette ske med en fast overdækning. Alternativt kan dyrene opbevares på frost eller køl.

Selvdøde og aflivede dyr skal inden for 24 timer tilmeldes afhentning til godkendt destruktionsanstalt. Afhentning af dyr opbevaret i container kan afvente, indtil denne er fuld. Dog skal tilmelding til afhentning ske senest 5 dage efter, at påfyldning af containeren er påbegyndt. Alternativt kan afhentning udsættes indtil containeren er fuld – dog maks. 3 uger efter påbegyndt påfyldning, såfremt dyrene opbevares på køl.

På pelsdyrfarme kan afhentningen af døde pelsdyr ske periodisk uden for pelsningssæsonen, hvis de døde dyr opbevares på frost. Afhentning af døde pelsdyr i pelsningssæsonen kan ved opbevaring i lukket, overdækket container afvente, indtil containeren er fuld. Tilmelding til afhentning skal dog senest ske ved pelsningssæsonens afslutning.

Ved øget dødelighed i besætningen skal kadaverne opbevares overdækket, i en til formålet egnet container, således at der ikke opstår risiko for uhygiejniske forhold. Der stilles vilkår hertil. Ligeledes stilles der vilkår om, at kadaverpladsen indrettes således, den ikke er synlig i landskabet ved færdsel på offentlig vej.

Holstebro Kommune vurderer, at håndteringen af døde dyr herunder pelsede mink opfylder gældende lovkrav, og derved er der ikke særlige forhold, som taler for vilkår ud over gældende lovgivning. Der gøres opmærksom på, at Fødevarestyrelsen er myndighed på området, og denne kan påbyde, at opbevaringsstedet f.eks. flyttes længere væk fra offentlig vej.

Holstebro Kommune vurderer, at forholdet er reguleret tilstrækkeligt igennem gældende lovgivning, og stiller derfor ikke yderligere skærpende vilkår.

Sprøjtemidler og medicin

Opbevaring

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Pesticider opbevares næsten aldrig vinteren over, men bruges det år, de købes. Undtaget kan være lidt Round-up. Pesticider opbevares i fryser med lås i Bygning I, (Lager/Plantørring jf. bilag 2).

Kemikalieaffald skal opbevares i egnede beholdere (tydeligt mærket med indhold) med tætsluttende låg på tæt bund med opkant og uden mulighed for afløb til kloak, jord, afløb, dræn, vandløb, borer eller brønde. Oplaget skal i henhold til gældende lovgivning opbevares utilgængeligt børn, dyr og uvedkommende. Oplagringspladsen skal være under tag og indrettet således, at evt. spild kan opsamles i f.eks. en spildbakke.

Håndtering af marksprøjte

Der er en rentvandsbeholder til rengøring af sprøjtetanken i marken.

Spild under påfyldning og rengøring af marksprøjter er en væsentlig kilde punktkildeforurening og til pesticider i overfladevand samt forurening af grundvand. Forurening fra punktkilder kan med få enkle tiltag minimeres.

Der er generelt lovkrav om, at tapstedet, hvor sprøjten fyldes med vand, skal være forsynet med kontraventil, der sikrer mod tilbagesugning af væske fra sprøjtetanken. Påfyldningen af vand skal være styret med vandur eller lignende, der forhindrer overløb af sprøjtetanken. I forbindelse med påfyldning af sprøjter må der ikke være direkte kontakt mellem vandslange monteret på tapstedet og væsken i sprøjten.

Påfyldning af bekæmpelsesmidler i marksprøjter skal ske på en vaskeplads med opsamling af vaskevand eller på det areal, der skal behandles. Påfyldning i marken må ikke ske mindre end 300 meter fra vandforsyning til drikkevandsformål eller mindre end 50 meter fra hhv. overfladevande, drænsystemers rense- og samlebrønde eller § 3 beskyttet natur.

Vask af sprøjteudstyr skal ske på vaskeplads eller det areal, der er blevet behandlet. Vaskevand fra en vaskeplads skal opsamles i gyllebeholder eller anden beholder og udbringes i henhold til bestemmelserne i husdyrbekendtgørelsen. Vaskepladser må ikke etableres nærmere end 50 meter fra hhv. overfladevande, § 3 beskyttet natur eller almen vandforsyning. Afstandskravet til ikke almen vandforsyning er 25 meter.

Nedbør kan afvaske plantebeskyttelsesmidler, der er afsat på ydersiden af sprøjte og traktor. En uvasket sprøjte eller traktor, som er anvendt til udbringning af plantebeskyttelsesmidler, skal derfor placeres på det behandlede areal, vaskeplads med opsamling til gyllebeholder eller anden beholder, eller under tag, så der ikke sker utilsigtet afstrømning af vand med indhold af plantebeskyttelsesmidler til vandmiljø, jord mv.

Gylle med indhold af rester af plantebeskyttelsesmidler, som ikke er godkendt til udendørs anvendelse, skal bortskaffes efter reglerne i bekendtgørelsen om affald.

Det er Holstebro Kommunes vurdering, at kravet om BAT overholdes.

Opbevaring af flydende husdyrgødning

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Det er i ansøgningen oplyst, at:

- Beholdere er stabile og kan modstå mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger
- Beholderne tømmes hvert år og inspiceres visuelt
- Beholdernes bund og vægge er tætte
- Der ingen spjæld er, men alt overpumpes via neddykket rør
- Gyllen kun omrøres umiddelbart før tømning
- Beholderne er etableret med flydelag af snittet halm, hvilket reducerer emission af ammoniak, da laget hindrer luftens ilt adgang til gyllen.
- Velomrørt gylle sikrer en ensartet fordeling og gødskning med plantenæringsstofferne.
- Opbevaringskapaciteten følger de nationale krav på området.
- Beholderne kontrolleres ved 10-års beholderkontrollen. Det betyder, at tanken hvert tiende år bliver kontrolleret for tegn på begyndende lækager.
- Gyllevogne/slamsugere med egen sugepumpe og tilbageløb sikrer mod spild på fyldepladsen

Af de oplysninger, der fremgår af ansøgningsmaterialet samt beregninger af produceret mængde gylle, bliver der efter udvidelsen opsamlet ca. 2.782 m³ gylle inkl. 150 m³ spildevand fra drikkeventiler, efter vask i stalde og efter vask af foderrekvisitter på minkfarm. Desuden vil der være mellem 36 og 63 m³ spildevand fra møddingsplads (hhv. 0,4 eller 0,7 m³/m²) – gennemsnitligt 49 m³/år der tilledes gyllebeholderne. I alt opsamlet således 2.831 m³ til beholderne.

I nedenstående skema angives gylleopbevaringskapaciteten på husdyrbruget:

Opbevaringsanlæg	Dimension	Byggeår	Sidste 10 års beholderkontrol	Kapacitet [m ³]
Gyllebeholder 1.1.7	4 m høj og 22,9 m i diameter	1994	2005	1.500
Gyllebeholder 1.1.9	4 m høj og 22,9 m i diameter	ny	-	1.500
SAMLET OPBEVARINGSKAPACITET:				3.000

Halm/oprensingsmateriale fra jorden under minkburene fjernes efter behov og opbevares i gyllebeholderne.

Den nye gyllebeholder etableres i sammenhæng med og umiddelbart syd for den eksisterende gyllebeholder og øst for de eksisterende minkhaller efter at miljøgodkendelsen er meddelt. Tanken vil blive tilmeldt 10 års beholder kontrol.

På husdyrbruget er der en opbevaringskapacitet for flydende husdyrgødning svarende til ca. 12,7 måneders produktion. Husdyrbruget skal, i henhold til husdyrgødningsbekendtgørelsen, mindst råde over en opbevaringskapacitet svarende til mindst 6 måneders tilførsel, om end opbevaringskapaciteten skal være tilstrækkelig til, at husdyrgødningen kan udbringes miljømæssigt forsvarligt. Dette betyder reelt, at et husdyrbrug skal råde over en opbevaringskapacitet svarende til 9 måneders produktion for at sikre, at udnyttelsen af husdyrgødningens næringsstofindhold opfylder kravene i bekendtgørelse om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække. Der tages her ikke hensyn til at ammekvægene er på græs det meste af året, idet produktionen kun udgør en meget lille del af den samlede produktion.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Gyllebeholderne er ikke forsynet med fast overdækning. Der er etableret naturligt flydelag på begge gyllebeholder, og der føres logbog i overensstemmelse med gældende regler.

BAT i forhold til gødningsopbevaring er bl.a. følgende tiltag:

- at udbringningen ikke giver anledning til unødige gener.
- at anlæg til opbevaring af gødning mindst en gang om året tømmes for inspektion for revner/utætheder m.v. og vedligeholdelse.
- at der er tilstrækkelig opbevaringskapacitet på husdyrbruget.
- at flydelag på gyllebeholdere opretholdes, og at flydelaget hurtigt reetableres, når det brydes.

Holstebro Kommune har vurderet, at omkostningerne til etablering af fast overdækning på den eksisterende og den ny gyllebeholder vil ligge på hhv. 127 kr. og 140 kr. pr. kg reduceret N. Holstebro Kommune vurderer på baggrund heraf, at det ikke vil være BAT at etablere fast overdækning på gyllebeholderne. Der stilles vilkår om, at gyllebeholdere minimum en gang om året - f.eks. i forbindelse med forårstømning – skal inspiceres for revner/utætheder mv. og vedligeholdes. Inspektion og evt. vedligeholdelse skal noteres i driftsjournal. Herudover stillet der vilkår om, at der på husdyrbruget skal være 9 måneders opbevaringskapacitet. Holstebro Kommune vurderer, at husdyrbrugets opbevaring af flydende husdyrgødning med de stillede vilkår leves op til BAT.

Påfyldning af gyllevogne

Da der på Møgelvangvej 2 benyttes gyllevogne, med påmonteret pumpe og returløb, er det ikke fundet nødvendigt at kræve, at påfyldning af gyllevogne og lignende, foregår på en plads med afløb til en opsamlingsbeholder. Dog fastsættes der vilkår om, at såfremt der opstår spild, ved påfyldning af gyllevogne, kan tilsynsmyndigheden kræve, at påfyldning o.l. skal ske på en plads med afløb til en opsamlingsbeholder.

Erfaringer viser, at gyllevogne med påmonteret pumpe og returløb ikke medfører spild af husdyrgødning ved påfyldning af gyllevognen. Såfremt påfyldning sker, med en på gyllebeholderen fastmonteret pumpe, skal der forinden etableres en påfyldningsplads med afløb til opsamlingsbeholder. Der stilles vilkår herom.

De generelle regler for pumper anvendt til gyllepumpning blev den 15. september 2008 ændret ved bekendtgørelse nr. 736 af 30/6 2008 om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v. I henhold til de nye regler skal pumperør monteret på åbne gyllebeholdere enten svinges ind over beholderen og fastlåses i denne position, eller være forsynet med en afspærringsventil til pumperøret eller lignende foranstaltning, når pumpen ikke anvendes, og ikke er under opsyn. Pumper, der anvendes til tømning af gyllebeholdere, skal være forsynet med en timer eller lignende foranstaltning, der sikrer, at der ikke kan pumpes mere gylle fra beholderen ad gangen end hvad der svarer til indholdet i en gyllevogn. Pumper skal være forsynet med en afbryder, som sikrer, at pumpen ikke kan sættes i gang utilsigtet. Eldrevne pumper skal, når de ikke anvendes, og ikke er under opsyn, f.eks. ved arbejdsdagens ophør, afbrydes ved hovedtavlen. Afbryderen skal aflåses eller opbevares under aflåste forhold.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Holstebro Kommune vurderer, at forhold omkring pumper er tilstrækkeligt reguleret igennem de generelle regler, og der stilles derfor ikke skærpende vilkår.

Opbevaring af dybstrøelse og fast gødning

Som hovedregel skal fast husdyrgødning (inkl. dybstrøelse) opbevares i en mødding med fast bund og afløb.

Ansøger oplyser, at der på ejendommen overvejende produceres gylle fra mink- og svineproduktionen, som tilledes gyllebeholdere. Der produceres dog en mindre mængde dybstrøelse, som opbevares på møddingsplads indtil udbringning. Efter udvidelsen vil mængden af fast gødning falde. Der opbevares ikke mødding i markstak.

Placering af møddingspladsen, som er 90 m² (ca. 9x10 m), fremgår af bilag 2. Møddingspladsen er indrettet efter gældende lovgivning.

Det er Holstebro Kommunes vurdering, at opbevaring af dybstrøelse på møddingspladsen nær stald- og hal anlæggene sikrer, at møddingen hyppigere bliver kontrolleret mht. lugt og fluer eller anden utilsigtet forurening, end hvis stakkene lå væk fra ejendommen i markstak. Det er BAT at opbevare dybstrøelse, halm og fast gødning fra rengøring under burene overdækket på fast bund med afløb (møddingsplads) eller i gyllebeholder for at mindske risikoen for udvaskning til omgivelserne. Da der ikke opbevares fast gødning i markstak, er der ikke stilet vilkår for disse.

Foderrester m.v.

Gødning, foderrester, herunder oprensingsmateriale fra minkhallerne mv. fra den daglige rengøring opbevares på møddingsplads eller gyllebeholder. Såfremt foderrester fra minkproduktionen opbevares på møddingsplads, skal det straks tildækkes, således at fluegener forhindres.

FORURENING OG GENER FRA HUSDYRBRUGETS ANLÆG

Ammoniak

Den samlede ammoniakfordampning fra anlægget forventes at være på 5.618 kg/år, hvilket er en meremission på 1.546 kg N / år i forhold til før-situationen.

Skema 4. Ammoniakfordampning fra husdyrbrugets anlæg.

Beskrivelse	N-emission
Er det generelle krav om reduktion af ammoniaktab fra stald og lager opfyldt?	Ja
Emission fra stalde m.v., der ikke er omfattet af det generelle krav	0 kg N / år
Emission fra stalde omfattet af kravet om 20 % reduktion, men eksisterende uændret produktion (Staldafsnit for eksisterende produktion)	2.493 kg N / år
Emission fra husdyrproduktion omfattet af det generelle ammoniakkrav (staldafsnit hvor udvidelse foregår)	2.794 kg N / år
Ammoniaktab fra lagre af flydende gylle	330 kg N / år

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Ammoniaktab fra lagre af fast gødning	1 kg N / år
Samlet emission efter udvidelse og min 20 % reduktion	5.618 kg N / år
Meremission	1.546 kg N / år

Det generelle krav om ammoniakreduktion – 20 %

Krav om 20 % ammoniakreduktion i forhold til referencesystemet gælder for stalde, hvor der sker etablering, udvidelse eller ændring. Kravet er opfyldt jvf. IT-ansøgningen. Virkemidler, som er anvendt til at opnå reduktionen, er anvendelse af 36,5 cm gyllerender i alle minkhaller, udmugning 2 gange om ugen i minkhallerne, reduceret råprotein til 32 % af OU i minkfoder i uge 30-47, ad libitum tilførsel af halm til minkburene samt reduceret råprotein indhold i svinefoder. Det vurderes på baggrund af ovenstående, at husdyrlovens beskyttelsesniveau for ammoniak er overholdt.

Bufferzonekrav til § 7 naturtyper

Alle staldafsnit og opbevaringslagre ligger længere væk end 1.000 meter fra nærmeste naturområder omfattet af lovens § 7, som er et overdrev beliggende 3,6 km nordøst for ejendommen, jvf. bilag 8. Husdyrbruget er derfor ikke omfattet af afskæringskriterierne i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3.

Påvirkning af tør natur

Husdyrbrugets anlægs ammoniakpåvirkning af den omkringliggende beskyttede tørre natur både inden og uden for de internationalt beskyttede områder er behandlet samlet i det følgende. Udvidelsen medfører en meremission fra anlægget på 1.546 kg N/år, således at den samlede emission bliver på i alt 5.618 kg N/år.

Husdyrbrugets anlæg ligger 3,2 km sydvest for nærmeste Natura 2000-område nr. 41 Hjelm Hede, Flyndersø og Stubbergård Sø. 3,6 km sydvest for nærmeste § 7 registreret naturområde og nærmeste § 3-områder ligger indenfor 340-720 m til anlægget, jvf. bilag 8. Ejendommens beliggenhed ifht. Natura 2000-områder og naturområder fremgår af bilag 10.

Natura 2000 områders påvirkning

De nærmest liggende naturområder, der er kortlagt indenfor habitatområdet og som er følsomme overfor atmosfærisk ammoniak, er nogle næringsfattige overdrev (naturtype 6230) i en afstand af lidt over 3,6 kilometer fra ejendommen. Den beregnede merdeposition af ammoniak fra husdyrbrugets anlæg til området er 0,0 kg N/ha/år, og totalbelastningen er på 0,1 kg N/ha. Tålegrænsen er her 10-20 kg N/ha/år, og med en lokalspecifik baggrundsbelastning i størrelsesordenen 16 kg N/ha/år kan den være overskredet, men det vurderes, at det konkrete projekt ikke vil påvirke naturområdet væsentligt negativt. Holstebro Kommune har ikke vurderet ammoniakbelastningen på andre naturområder i Natura 2000-område nr. 41 Hjelm Hede, Flyndersø og Stubbergård Sø, da den højeste belastning vil ligge mod nordøst i det vurderede område.

Ammoniakdeposition på natur beskyttet i medfør af Naturbeskyttelseslovens § 3:

Husdyrbrugets anlægs beliggenhed i forhold til naturområder fremgår af bilag 8.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Det naturareal, som ligger nærmest ejendommen og som er højt målsat i den gældende naturplan (A-målsat), ligger ca. 2,6 kilometer vest for ejendommen. Der er tale om en række blåtopdominerede mosearealer med udbredt dannelse af hængesæk i gamle tørvegrave. Flere områder rummer en talrig bestand af den temmelig sjældne hvid næbfrø foruden arter som rundbladet og liden soldug, klokkelyng, rosmarinlyng, benbræk og tranebær. Områderne er under ret kraftig tilgroning i træer og buske. Tålegrænsen for naturtypen er 10-15 kg N/ha/år, og med en lokalspecifik baggrundsbelastning på ca. 17 kg N/ha/år (DMU 2008) er tålegrænsens øvre grænse overskredet. Merdepositionen af ammoniak fra anlægget til dette område er beregnet til 0,0 kg N/ha/år, og totalbelastningen er beregnet til 0,0 kg N/ha/år. Holstebro Kommune vurderer derfor, at husdyrbruget ikke påvirker naturområdets integritet væsentligt negativt.

I en radius på 1.000 meter omkring husdyrbrugets anlæg flere mindre søer, hvor den nærmeste ligger i en afstand af ca. 290 meter fra ejendommens stalde og beholdere. Søen er ikke målsat. Der ligger et C-målsat moseområde ca. 400 meter nordvest for ejendommen. Ammoniakmerdepositionen på dette område er beregnet til 0,4 kg N/ha/år, og totaldepositionen er beregnet til 1,5 kg N/ha/år. Området vurderes at have om tålegrænse på 15-25 kg N/ha/år. Baggrundsbelastningen er 16 kg N/ha/år, og den laveste tålegrænse er derfor overskredet. Holstebro Kommune vurderer ikke, at området er specielt kvælstoffølsomt, hvorfor udvidelsen ikke vurderes at medføre en tilstandsændring i naturområdet.

I en afstand af ca. 600 meter øst for anlægget ligger et C-målsat moseområde. Ammoniakmerdepositionen på dette område er beregnet til 0,3 kg N/ha/år, og totaldepositionen er beregnet til 1,0 kg N/ha/år. Området vurderes at have om tålegrænse på 15-25 kg N/ha/år. Baggrundsbelastningen er 16 kg N/ha/år, og den laveste tålegrænse er derfor overskredet. Holstebro Kommune vurderer ikke at området er specielt kvælstoffølsomt, hvorfor udvidelsen ikke vurderes at medføre en tilstandsændring i naturområdet.

I en afstand af ca. 700 meter sydvest for anlægget ligger et C-målsat hedeområde. Ammoniakmerdepositionen på dette område er beregnet til 0,1 kg N/ha/år, og totaldepositionen er beregnet til 0,3 kg N/ha/år. Hedeområdet har en tålegrænse på 10-20 kg N/ha/år. Baggrundsbelastningen er 16 kg N/ha/år, og den laveste tålegrænse er derfor overskredet. Holstebro Kommune vurderer ikke at området er specielt kvælstoffølsomt, hvorfor udvidelsen ikke vurderes at medføre en tilstandsændring i naturområdet.

Med baggrund i ovenstående vurderes det, at udvidelsen kan foretages uden at forårsage væsentlige ændringer i naturområderne tilstand.

Lugt

Der udledes lugt fra stalde, gyllebeholdere m.v. De primære kilder til lugt fra dyrehold er staldventilationsluft samt håndtering og opbevaring af husdyrgødning. Mange forhold kan influere på lugtemissionen fra stalde. Ud over arten, antallet og størrelsen af dyreholdet er det f.eks. staldindretning, ventilationssystem, strøelse, gødningshåndtering, fodring, drikkevandssystem samt hygiejne i stalden.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Reglerne i husdyrgødningsbekendtgørelsen har bl.a. til formål at begrænse lugtgener. Normalt vil der ikke forekomme påtaleværdige lugtgener fra aktiviteter vedrørende gødningshåndtering og -opbevaring, når reglerne i denne bekendtgørelse efterleves.

Lugt fra ventilation af stalde udgør et særligt problem, der ikke ved bekendtgørelsens fastsættelse af minimumskrav til afstande mellem stald og naboejendomme fuldt ud tages højde for.

Lugtemissionen fra husdyrbruget skal vurderes ud fra to modeller, FMK-modellen og Ny Lugtvejledning. Det er i skemaet angivet, hvilken af de to modeller der giver den korteste geneafstand. Imidlertid findes der for pelsdyrfarme ikke noget empirisk datagrundlag for lugtberegninger, og lugt fra pelsdyrfarme bliver reguleret på basis af afstandskrav i pelsdyrbekendtgørelsen. Miljøstyrelsens FAQ nr. 18 vedr. administration af husdyrloven foreslår, at lugtspredningskurven for slagtesvin anvendes for mink i blandede besætninger som på Møgelvangvej 2, og at grænseværdierne i pelsdyrbekendtgørelsens afstandskrav omsættes til lugt, således at lugtfrembringelsen sættes til 6 OU (Odour units)/dyr. I vurderingen af lugtgenerne beregnet gennem ovenstående modeller indgår derfor en lugtfrembringelse på 21.000 OU fra produktionen af de 3.500 minktæver på Møgelvangvej 2.

Mink – afstandskrav ifht. pelsdyrbekendtgørelsen

Som anført under afsnit om lokalisering og planmæssige forhold, er 277 meter den korteste afstand fra nærmeste minkhal til naboejendom/skel. Der er ca. 4,2 km til byzone. Jf. Pelsdyrbekendtgørelsen kan udvidelse og ændring af minkfarme med <10.000 tæver kun ske ved overholdelse af en afstand på minimum 100 meter fra nabobeboelse, og 200 meter til byzone. Ændring, etablering og udvidelse af opbevaringsanlæg til pelsdyrgødning skal ske minimum 50 meter fra nabobeboelse og 100 meter fra byzone. Denne afstand er overholdt for begge de to gyllebeholdere, som modtager gylle fra både mink- og slagtesvinproduktionen, idet der er mindst 410 meter fra beholderne til nabo og over 4,2 km til Sevel by. Ejendommens placering i forhold til naboer og byzone og relationen til pelsdyrbekendtgørelsens afstandskrav fremgår af bilag 5.

Beregning af geneafstande efter FMK vejledningen og 'Ny Lugtvejledning'

Områdetype	Ukorrigeret geneafstand	Korrigeret geneafstand ansøgt drift	Geneafstand nudrift	Vægtet gennemsnitsafstand	Genekriterium overholdt
Byzone	372 meter (ny model)				Ja, ingen indenfor 1,2 gange geneafstand
Samlet bebyggelse	267 meter (ny model)				Ja, ingen indenfor 1,2 gange geneafstand
Enkelt bolig (ikke landbrugspligt)	128 meter (ny model)				Ja, ingen indenfor 1,2 gange geneafstand

Staldmanagement

Der har ikke til Holstebro Kommune været klaget over lugt fra eksisterende produktion på Møgelvangvej 2. Der stilles ikke skærpede vilkår til ejendommens staldmanagement.

Samlet vurdering for lugt

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Der findes ingen lugtmålinger, som kan belyse lugtemissionen fra minkfarme. Dette betyder i praksis, at lugtemissionen skønnes ud fra afstandskravene sammenholdt med den spredningskurve, som gælder for andre ikke-drøvtyggere, jvf. MST FAQ 18. Pelsdyrbe-kendtgørelsens krav er overholdt, da der er mere end 100 meter til nabobeboelse og 200 meter til byzone.

Sevel er den nærmest by, og den ligger over 3 km nord for anlægget. Djeld, der er den nærmeste samlede bebyggelse, ligger over 1,2 km nordøst for anlægget, mens Skavevej 2, der er den nærmeste nabo, ligger mindst 277 meter fra nærmeste nye staldanlæg på ejendommen.

Genekriterierne for Skavevej 2, som ifht. minkproduktionen udgøres af de nævnte af-standskrav til byzone og nabo, er overholdt.

Beregningerne viser, at genekriterierne i forhold til byzone, samlet bebyggelse og enkelt-bolig er overholdt efter beregningsmodellerne. Hvorvidt en lugtpåvirkning opleves som ge-nerende afhænger af modtagerens tolerancetærskel samt af lugtpåvirkningens intensitet og varighed. På baggrund heraf vurderes det, at svinebruget ikke vil give anledning til væ-sentlige gener hos de omkringboende.

Der vil sandsynligvis opleves mindre lugt fra svineholdet, som reduceres. Lugt fra mink-farmen vil derimod øges, men det vurderes, at lugtgenerne kan minimeres ved god drifts-praksis, som i dette tilfælde bl.a. er hyppig udmugning af gyllerender, især i sommerperio-den, at der altid er flydelag på gyllebeholderne samt god hygiejne og renholdelse af stalde og inventar. På den baggrund vurderes det, at det samlede anlæg ikke vil give anledning til væsentlige lugtgener hos de omkringboende.

Lugt fra opbevaringslagre er ikke medtaget i ovenstående beregninger, da gyllebeholderne er omfattet af de generelle afstandsregler. Der stilles ikke skærpede krav til gyllebeholdere eller udbringningspraksis, da der ikke forventes at være væsentlige lugtgener herfra i for-hold til omkringboende.

Der stilles vilkår om, at såfremt tilsynsmyndigheden vurderer, at der forekommer lugtge-ner, der er væsentligt større end der kan forventes, ifølge grundlaget for miljøvurderingen, kan kommunen meddele påbud om lugtmålinger og om, at der skal indgives og gennemfø-res projekter for afhjælpende foranstaltninger.

Hvis tilsynsmyndigheden vurderer, at lugtgenerne er væsentligt større end forventet på baggrund af grundlaget for miljøvurderingen, kan kommunen jf. de stillede vilkår kræve udført lugtmålinger og at der gennemføres projekter for at afhjælpe lugtgenerne.

Transport

Transporter forekommer i forbindelse med levering af foder og dyr og afhentning af slagte-svin og gylle mv. Derudover vil der i pelsnings sæsonen forekomme transport i forbindelse med denne aktivitet. Lastbiltrafikken til ejendommen foregår hovedsagligt enten fra Møgel-

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

vangvej via Djeldvej eller Salshøjvej. I skema 5 ses en oversigt over antallet af årlige transporter

Skema 5. Oversigt over antallet af årlige transporter:

Type	Antal transporter		% ændring	Tidspunkt
	før udvidelse	efter udvidelse		
Indkøbte foderstoffer				
- minkfoder	285	285	0	Først på formiddagen
- slagtesvinefoder	52	26	-50	Normal arbejdstid
Dieselolie	6	6	0	Hverdage indenfor normal arbejdstid
Husdyr til/fra husdyrbruget				
-slagtesvin og kvæg	54	40	-26	Normal arbejdstid
-mink (maksimalt niveau)	4	4	0	Normal arbejdstid
Husdyrgødning	100	100	0	Normal arbejdstid
Handelsgødning	5	5	0	Normal arbejdstid
Andre (erhvervsaffald)	5	5	0	Normal arbejdstid
Døde dyr				
-svineproduktion	75	26	-65	Normal arbejdstid. Se tekst
-mink (incl. pelsning)	4	15	375	
Dyrlæge	50	50	0	Efter behov, normalt indenfor normal arbejdstid
Antal transporter i alt	640	562	-12	

En del af husdyrgødningen kan transporteres direkte ud i marken uden, at der skal anvendes offentlig vej. For de øvrige marker gælder, at gyllekørsel foregår ad nærmeste offentlig vej, jvf. bilag 7. Transporten af husdyrgødning vil være stort set uforandret fra nudrift til ansøgt drift. Udkørsel af husdyrgødning bliver foretaget af maskinstation. Udkørsel foregår fortrinsvis på hverdage indenfor normal arbejdstid. Transport til gylleaftalearealer, samt arealer ved Estvadgård Mark foretages med lastbil.

Omkring forårs- og høstarbejde vil markarbejdet betyde intensiveret trafik på og omkring anlægget. De daglige transporter foregår indenfor normal arbejdstid. Sæsonbetonede transporter kan dog foregå hele døgnet.

Leveringsfrekvensen af foder til minkene er uafhængig af produktionens størrelse. Antal leveringer er derfor ens i nudrift og ansøgt drift. Minkfoder leveres dagligt i periode maj/juni til oktober/november, og hver anden dag i den resterende del af året. Tidspunktet for leveringen er fortrinsvis først på formiddagen.

I nudrift transporteres der grise til og fra ejendommen ca. 1 gang/uge og kvæg ca. 1-2 gang om året. Dette vil i ansøgt drift falde til totalt ca. 40 transporter/år.

Da minkbestanden er selvsupplerende, vil der kun være transport med dyr i år hvor der blodfornyes. Transporten vil da blive foretaget med trailer til personbil. Antallet af transporter er stort set uafhængig af besætningsstørrelsen, og forventes at være 1-2 pr. år, med max 4 stk. det enkelte år.

I nudrift besøger dyrlægen rutinemæssigt bedriften ca. 12 gange årligt. I ansøgt drift vil dette reduceres til ca. 6 gange årligt. I både nudrift og ansøgt drift vil der dertil kunne være

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

akut opstået besøgsbehov. Tidspunktet for akutte besøg er i sagens natur ikke kendt. Besøg udover akutte, vil blive foretaget i dagtimerne.

I nudrift har DAKA ca. 75 årlige transporter fra svinebesætningen, samt 4 transporter i forbindelse med minkproduktionen. Dette antal vil i ansøgt drift falde til ca. 26 på svinebruget og stige til 15 transporter for minkfarmen. Transporterne er fordelt med 1 i marts/april og resten i november/december.

Færdsel på offentlig vej reguleres af politiet og henhører under færdselsloven og øvrige bestemmelser, der er fastsat af Justitsministeriet. Husdyrbrugets trafikale belastning af omgivelserne skal vurderes i forbindelse med ansøgning om miljøgodkendelse, inden afgørelse om godkendelse træffes. Efter dette tidspunkt kan selve trafikken ikke reguleres af miljømyndigheden. Ved vurdering af hensigtsmæssig lokalisering af husdyrbruget indgår til- og frakørselsforholdene for husdyrbruget. Hvis kørsel forbundet med husdyrbruget medfører væsentligt øgede trafikale- og miljømæssige gener i nærområdet (f.eks. mange transporter igennem landsbyområder m.v.), og hvis disse gener ikke kan afhjælpes ved valg af alternative til- og frakørselsforhold, kan det indgå i overvejelserne, hvorvidt kommunalbestyrelsen skal meddele afslag på godkendelse til etablering af udvidelse af et eksisterende husdyrbrug.

Holstebro Kommune har vurderet, at den ændrede transportbelastning som følge af ændringen af dyreholdet og udvidelse af minkproduktionen ikke vil forøges væsentligt. Holstebro Kommune kan kun regulere transporter fra eksterne transportører, ved at meddele afslag på ansøgning om godkendelse, hvilket efter Holstebro Kommunes vurdering ikke er proportionalt i den konkrete sag. Der sker ikke en ændring af transportbelastning til og fra husdyrbrugets arealer. De øvrige transporter reduceres eller fastholdes, da en del af transporterne, målt på antal, er uafhængige af produktionens størrelse. Holstebro Kommune vurderer derfor, at transportbelastningen ad de angivne offentlige veje forbi naboer ikke vil øges eller ændres væsentligt. Ejendommen deler ikke private veje med naboer, der kan generes af tilkørsel til ejendommen.

Ved hensynsfuld kørsel til og fra husdyrbruget kan støjen herfra minimeres. For at mindske gener skal transport primært foregå indenfor normal arbejdstid. Sæsonbetonet arbejde kan dog forekomme udenfor disse tidspunkter, men skal søges begrænset.

Rengøring af offentlig vej

Herudover skal det bemærkes, at der, ved tilsvining af det offentligt tilgængelige vejareal i forbindelse med arbejdskørsel, skal opstilles skilte, der informerer andre trafikanter om forholdene. Det offentlige vejareal skal rengøres efter arbejdskørselens ophør, jvf. færdselslovens kapitel 14. Politiet er myndighed herfor, hvorfor forholdet ikke reguleres i denne miljøgodkendelse.

BAT i forbindelse med transport er bl.a.:

- at transport til og fra husdyrbruget foregår ved hensynsfuld kørsel,
- at transport primært foregår indenfor normal arbejdstid.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Det vurderes, at transport til og fra husdyrbruget med de stillede vilkår lever op til kravet om BAT, og at transporterne kan foregå uden væsentlige miljømæssige gener for de omkringboende.

Støj

Der har ikke tidligere været klager over støj fra ejendommen. Indenfor en afstand af 300 meter fra ejendommen er der 2 ejendomme – Møgelvangvej 1 og Skavevej 2.

Der kan fra ejendommen komme støj ved levering af svine- og minkfoder, fra traktor, ventilationsanlæg på svinestald og transporter til/fra ejendommen. Fra minkfarmen forekommer der ikke støj fra ventilationsanlæg, da der er naturlig ventilation.

Med mindre det ikke er praktisk muligt bestræbes støjkloder at være placeret så tæt på jordniveau som muligt og 'dækket ind' af bygninger og/eller beplantning. Støj fra anlægget og produktionen anses at være yderst begrænset både reelt, men også i forhold til anlæggets placering i forhold til naboer. Ud over at støj til enhver tid forsøges minimeret, er der ikke planlagt specifikke tiltag mod støj.

Ventilationsanlæg

Ventilationsanlægget på svinestaldene vil køre kontinuerligt og være styret primært af udetemperaturen. Ventilationsanlægget kører i døgndrift. Anlægget er et multi-step anlæg, hvilket forventeligt medfører mindre støj end ved traditionelle ventilationssystemer uden multi-step. Yderligere kører ventilationsanlægget mindre i aften- og nattetimerne, da temperaturer er lavere her. Det nye ventilationssystem er desuden indrettet, så vinduer i stalden ikke længere står åbne i sommerperioden. Dette vurderes desuden at reducere støjniveauet fra dyr i stalden m.v.

Foderlevering

Levering af svinefoder vil foregå i ca. ½ time i dagtimerne ca. 1 gang hver 14. dag. Da pumpning af minkfoder foregår med hydraulik, vil støjen være begrænset til almindelig bilstøj. Det vil foregå i primært formiddagstimerne på de dage der leveres foder. Brugen af traktor vil normalt begrænses til at foregå i dagtimerne, dog må der påregnes støj udover dagtimerne i forbindelse med sæsonbestemt arbejde ved eksempelvis forårsarbejde, høst og efterårsarbejde i marken.

Øvrige transporter vil primært foregå i dagtimerne på hverdage.

Samlet vurdering af støj

På baggrund af ovenstående vurderes det, at støj fra husdyrbruget efter udvidelsen ikke vil medføre væsentlige gener for de omkringboende. Der er ikke foretaget støjberegninger i forbindelse med udarbejdelsen af miljøgodkendelsen. Der fastsættes vilkår om, at såfremt der opstår gener for de omkringboende, eller såfremt Holstebro Kommune finder det nødvendigt, kan der kræves udført støjmålinger/ beregninger efter nærmere definerede anvisninger. Der meddeles vilkår iht. Miljøstyrelsens vejledende støjkraav.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Ud fra ovenstående vurderes det, at BAT i forbindelse med støj er overholdt. Såfremt der ændres ved eksisterende stalde eller anlæg, der kan medføre ændring i støjniveauet for de omkringboende, skal projektet vurderes iht. principperne for BAT.

Støv

Der vil forekomme støv fra halm, når der transporteres fra marken til lagerbygningen. Ligeledes kan der forekomme lidt støv ved indblæsning af svinefoder. Det er dog yderst begrænset, da der anvendes melcyklon på siloen.

Husdyrbruget er beliggende relativt stor afstand fra naboer og lign. ifht. udbredelsen af støv. Der stilles på baggrund af ovenstående ikke vilkår vedrørende støvgener, og det vurderes, at kravet om BAT er opfyldt ved almindelig god landmandspraksis og den beskrevne håndtering af foder.

Transport

I tørre perioder kan der desuden opstå støvgener ved kørsel på grusveje på ejendommen og på grusveje mellem markerne, men det vil være af en begrænset og lokal karakter, og forventes ikke at genere omkringboende eller trafikanter. Støvgener må påregnes i kortere perioder under høstarbejdet. Der vurderes dog ikke at være tale om støvgener af væsentlig karakter, som ligger udover det forventelige. Der henvises til god landmandspraksis, dvs., at for at begrænse støvgener skal al transport til og fra bedriften foregå ved hensynsfuld kørsel samt at alle aktiviteter på bedriften planlægges, herunder også levering og ud-kørsel således at omgivelserne påvirkes mindst muligt.

Stalde

Der forventes ikke støvgener fra staldene for de omkringboende. Minkene fodres med vådfoder og slagtesvin går i lukkede stalde. Der forventes ikke støvgener fra kvægstaldene, da dyrene overvejende er udegående.

Generelt forventes der ikke støvgener på eller omkring ejendommen, såfremt de stillede vilkår overholdes.

Lys

Det er i ansøgningen oplyst, at udvendig belysning kun findes på pelshus (bygning J) og en slagtesvinestald (Stald C) jf. bilag 2. Begge steder er lyskilden placeret på den syd-vendte del af bygningen, og dermed enten afskærmet af andre bygninger og/eller vendt mod arealer, hvor der hverken er naboer, trafikanter eller andre, der kan blive generet. På og ved minkfarmen anvendes der ikke belysning.

Der er ingen natbelysning i anlæggene. Lys tændes, når der arbejdes i de forskellige staldanlæg.

I staldene, på lagre og i maskinhuset anvendes der lys, når der arbejdes efter mørkets frembrud. Der vil i disse tilfælde derfor være lysudfald fra f.eks. vinduer. Dette vurderes

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

ikke at være til gene for trafikanter eller naboer. Der findes i stor udstrækning bevoksning rundt om anlæggene, og desuden er der langt til naboer.

Der anvendes lavenergilysstofrør i slagtesvinestalde og i øvrigt hvor muligt. I forbindelse med løbende udskiftning af lysstofrør i stalde mv. udskiftes til lavenergityper. Lyset i stalene er tændt efter behov og styres af foderstyringsystemet.

I henhold til BREF-notatet er det BAT for svinestalde at reducere energiforbruget gennem anvendelse af lavenergibelysning. Holstebro Kommune vurderer derfor, at husdyrbruget lever op til BAT. Det vurderes, at lys ikke vil give anledning til væsentlige gener for de omkring boende, da der er bevoksninger af træer, samt bygninger der skærmer for lyset.

Spildevand

Spildevand, herunder husholdnings- og processpildevand fra husdyrbruget håndteres som angivet i nedenstående skema:

Spildevandstype	Håndtering
Tag- og overfladevand	Ledes til faskiner og videre til nedsivning syd for ejendommen
Vand fra vaskeplads/mødding	Ledes til gyllebeholdere
Vaskevand fra stalde	Ledes til gyllebeholdere
Husspildevand	Ledes til septiktank, der er tilmeldt den kommunale tømningsskema

Forhold omkring ejendommens husspildevand reguleres ikke i denne godkendelse. I forbindelse med revision af kommunens spildevandsplan kan ejendommen evt. blive pålagt at forbedre spildevandsforholdene på ejendommen.

Det angives i ansøgningen, at spildevand fra drikkeventiler, efter vask i stalde og efter vask af foderrekvisitter på minkfarmen reduceres til ca. 150 m³ i ansøgt drift. Derudover vil der være mellem 36 og 63 m³ spildevand fra møddingsplads (hhv. 0,4 eller 0,7 m³/m²) – således at der i gennemsnit tilledes 49 m³ overfladevand fra pladsen til gyllebeholderne. Ovenstående mængder er indregnet i opbevaringskapaciteten på ejendommen.

Vaskevand fra stalde er en del af angivne producerede gyllemængde og ledes til gylletank. Vand fra møddingspladsen, samt vaskevand fra foderrekvisitter ledes også til gylletank. Der er intet sanitært spildevand fra driftsbygningerne.

Tagvand fra stalde og minkhaller har afløb til eksisterende faskiner umiddelbart syd for ejendommen. Overfladevand fra udenoms arealer ledes primært til overfladisk nedsivning og til dræn. Der vil på udenoms arealerne være risiko for forurening af omgivelserne, hvis arealerne ikke holdes fri for gødnings- og foderspild. Der stilles derfor i miljøgodkendelsen vilkår til renholdelse af udenoms arealerne.

Afvandingsforhold på Møgelvangvej 2 fremgår af bilag 4.

Holstebro Kommune meddeler som udgangspunkt ikke tilladelse til udledning af tagvand til vandløb, søer m.v. Tag- og overfladevand kan indeholde betydelige mængder nærings-

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

stoffer afsat på tagene omkring afkast fra f.eks. ventilationssystemet. Recipienten på anlægget er Felsted Kog i Nissum Fjord, der er et natura 2000 område overbelastet med næringsstoffer, hvorfor tagvand skal derfor nedsives i faskiner. Der stilles vilkår herom.

Skadedyr

Tilstedeværelse af skadegørere forebygges ved god orden og hygiejne i og omkring stalene. Specielt betyder det at spild ved og omkring fodringsanlæg og foderopbevaring fjernes umiddelbart.

Døde mink opbevares enten i fryser eller i tætte containere, der afhentes meget hyppigt i pelsningsperioderne. Døde svin opbevares ligeledes så hygiejnisk som muligt for at hindre både dårlig lugt og tiltrækning af fluer. I forbindelse med DAKA's afhentning af døde svin, holdes disse overdækket med kadaverkappe.

Rotter

Ejendommen er tilmeldt kommunal rottebekæmpelsesordning (Mortalin), der besøger ejendommen efter behov. Forebyggelse ved renholdelse af stalde mv. for foderrester mv. Hvis der observeres rotter, tilkalde kommunen/Mortalin.

Holstebro Kommune vurderer, at forholdet er tilstrækkeligt reguleret i gældende lovgivning, da husdyrbruget, i henhold til miljøbeskyttelseslovens bestemmelser, er forpligtiget til at sikre, at bygninger bliver fornuftigt vedligeholdt og fremtræder i gennemført renholdt stand, så rotternes leveduligheder på ejendommen begrænses mest muligt. Dette betyder, at husdyrbruget skal sikre, at affald eller foder ikke er tilgængeligt for f.eks. rotter, undgå rod på husdyrbruget og kontrollere rottesikringen ved døre, vinduer, rørgennemføringer og ventilationsåbninger, riste, lyskasser, skakte etc., bevoksninger, evt. ru mure, tagkonstruktioner, facaden generelt, kloaksystemets tilstand samt anmelde rotter og rette sig efter påbud meddelt af kommunalbestyrelsen.

Fluer

Fluer bekæmpes i henhold til Statens Skadedyrlaboratoriums retningslinier, både hos svinene og hos minkene. Hyppig udmugning på minkfarmen og ligeledes renholdelse i svinestaldene er medvirkende til at fluelarver bekæmpes. Desuden ophænges der ved minkene fluesnore, og der anvendes 'gift-smøremidler' som påmales inventar og lignende til bekæmpelse af fluer.

Ellers bruges pulver til opblanding med vand, som smøres på inventaret.

Det er af stor betydning for fluebekæmpelsen på ejendomme med mink, hvordan oprensingsmaterialet/halmrester fra minkfarmen håndteres, og der er stillet vilkår til sikring heraf. Jf. § 8 i pelsdyrbekendtgørelsen skal der overalt på pelsdyrfarme foretages effektiv fluebekæmpelse i overensstemmelse med de af Statens Skadedyrlaboratorium fastsatte retningslinjer. Disse er netop revideret og genudgivet den 13. juni 2009 af Skadedyrlaboratoriet (Institut for Plantebeskyttelse og Skadedyr – Det Jordbrugsvidenskabelige Fakultet - Aarhus Universitet), og de kan findes på hjemmesiden www.dpil.dk under 'Skadedyrsguiden'. Heraf fremgår det, at udmugning og renholdelse for gødning, foderrester og fugtig

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

halm er den vigtigste faktor i fluebekæmpelse. Livscyklus for lille stueflue, som opformerer sig i minkgødning, er ca. 3-4 uger lang.

En optimal fluebekæmpelse opnås således ved udmugning minimum hver 3. uge under burene, hvor æg og larver fjernes med oprensningsmaterialet, og dette bør derefter opbevares på møddingsplads og straks overdækkes omhyggeligt, eller i gyllebeholder, så foreringen standses. Det fremgår af pelsdyrbekendtgørelsens § 7, at der skal renses i, under og omkring burene mindst 1 gang om ugen, dvs. halm med foder- og gødningsrester skal fjernes. Fra 25. april til 1. juli kan man undlade at gøre rent i bure med små unger, men hvis der samler sig gødning på hvalpenet, kan dette give fluerne mulighed for at yngle, og man bør derfor være opmærksom på at rense eller udskifte nettene. For haller med gyllerender kan det være tilstrækkeligt at fjerne spildhalmen under burene 1 gang om måneden i sommerhalvåret, og hver anden måned i vinterhalvåret, såfremt dette ikke medfører øgede fluegener for omgivelserne. Men derudover er det særdeles vigtigt for fluebekæmpelsen, at gødning, som havner ved siden renderne, altid opsamles mindst 1 gang om ugen, også i kroge og langs kanter, da små mængder gødning kan producere rigtig mange fluer.

Udover renholdelse, kan larvicider anvendes til at standse opformeringen af fluer, hvis det vandes eller sprøjtes ud under burene, eller der hvor gødning/fugtig halm samler sig. Bekæmpelsen skal foretages i maj/juni og august/september, lige før de to store synkrone flueklækninger, sådan at larverne rammes når de er mest sårbare og før fluerne udklækkes. Retningslinjerne beskriver desuden bekæmpelse af voksne fluer med smøremidler, aerosoler, sprøjtemidler og klæbesnore, og der er en oversigt over godkendte bekæmpelsesmidler mod larver og fluer.

Effektiv fluebekæmpelse i svinestaldene er ligeledes betinget af en god staldhygiejne og fjernelse af gødnings- og foderrester, så fluerne ikke har mulighed for at yngle heri. Der findes, tilsvarende som for pelsdyr, retningslinjer for bekæmpelse af fluer på gårde med husdyr, hvor forskellige metoder til forebyggelse og bekæmpelse er gennemgået. I svinestalde med spalter er det almindeligt at anvende rovfluer, som biologisk bekæmpelse mod stuefluer.

Der er fast bund under en del af minkhallerne på Møgelvangvej 2, men uden opkant og afløb, og udmugning er derfor stadig en væsentlig faktor i fluebekæmpelse og forebyggelse af forurening. Det fremgår af afsnittet om gødningshåndtering, at halm og oprensingsmateriale fra jorden under minkburene fjernes efter behov. Det opbevares i gyllebeholder. Det er oplyst af ansøger, at der ikke opleves flueproblemer generelt.

Der skal på husdyrbruget foretages en effektiv fluebekæmpelse i overensstemmelse med retningslinjerne fra Statens Skadedyrlaboratorium. Såfremt husdyrbruget skulle give anledning til fluegener for omkringboende, stilles der vilkår om, at Holstebro Kommune kan forlange, at der føres en journal over fluebekæmpelsen.

Driftsforstyrrelser eller uheld

Brud på gyllebeholder

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

For at minimere risikoen for forurening af vandløb eller vådområde ved brud på gyllebeholdere, har ansøger udarbejdet en beredskabsplan, som skal følges i forbindelse med et evt. uheld/udslip af gylle. Beredskabsplanen fremgår af bilag 19. Gyllebeholderen er placeret i et område, hvor der er langt til vandløb. Nærmeste dræn liggere mere end 450 meter fra ejendommens beholdere. Nærmeste målsatte vandløb – Navtrup bæk ligger 880 meter nordøst for beholderne på den anden side af Møgelvangvej. Vandløbet er på strækningen rørlagt og C-målsat. Terrænet ved gyllebeholderne hælder ikke mod vandløbet. Nordøst for ejendommen i en afstand af 340 meter på den anden side af Møgelvangvej og syd for ejendommen, ca. 600 meter fra beholderne, ligger en mindre sø omfattet af Naturbeskyttelseslovens § 3. Derudover ligger der flere mindre søer på den anden side af Møgelvangvej eller længere fra ejendommen. Arealet hælder ikke mod disse.

Gylle-/gødningsanlægget på ejendommen er konstrueres så det opfylder lovgivningskrav. her tænkes specifikt på Bekendtgørelse 736 af 30. juni 2008 (Bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v.), der er en skærpelse af sikkerheden omkring håndteringen af gylle i anlægget. Desuden minimeres risikoen for lækage fra gylletank, ved at tankene er konstrueret, så de kan modstå mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger. Desuden medvirker gennemførelsen af det lovpligtige regelmæssige eftersyn hertil. I forbindelse med udkørsel af gylle, anvendes der gyllevogn og slamsuger påmonteret egen sugepumpe med tilbageløb, hvilket sikre mod overløb og spild på fyldpladsen.

Ansøger angiver, at nye tiltag på ejendommen eller andre ting, som kan have indflydelse på miljøet eller dyrevelfærden, vil blive skrevet ind i virksomhedens beredskabsplan i forbindelse med den løbende revision.

Overpumpning af gylle

Ansøger angiver, at der ikke er stationær pumpe i gylletanken. Overpumpning sker vha. traktorpumpe under konstant tilsyn.

Gyllebeholderen er placeret i et område, hvor der er langt til vandløb. Nærmeste vandløb/dræn liggere mere end 450 meter fra ejendommens beholdere. Terræn hælder ikke mod vandløbet. Det vurderes ikke, at gylleudslip i forbindelse med overpumpning vil kunne løbe til de ovenfor nævnte mindre søer, der ligge omkring 600 meter fra ejendommens beholdere.

Der vil i miljøgodkendelsen ikke blive stillet vilkår til anvendelse af dødemandsknapper, timere og lign. i forbindelse med gylleanlæg, da det er Holstebro Kommunes opfattelse, at disse forhold er reguleret i eksisterende lovgivning, jvf. afsnit under påfyldning af gyllevogne.

Bekæmpelsesmidler

Hvis bekæmpelsesmidler ved uheld blandes eller klumper sammen i sprøjtebeholderen, således at de ikke kan anvendes i en afgrøde, skal den ubrugelige sprøjtevæske bortskaffes som affald. Det samme gælder for større spild, som opsamles i forbindelse med uheld. Godkendelsesmyndigheden skal underrettes herom ved uheld. I akutte situationer skal beredskabet underrettes via 112. Godkendelsesmyndigheden skal klassificere affaldet

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

som enten farligt affald eller ikke-farligt affald, og affaldet skal bortskaffes efter reglerne i affaldsbekendtgørelsen, herunder Holstebro Kommunes affaldsregulativ.

Beredskabsplan

Der er Holstebro Kommunes opfattelse at en beredskabsplan er til stor hjælp for landmanden samt ansatte, såfremt der skulle ske et uheld, både med hensyn til små hændelser som f.eks. oliespild og store som f.eks. gylleudslip, brand o.l.

Beredskabsplanen giver landmanden en mulighed for at gennemgå bedriften, og foretage en risikovurdering af, hvorvidt der skal ændres på indretning og drift således, at risikoen for forurening i forbindelse med uheld minimeres. I forbindelse med ansøgning om miljøgodkendelse er der indsendt en beredskabsplan. Denne fremgår af bilag 19. I forhold til det omgivende miljø, vurderer Holstebro Kommune at detailniveauet er tilstrækkeligt.

BAT er bl.a.:

- at husdyrbruget har en beredskabsplan der skal benyttes i tilfælde af uheld eller lignende på husdyrbruget.
- at alle der arbejder på husdyrbruget er bekendt med beredskabsplanens indhold og ved hvor den kan findes.
- at beredskabsplanen hænges op synligt flere steder på husdyrbruget.
- at beredskabsplanen løbende holdes ajour i forhold til husdyrbrugets drift.

Der stilles vilkår til sikring af ovenstående. Der er udarbejdet beredskabsplan på ejendommen, jf. bilag 19.

Renere teknologi og ressourcestyring

Miljø- og ressourcestyring bygger på et helhedsprincip om at stræbe mod renere teknologi i landbrugsproduktionen, herunder at udskifte miljøfarlige stoffer med mere miljøvenlige stoffer, at gøre arbejdsgange og processer mindre belastende for miljøet, samt at minimere forbruget af energi, næringsstoffer, vand, pesticider osv., således at tab til omgivelserne bliver minimeret, under hensyntagen til produktionens lønsomhed.

Renere teknologi er samtidig det bærende element i husdyrloven og i miljøbeskyttelsesloven. Loven pålægger alle et ansvar, og som landmand kan man selv indføre renere teknologi og påvirke andre til at indføre renere teknologi, bl.a. ved at stille krav, når der købes ind.

På husdyrbruget er der iværksat følgende tiltag for renere teknologi, herunder besparelser på vand og el:

Energi

- Anvendelse af lavenergilysstofrør i svinestalde og som udendørslys.
- Løbende udskiftning af eks. lysstofrør og lamper i eks. stalde til lavenergityper hvor muligt.
- Lyset i staldene er tændt efter behov.
- Ventilationssystemet i svinestaldene rengøres jævnlige. Herved fjernes snavs mv. der kan yde modstand og forøge energiforbruget.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

- Al ventilation i slagtesvinestaldene er styret af et temperaturreguleret styresystem, som sikrer, at ventilationen kører optimalt, både med hensyn til temperaturen i staldene og el-forbruget.
- Vand**
- Drikkenipler er integreret i foderautomaterne. Installationerne kontrolleres dagligt, og der udføres småreparationer med det samme eller tilkaldes service, hvis der er behov for det. Der er løbende kontrol med drikkevandsanlægget i minkhallerne mhp. at sikre korrekt funktion samt virkning ved lave temperaturer.
- Management**
- Svinestalde vaskes efter hvert hold. Der vaskes med højtryksrensere.
 - Forbrug af vand, energi, foder, pesticider og handelsgødning registreres.
 - Der føres journal over afsætning af uorganisk gødning og husdyrgødning på markerne i form af mark- og gødningsplaner, som endvidere bruges til planlægning af kommende sæsons spredning.
 - Der er lavet beredskabsplan, så forholdsregler i forbindelse med uheld med kemikalier og gylle, brand mv. er beskrevet.
 - På husdyrbruget forefindes arbejdspladsvurdering (APV). Der foretages daglig tjek og løbende service på anlægget efter behov
- Ammoniak**
- Der er reduceret tildeling af protein til mink i en del af året
 - Gyllerenderne er indrettet med 36,5 cm bredde og der tilføres ad libitum halm.
 - Der foretages udmugning 3 gange pr. uge i minkhallerne i sommerperioden og 1 gang i vinterperioden.

Management

Det fremgår af ansøgningen, at logistikken i forbindelse med foderhåndteringen på ejendommen gennemtænkes. God opbevarings af korn, foderstoffer mm. minimerer foderspildet og er derfor BAT.

Udbringning af husdyrgødning afpasses afgrødernes behov, samt evt. tilførsel af handelsgødning. Der bruges behovsbestemt fosfor tilførsel til afgrøderne, så en fosforophobning i agerjorden forhindres. Der tænkes på vindretningen ift. naboer og ved gylleudbringning.

Der er udarbejdet beredskabsplan og der udarbejdes gødningsregnskab på ejendommen. Landmanden sørger for at være ajourført, f.eks. ved ERFA-grupper og kurser og læsning af faglitteratur.

Drikkevandsanlægget ved svinene bliver regelmæssigt justeret/kalibreret.

Sprøjtejournalen føres løbende og senest syv dage efter arbejdet. Behovsstyrede behandlinger med skånsomme midler sikrer at skadegørernes naturlige fjender skånes. Anvendelse af resistente sorter nedsætter behovet for planteværn. Anvendelse af målrettede midler nedsætter risikoen for skadegørernes opbygning af resistens. Kemikalier opbevares i egnede beholdere med tætsluttende låg. Beholderne er tydeligt mærkede med angivelse af indholdet.

Management for minkfarme er for mange punkter beskrevet Bekendtgørelse nr. 1757 om Pelsdyrfarme og Bekendtgørelse nr. 1734 om beskyttelse af pelsdyr, samt i BREF note for slagtesvin. De to bekendtgørelser angiver retningslinjerne for driften af minkfarme med hensyn til miljøforhold og indhusning af dyrene, samt BREF note angiver vejledende retningslinier for svinestaldene.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Egenkontrol

Der føres logbog til egenkontrol af flydelag på beholdere med flydende husdyrgødning, hvilket er BAT.

Kontrol med gødningsmængder, gødningsanvendelse, antal dyr etc. udføres efter gældende lovkrav (gødningsregnskab og husdyrindberetning) og kontrolleres af Plantedirektoratet. Anvendelse og udarbejdelse af mark-/gødningsplaner er et af hovedpunkterne i BAT-kravene. Det opfyldes til fulde. Det er et styringsredskab der sikrer, at afgrøderne gødes efter behov, at gødning tilføres markerne når vejret tillader det så næringsstofudledningen til det omgivende miljø minimeres. Dette er BAT.

Der foretages daglige tjek og løbende service på anlæggene efter behov.

Der er i forbindelse med miljøgodkendelsen udarbejdet en beredskabsplan, så forholdsregler i forbindelse med utilsigtede hændelser m.v. er beskrevet. Denne er en del af ejendommens egenkontrol.

Ressourceforbruget vurderes for at sikre, at husdyrbruget udvikler sig i takt med de stigende krav til ressourcebevidsthed og miljøforhold. Forbruget af ressourcer på husdyrbruget består primært af vand, el og olie:

Skema 6. Husdyrbrugets ressourceforbrug.

Type	Forbrug før udvidelse	Forventet forbrug efter udvidelsen	% ændring
EL forbrug [kWh]	66.000	66.000	0
Vand [m ³]	2.600	1.950	-25
- heraf vaskevand	200	150	
Olie [liter]	8.200	8.200	0

Ansøger angiver, at det årlige elforbrug ligger på ca. 66.000 kWh. Dette tal forventes ikke at ændre sig væsentligt i forbindelse med denne udvidelse, idet svineproduktionen reduceres og der er naturlig ventilation i minkhallerne. Det årlige dieselforbrug ligger på ca. 8.200 L. Dette tal forventes ikke at ændre sig væsentligt i forbindelse med denne udvidelse. I nudrift er det årlige vandforbrug på ca. 2.600 m³, hvoraf ca. 200 m³ er vaskevand. Som følge af den reducerede svineproduktion til fordel for minkproduktion, forventes det årlige vandforbrug at falde til ca. 1.950 m³ i ansøgt drift. Heraf er ca. 150 m³ vaskevand. Der er på ejendommen tilladelse til markvanding af arealerne.

Ansøger registrerer løbende vandforbruget, så 'unormalt' højt vandforbrug hurtigt opdages. Lækager og lignende identificeres og repareres hurtigst muligt. Der anvendes vandbesparende drikkeventiler. Hos minkene er det af typen 'bideventiler'. Der udføres en regelmæssig kontrol af trykket i drikkevandssystemerne, hvorved drikkevandsspildet reduceres. I både stalde og på minkfarmen er rengøringsarbejdet tidsmæssigt optimeret, hvorved også forbruget af ressourcer som blandt andet vand reduceres. Der anvendes tillige rengøringsudstyr, der har en høj grad af effektivitet (valg af dyse, temperatur og tryk) og samtidig er vandbesparende.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Der vil i overensstemmelse hermed blive stillet vilkår om løbende registrering af ressourceforbruget med henblik på at sikre, at der løbende er fokus på at reducere forbruget.

For at sikre fokus på muligheder for energibesparelser, stilles der vilkår om, at husdyrbruget gennemgås af en energikonsulent med henblik på implementering af lønsomme ressourcebesparende teknologier. Det er Holstebro Kommunes opfattelse, at en energigennemgang f.eks. skal tage udgangspunkt i Dansk Landbrugsrådgivnings energisparekatalog, og som minimum skal indeholde en beskrivelse og vurdering af de aktuelle forhold samt mulighederne for indførsel af energibesparende teknologi vedr. belysning, varmeanlæg, ventilationsanlæg, maskiner og lign. samt de heraf afledte forhold, såsom f.eks. varmegeindvindingspotentialer, pumpetyper etc. Gennemgangen skal herefter foretages hvert 5. år. Der stilles vilkår om, at 5-års lønsomme teknologier som udgangspunkt skal indføres. En energifaglig person kan f.eks. være en konsulent fra et el-selskab eller. lign.

Ud fra energiguident er energiforbruget 18,6 kWh pr. slagtesvin. Holstebro Kommune vurderer, at husdyrbrugets husdyrsammensætning modsvarer et standard husdyrbrug på 1.230 slagtesvin. Det forventede energiforbrug er derfor omkring 23.000 kWh til slagtesvinproduktionen. Hertil kommer energiforbrug til drift af minkhallerne, belysning etc. Det anslåede forbrug på 66.000 kWh vurderes derfor umiddelbart at være realistisk med den beskrevne drift og indretning og ændringerne af disse i forhold til det registrerede energiforbrug i nudrift. Vandforbruget er udregnet på baggrund af normtal. Holstebro Kommune finder samlet ikke anledning til at stille yderligere skærpede vilkår ifht. ressourceanvendelsen på Møgelvangvej 2.

Management er i henhold til Holstebro Kommunes opfattelse, at der foreligger

- planer for relevant uddannelse og efteruddannelse af personale,
- regnskab med forbrug af vand, energi, dyrehold, affald, gødning og husdyrgødning,
- planer for håndtering af uheld, ulykker og utilsigtede emissioner,
- reparations- og vedligeholdelsesplaner for udstyr,
- plan for rengøring af område og planer for minimering af gener ved udbringning af husdyrgødning.

For at forbedre den generelle miljømæssige drift er BAT bl.a. følgende:

- at husdyrbruget gennemgås med henblik på besparelse på el-forbrug og andre energikilder, evt. sammen med husdyrbrugets energiselskab/konsulent.
- at der føres regnskab over forbrug af vand, energi, foder samt kunstgødning.
- at vandingssystemet vedligeholdes, således at vandspild undgås.
- at der anvendes energibesparende belysning.
- at opdage og reparere eventuelle lækager hurtigst muligt.
- at anlæg og maskiner til stadighed renholdes og vedligeholdes, således at de fungerer optimalt.

Det er Holstebro Kommunes vurdering, at husdyrbruget, med de stillede vilkår, lever op til BAT på management. Herunder skal det påpeges, at tiltag til minimering af gener ved udbringning af husdyrgødning er behandlet senere i miljøgodkendelsen.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Husdyrbrugets udbringningsarealer

Drift af husdyrbrugets arealer

Husdyrgødningen udbringes på udspretningsarealer, der er ejet og forpagtet af husdyrbruget på Møgelvangvej 2, 7830 Vinderup. Herudover afsættes der husdyrgødning til aftalearealer tilhørende Søren Folden Gjedsig, Herningvej 73, 7800 Skive (CVR: 85849816) i Holstebro Kommune. Aftalearealerne er ikke beliggende i områder med restriktioner i forhold til husdyrloven eller i områder hvor Holstebro Kommune vurderer, at der er behov for at skærpe kravene. Arealerne er derfor ikke omfattet af godkendelsespligt efter husdyrlovens § 16. Aftalearealerne har tidligere modtaget gylle fra produktionen på Møgelvangvej 2. To af de forpagtede arealer, i alt 8,82 ha er beliggende i Skive Kommune, og arealerne er behandlet i bilag 20, jvf. Skive Kommunes § 21 – udtalelse. Husdyrgødningen er sammensat, jvf. skema 1.

Tabel 1. Næringsstofsammensætning og husdyrgødningstyper til- og fraført husdyrbruget.

Besætning	Gødningstype*	Kg N	Kg P	DE	
Produceret på ejendommen					
Møgelvangvej 2, 7830 Vinderup	Minkgylle	12.901	3255	116,67	
Møgelvangvej 2, 7830 Vinderup	Kvægdybstrøelse	29	5	0,28	
Møgelvangvej 2, 7830 Vinderup	Afsat ved afgræsning	367	43	3,69	
Møgelvangvej 2, 7830 Vinderup	Svinegylle	3377	642	35,28	
Fraført til aftalearealer					
Herningvej 73, 7800 Skive	Minkgylle	4.858	1.226	43,93	
I alt samlet til udbringning på ejede arealer		Minkgylle	11.816	2.720	108,02

*Minkgylle omfatter gyllen produceret på ejendommen fra produktionen af slagtesvin, ammekvæg og mink

Sammensætningen af husdyrgødningen har betydning for den vurdering Holstebro Kommune foretager af miljøpåvirkningen ved udbringning af husdyrgødning. Der stilles derfor vilkår om, at sammensætning og maksimal mængde af husdyrgødning ikke må afvige fra det i tabel 1 angivne.

De ejede og forpagtede udspretningsarealer udgør 79,51 ha. Derudover er der indgået en gylleaftale for 31,39 ha. Udspretningsarealerne er fordelt i henhold til tabel 2 og er beliggende i henhold til bilag 9.

Tabel 2. Fordeling af udspretningsarealer i relation til ejerforhold, mark nr. og arealstørrelse.

Marknr.	Ha	Ejerforhold
Ejede og forpagtede arealer		
1-0	14,69	Møgelvangvej 2, 7830 Vinderup
5-1	0,95	Møgelvangvej 2, 7830 Vinderup
5-2	1,84	Møgelvangvej 2, 7830 Vinderup
7-0	4,77	Møgelvangvej 2, 7830 Vinderup
8-0	2,20	Møgelvangvej 2, 7830 Vinderup
9-0	1,79	Møgelvangvej 2, 7830 Vinderup
10-0	0,58	Møgelvangvej 2, 7830 Vinderup
11-0	18,26	Møgelvangvej 2, 7830 Vinderup
15-0	6,66	Møgelvangvej 2, 7830 Vinderup

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Marknr.	Ha	Ejerforhold
18-0	6,88	Møgelvangvej 2, 7830 Vinderup
19-0	9,93	Møgelvangvej 2, 7830 Vinderup
22-0	2,22	Møgelvangvej 2, 7830 Vinderup
31-0	5,64	Niels Jacobsen, Højvang 3, Estvad Mark, 7800 Skive
32-0	3,18	Niels Jacobsen, Højvang 3, Estvad Mark, 7800 Skive
	79,51	ha ejede arealer
Gylleaftalearealer		
Obj-28	22,85	Søren Folden Gjed sig, Herningvej 73, 7800 Skive
Obj-29	5,42	Søren Folden Gjed sig, Herningvej 73, 7800 Skive
Obj-30	1,87	Søren Folden Gjed sig, Herningvej 73, 7800 Skive
Obj-31	1,24	Søren Folden Gjed sig, Herningvej 73, 7800 Skive
	31,39	ha gylleaftalearealer

Forudsætninger for arealdriften

I henhold til husdyrlovens § 17, stk. 3 og husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen §§ 15 og 16 må der ikke ske ændringer i udbringningsarealet eller indgås aftaler om udbringning af husdyrgødning på tredjemands arealer uden forudgående godkendelse fra godkendelsesmyndigheden. Der må ikke modtages slam eller andet affald med næringsstofindhold til udbringning på marker eller lignende.

I miljøgodkendelsen indgår arealspecifikke vurderinger. Der vil derfor i miljøgodkendelsen blive stillet vilkår om, at husdyrbruget i forbindelse med indgåelse af gylleaftaler, der ikke er omfattet af selvstændig godkendelse, skal kunne dokumentere, at gyllen udspredes på de gylleaftalearealer, der fremgår af miljøgodkendelsen. Dette kan bl.a. sikres gennem privatretslige aftaler, der er indskrevet i overførselsaftalen. Dette betyder i praksis, at der ikke må udsprede gylle på de omhandlede arealer fra evt. dyrehold på den modtagende ejendom eller, kan indgås andre gylleaftaler på de anmeldte udspredearealer, såfremt harmonitrykket på de pågældende arealer er fuldt udnyttet.

Der stilles vilkår om, at der til enhver tid over for Holstebro Kommune skal kunne fremlægges diverse sædskifteplaner, gødningsplaner eller lignende, som dokumenterer, at gødningen udbringes og opbevares miljømæssigt forsvarligt i henhold til husdyrgødningsbekendtgørelsen.

Harmonikrav

I husdyrgødningsbekendtgørelsen stilles der krav om et bestemt forhold mellem det areal, der kan anvendes til udbringning af husdyrgødning på bedriften, og den mængde husdyrgødning, der udbringes (harmonikrav). For svin og mink må der udbringes 1,4 DE/ha pr. planperiode, mens det for kvæg er 1,7 DE/ha pr. planperiode.

For at opfylde husdyrgødningsbekendtgørelsens harmonibestemmelser (forholdet mellem størrelse af dyrehold og udbringningsareal) for husdyrgødningen, der udbringes på ejede arealer, skal der være et udbringningsareal på minimum 79,49 ha (beregnet som $108,02 \text{ DE svin/mink} / 1,4 + 3,96 \text{ DE kvæg} / 1,7$) til rådighed, baseret på harmonikrav på 1,409 med den ansøgte dyresammensætning på husdyrbruget. Der er 79,51 ha til rådighed, hvorfor Holstebro Kommune vurderer, at det generelle harmonikrav er opfyldt på husdyrbruget.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Gylleaftalearealerne på Herningvej 73 har et harmonitryk på 1,4 DE/ha, hvorfor det generelle harmonikrav er opfyldt.

BAT i forhold til udbringningsarealer er bl.a. at den producerede husdyrgødning afstemmes med udspretningsarealet og afgrødens gødningsbehov og i forhold til anvendt mængde og type af kunstgødning.

Der stilles vilkår om, at der til enhver tid over for Holstebro Kommune skal kunne fremlægges diverse planer, afregninger, regnskaber eller lignende, som dokumenterer, at gødningen udbringes og opbevares miljømæssigt forsvarligt i henhold til husdyrgødningsbekendtgørelsen.

Arealkrav iht. landbrugsloven

Landbrugsejendomme har med de hidtidige regler skullet opfylde landbrugslovens krav om egne arealer. Det ejede areal skulle udgøre en vis andel af det beregnede harmoniareal. Med vedtagelse af den nye landbrugslov, jf. bekendtgørelse nr. 243 af 22. marts 2010 ophæves ved virkning fra 1. april 2010 arealkravet. Holstebro Kommune har derfor ikke taget stilling til arealkrav. Det bemærkes, at evt. tilladelser og lign. indhentes ved Jordbrugskommissionen.

Udskiftning af udbringningsarealer

Alle ændringer i udbringningsarealer skal godkendes af Holstebro Kommune. Anmeldelse af udskiftning af bedriftens udbringningsarealer, eller udskiftning af markarealer hos tredjemand til udbringning af husdyrgødning, skal senest fremsendes til kommunen før planårets begyndelse 1. august. Holstebro Kommune skal inden 1. oktober tilkendegive, om de anmeldte arealer kan betragtes som mere sårbare end de udbringningsarealer, der skiftes ud. Hvis arealerne bedømmes mere sårbare, kan anmeldelsen trækkes tilbage, og der kan anmeldes nye arealer senest den 15. oktober. Hvis Holstebro Kommune har indsigelser imod de anmeldte arealer, skal dette meddeles anmelder senest den 31. december.

Sædskitte

Alle arealerne drives med hhv. S2 og S4 sædskitte, der er identisk med referencesædskitterne for de pågældende arealer. Da beregningerne er foretaget på et sædskitte, der ikke afviger fra referencesædskittet og ansøger således ikke har valgt sædskitter som virkemiddel, stilles der generelt ikke vilkår til anvendelsen af et specifikt sædskitte.

Udbringning af husdyrgødning

Ansøgers beskrivelse

BAT for udbringningsteknik er beskrevet i referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion (BREF) som en række tiltag. En del af disse tiltag er dækket af husdyrgødningsbekendtgørelsen og bekendtgørelse om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække, hvorfor det er et lovkrav at følge dem. Fx:

- regler for udbringningstidspunkter (forbud mod udbringning 200 m fra byområder på weekend- og helligdage),

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

- udbringningsmetoder (fx ikke tilladt at bruge bredspreder til gylle),
- krav om nedfældning på visse arealer tæt på sårbar natur,
- krav til udbringningstidspunkter, der sikrer optagelse i planter,
- krav om nedbringning af husdyrgødning udlagt på ubevoksede arealer indenfor 6 timer,
- krav om maksimale mængder husdyrgødning pr. ha,
- krav til efterafgrøder

Der udarbejdes hvert år en mark- og gødningsplan, hvorved det sikres at mængden af gødning tilpasses afgrødens forventede behov. I planen tages der bl.a. hensyn til jordbundstype, sædskifte, vanding, planternes udbytte og kvælstofudnyttelsen.

Gyllen nedfældes typisk til vårsæd og slangeudlægges i vintersæd. Der vil forekomme ammoniakfordampning og lugtgener fra marker, hvorpå der er udbragt gylle. Omfanget afhænger af vejrforhold (temperatur, vindforhold og evt. nedbør). Da gyllen køres ud på veletablerede afgrøder, minimeres ammoniakfordampning og lugtgener pga. mindre fordampning og hurtigere optagelse i planterne. Der vil dog forekomme ammoniakfordampning og lugtgener fra marker, hvorpå der er udbragt gylle. Omfanget afhænger af vejrforhold (temperatur, vindforhold, og evt. nedbør). Gylleudbringning vil hovedsageligt kun ske på hverdage.

Der køres aldrig på vandmættet, oversvømmet, frossen eller snedækket areal, hvor der efterfølgende er fare for afstrømning til vandløb, søer eller lign. Der er ingen stærkt hældende arealer og der holdes som minimum 2 m bræmmer til vandløbene.

Når der udbringes husdyrgødning og suppleres op til Plantedirektoratets norm med handelsgødning, er der forbrugt 15-20 % mindre kvælstof end økonomisk optimal mængde. Dette medfører et kraftigt incitament til optimal håndtering af husdyrgødningen. Ansøger vil derfor søge den mest optimale form for udbringningsteknik, placering i sædskiftet og benytte de mest optimale vejrforhold, således fordampningen af ammoniak reduceres mest mulig og udnyttelsen af næringsstoffer er størst mulig. Ligeledes vil stigende afgrødepriser flytte afgrødernes økonomisk optimale kvælstofniveau højere op, og dermed kræve bedre udnyttelse af husdyrgødning på bedriftens arealer.

Holstebro Kommunes vurdering

Transport

Transport af gylle til udspretningsarealerne fremgår af bilag 7. Udkørsel af husdyrgødning bliver foretaget af maskinstation med 20-25 m³ gyllevogn. Transporter til de ejede arealer der er beliggende omkring anlægget foretages med gyllevogn. Transporten til aftalearealerne ca. 6 km øst for ejendommen og de ejede arealer ved Estvadgård Mark (arealerne 31-0 og 32-0), som ligger 15 km fra ejendommen foretages med lastbil.

Udkørsel foregår fortrinsvis på hverdage indenfor normal arbejdstid. Da gødningsproduktionen ikke ændres væsentligt i ansøgt drift, forventes fortsat ca. 100 årlige gylletransporter.

Transporter sker hovedsageligt på offentlig vej via Møgelvangvej fra ejendommen og traktortransporter forventes ikke at passere bymæssige bebyggelser ud fra det angivne trans-

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

portkort. Transport til og fra arealerne vurderes ikke at give anledning til påvirkning af naturområder. Det vurderes således ikke, at transport af husdyrgødning til udbringningsarealerne som beskrevet vil er forbundet med væsentlige gener.

Bynære udbringningsarealer

Udbringningsarealerne er beliggende i primært landbrugsområde. Marker ligger væk fra bymæssig bebyggelse. Markerne 31-0 og 32-0 ligger ca. 1,5 km vest for Skive. Alle arealerne ligger over 200 meter fra bebyggede områder. Husdyrgødningsbekendtgørelsens § 24 fastsætter regler for udbringning af husdyrgødning på arealer nærmere end 200 meter fra byzone, sommerhusområder, samt områder i landzone, der ved lokalplan er udlagt til boligformål. Holstebro Kommune vurderer generne, trafikale og lugtmæssige, fra udbringning af husdyrgødning fra ejendommen, som begrænsede, idet der er tale om udbringning over en begrænset tidsperiode.

BAT

BAT for udbringningsteknik er beskrevet i referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker der vedrører intensiv fjerkræ- og svinproduktion (BREF) som en række tiltag. En del af disse tiltag er dækket af gældende love og bekendtgørelse så som husdyrgødningsbekendtgørelsen og bekendtgørelse om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække, hvorfor det f.eks. er et generelt lovkrav at:

- udarbejde af mark- og gødningsplaner.
- ikke at udbringe husdyrgødning mindre end 200 m fra byområder på weekend- og helligdage,
- anvende lovlige udbringningsmetoder (f.eks. ikke tilladt at bruge bredspreder til gylle),
- nedfælde gylle på sort jord og i græs mindre end 1000 meter fra sårbare naturtyper,
- nedbringe fast husdyrgødning udlagt på ubevoksede arealer indenfor 6 timer,
- overholde maksimalt tilladt harmonitryk (DE/ha)
- etablere efterafgrøder til reduktion af nitratudvaskning i relation til produktionsform.
- ikke at udbringe flydende husdyrgødning på skrånende arealer (> 6 grader) beliggende tættere end 20 meter fra overfladevande.
- der skal være en 2 meter ubehandlet bræmme langs højt målsatte og naturlige vandløb.

Herudover er der en række BAT-forhold der ikke er direkte reguleret i dansk lovgivning eller kan tolkes i en bredere miljømæssig såsom:

- at man anvender BAT med hensyn til de maskiner, man anvender til udspredning og om nødvendigt nedpløjning af husdyrgødningen,
- at man ved afgrødehøjde under 10 cm tilstræber, at udbringe gødningen under ideelle vejrforhold, dvs. køligt, fugtigt og vindstille eller ved direkte nedfældning,
- at man ikke tilfører husdyrgødning, når marken er vandmættet, oversvømmet, frosen eller snedækket,
- anvendelse af godt landmandskab, såsom at sprede gødning i løbet af dagen, når der er mindre sandsynlighed for at folk er hjemme samt at undgå weekender og helligdage, og at være opmærksom på vindretning i forhold til nabohusene,

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

- behandling af husdyrgødning mhp. at minimere lugtemissioner, hvilket kan tillade mere fleksibilitet til identificering af passende områder og vejrforhold i forbindelse med tilførsel på markerne,
- sprede gødning så tæt som muligt før den maksimale afgrødevækst og optagelse af næringsstoffer finder sted,
- ikke at tilføre gødning til stejlt hældende marker,
- ikke at tilføre gødning på arealer, der støder op til vandløb (ved at efterlade et stykke jord ubehandlet).

Holstebro Kommune forholder sig primært til de sidst nævnte forhold, da de ikke direkte er omfattet af generel lovgivning.

Holstebro Kommune vurderer, at husdyrbruget lever op til BAT mht. udbringning af husdyrgødning, idet der stilles vilkår om, at udbringning sker i overensstemmelse med godt landmandskab, og at det ikke må udbringes husdyrgødning, når marken er vandmættet, oversvømmet, frossen eller snedækket. Der er husdyrbruget ansvar, at evt. leverandører overholder godkendelsens vilkår.

MILJØPÅVIRKNING AF HUSDYRBRUGETS AREALER

Grundvand

Udspretningsarealerne mark nr. 1-0, 5-0, 7-0, 8-0, 9-0, 10-0, 11-0, 15-0, 18-0, 19-0 og 22-0 ligger indenfor område med særlige drikkevandsinteresser og nitratfølsomme indvindingsopland og udspretningsarealerne mark nr. 18-0 ligger indenfor indvindingsopland Sevel Vandværk.

De resterende udspretningsarealer ligger udenfor område med særlige drikkevandsinteresser, nitratfølsomt indvindingsopland og indvindingsopland til vandværk. Alle udspretningsarealerne ligger udenfor hygiejnezonen for vandværksboringer.

Arealernes beliggenhed i forhold til grundvandsinteresser fremgår af bilag 15.

Der vurderes i det følgende kun på udspretningsarealerne mark nr. 1-0, 5-0, 7-0, 8-0, 9-0, 10-0, 11-0, 15-0, 18-0, 19-0 og 22-0, da risiko for forurening af grundvand vil forekomme her.

Terrænkoten for udspretningsarealerne ligger i kote mellem 70 og 50 meter, faldende mod syd.

I de omkring liggende boringer ses der i de øverste 50 meter et akkumuleret lerdække på mellem 2 og 9 meter over grundvandsspejlet, som kan være opsprækket og mellem 0 og 14,5 meter under grundvandsspejlet. Boringerne mod nord har størst mængder af ler.

Ro-vandspejlet ses i de omkringliggende boringer mellem 33 og 24 meter under terræn. Det øvre og dybe grundvandsmagasins trykpotentiale er i kote henholdsvis 35-30 meter og

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

27-21 meter. Markarealerne ligger i grundvandsskel, hvorfra en evt. forurening hurtigst spredes til store dele af grundvandet.

Der er en nedadrettet gradient, som medfører transport af stoffer fra overfladen til grundvandet.

Jordbundstypen ved udspretningsarealerne er iflg. gældende kortmateriale varierende mellem grovsandet jord (JB1), finsandet jord (JB2) og lerblandet sandjord (JB3-4) og enkelte steder humus (JB11).

De omkringliggende boringer anvendes til husholdning (1-2 husstande) og markvanding.

Ved arealerne er der altså ud fra nuværende viden okay til dårligt lerdække og strømning af stoffer sker fra overfladen og nedad til underliggende grundvand.

Ud fra den viden om de områder, hvor der skal udarbejdes en indsatsplan i Holstebro Kommune vurderes det om udspretningsarealer ligger indenfor, udenfor eller om denne viden ikke forligger, da Miljøcenter Ringkøbing ikke har foretaget en kortlægning af området endnu. En mindre del af mark nr. 18-0 ligger indenfor område, hvor der skal udarbejdes en indsatsplan, hvor kortlægningen er i gang og Holstebro Kommune modtager afrapporteringen i 2010.

Den beregnede udvaskning af nitrat fra rodzonen på udspretningsarealerne er ifølge ansøgningskemaet beregnet til 63 mg/l, med en reduktion på 6 mg/l.

Der ses ingen tegn på nitratforurening i råvandsanalyser fra Sevel Vandværks boringer.

Der er foretaget en vurdering på baggrund af de kvalitetskrav listet i EU's Grundvandsdirektiv. Det vil på baggrund af ovennævnte muligvis være svært, på enkelte arealer, at overholde kvalitetskravet i grundvandsdirektivet med et nitratindhold på maksimalt 50 mg/l i grundvandet med den beregnede udvaskning af nitrat på de pågældende arealer.

Grundvandsdirektivet er en opfølgning på Vandrammedirektivet, som er ved at blive implementeret i dansk lovgivning. I udkast til bek. om fastsættelse af miljømål for vandløb, søer, kystvande, overgangsvande og grundvand er kvalitetskravet for nitrat i grundvand sat til 50 mg/l, og kommunernes forpligtelse i forbindelse med væsentlig og vedvarende opafgående tendens af et forurenende stof er også medtaget i samme bekendtgørelse.

På baggrund af ovenstående vurderes det, at der i miljøgodkendelsen af ejendommen Møgelvangvej 2, 7830 Vinderup ikke sættes yderligere vilkår til sikring af grundvand, som skal have drikkevandskvalitet. Der etableres på ejendommen 17 % ekstra efterafgrøder ud over det til enhver tid gældende lovpligtige krav. Der er, for at sikre drikkevandskvaliteten mest muligt, stillet vilkår om, at efterafgrøderne overvejende etableres på de ovennævnte arealer beliggende i nitratfølsomme indvindingsopland og udspretningsarealerne eller indenfor indvindingsopland Sevel Vandværk.

Bilag IV-arter

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

I habitatdirektivets bilag IV er opført en række arter, som skal sikres en streng beskyttelse i deres naturlige udbredelsesområde også udenfor de udpegede Natura 2000-områder. Det indebærer for dyrearternes vedkommende bl.a. at yngle- og rasteområder ikke må beskadiges eller ødelægges og for planternes vedkommende, at arterne bl.a. ikke må ødelægges.

Ud fra "Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV" samt Holstebro Kommunes øvrige kendskab til området og arterne vurderes det at følgende arter og grupper fra habitatdirektivets bilag IV (strengt beskyttede arter) kunne tænkes at forekomme i nærområdet til husdyrbruget

Følgende arter og grupper fra habitatdirektivets bilag IV (strengt beskyttede arter) kunne tænkes at forekomme i nærområdet til ejendommen:

Småflagermus: På baggrund af de insektædende småflagermus' livsform vurderes projektet ikke at være til skade for disse.

Birkemus: Arten er ikke registreret så langt mod sydøst som her.

Odder: Lever udbredt i Vestjylland, men er med sin levevis næppe truet af projektet.

Markfirben: Holstebro Kommune har ikke kendskab til forekomster nær ejendommen.

Stor vandsalamander, løgfrø, spidssnudet frø og strandtudse: I de to vandhuller, der er vist med rød prik på kortet, er registreret en bestand af henholdsvis løgfrø (det nordlige) og spidssnudet frø, samt stor vandsalamander (det sydlige).

Arterne er optaget på EF-Habitatdirektivets bilag IV, og der stilles vilkår om 10 meter brede udyrkede bræmmer omkring de to vandhuller.

Der stilles endvidere vilkår om, at der vil gælde krav om 10 meter brede udyrkede bræmmer omkring vandhuller, hvor der eventuelt i fremtiden konstateres en bestand af en af de fire ovennævnte paddearter, jf. bilag 12.

Grøn kølleguldsmed: Forekommer udbredt i Storåen og Karup Å, men vil næppe blive negativt påvirket af projektet.

På og umiddelbart op til husdyrbrugets udspretningsarealer er Holstebro Kommune ikke bekendt med arter omfattet af EF-habitatdirektivets bilag IV, som kan blive negativt påvirket af nærværende godkendelse.

Samlet vurderer Holstebro Kommune, at husdyrbrugets samlede drift med de stillede vilkår ikke vil påvirke bilag IV-arter væsentligt negativt.

Ammoniakbelastningen ved udbringning af husdyrgødning

Ingen af de angivne udbringningsarealer for husdyrgødning er registreret som beskyttede i henhold til naturbeskyttelseslovens § 3; dog agter kommunen at nyregistrere et vandhul på

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

mark nr. 9-0 ca. 300 meter nord for ejendommen som beskyttet. Søen er angivet med blå prik på nedenstående kort og bilag 12. Søen indgår ikke som harmoniareal i godkendelsen.

Siden den 1. august 2007 har det været et generelt krav, at flydende husdyrgødning skal nedfældes på sort jord og græsmarker beliggende i en afstand under 1.000 meter fra de naturarealer, der er omfattet af "bufferzonereglen". Ingen af husdyrbrugets udbringningsarealer er beliggende tættere på end 1.000 meter fra naturområder omfattet af husdyrlovens § 7, og arealerne er derfor ikke omfattet af kravet, jvf. bilag 13.

Ammoniakpåvirkningen fra et udbringningsareal til et naturområde (hvad enten der er tale om Natura 2000, § 7 eller § 3 beskyttet natur) er en geografisk begrænset problematik. Det er pt. ikke muligt at beregne den eksakte ammoniakpåvirkning af udbragt husdyrgødning på et naturområde. I værste fald forventes der i en afstand på 100 meter fra markkanten ikke påvirkninger over 1 kg N/ha. I normale tilfælde er der påvirkninger på over 1 kg N/ha i op til ca. 20-30 meters afstand fra markkanten. Den reelle påvirkning vil afhænge af udbringningsform, temperatur, vindforhold etc. i det enkelte år. Såfremt kommunen vurderer, at udbringningsarealer der grænser op til naturområder, som er følsomme for ammoniakpåvirkninger, kan have væsentlige negative miljøpåvirkninger, skal der stilles skærpede krav om f.eks. nedfældning inden for en vis afstand til naturområdet eller etablering af randzone, hvor husdyrgødning ikke må udbringes. Ved nedfældning vurderes der ikke at være randpåvirkninger større end 1 kg N/ha.

Syd for mark 18-0 og 19-0 ligger nogle C-målsatte moseområder, der ikke vurderes, at være umiddelbart kvælstoffølsomme. Holstebro Kommune vurderer ikke, at der i forhold til de pågældende naturområder skal stilles skærpede vilkår.

Generelle betragtninger for Natura 2000-områder

Ejendommen og udspretningsarealerne er delvist (53,68 ha) beliggende i oplandet til Nissum Fjord, som er udpeget til Natura 2000-område (N65) på baggrund af habitatområde

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

(H58), fuglebeskyttelsesområder (F38) og ramsarområder (R4) og delvis (57,22 ha inklusive 31,39 ha aftalearealer) i oplandet til Skive Fjord via Karup Å, heraf en del (17,01 ha) i oplandet til Natura 2000-område (N41), der er udpeget på baggrund af habitatområde (H41) og fuglebeskyttelsesområde (F29). Skive Fjord er en del af Limfjordens delopland 374. Arealernes beliggenhed ifht. fjord- og søoplande fremgår af bilag 11 og 14.

Natura 2000 er en fællesbetegnelse for EU's naturdirektiver; EF-fuglebeskyttelsesdirektiv, EF-habitatdirektiv samt Ramsar-konventionen, der tilsammen beskytter Natura 2000-områderne gennem de i direktiverne opstillede beskyttelseskrav.

Før kommunalbestyrelsen træffer afgørelser i sager iht. husdyrloven §§ 10, 11, 12 eller 16, om etablering, udvidelse eller ændring af husdyrbrug, skal der, i henhold til § 8, stk. 6, nr. 2-3 i habitatbekendtgørelsen⁴, af kommunalbestyrelsen, foretages en vurdering af, om projektet i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter, vil medføre forringelser af internationale naturbeskyttelsesområder eller medføre forstyrrelser, der har betydelige konsekvenser for de arter, områderne er udpeget for, eller for arter beskyttet af direktivets bilag IV. Denne vurdering skal foretages ud fra forsigtighedsprincippet jf. EF-domstolen⁵. Dette medfører, at hvis det ikke på baggrund af objektive kriterier, kan udelukkes at projektet i sig selv eller i sammenhæng med andre, påvirker udpegningsgrundlaget væsentligt eller medfører negativ påvirkning af bevaringsmålsætningen, skal der udarbejdes af en konsekvensvurdering. Derudover er der krav om konsekvensvurderinger, hvis et Natura 2000-området efter kommunalbestyrelsens vurdering ikke beskyttes tilstrækkeligt.

I praksis betyder dette udarbejdelse af en foreløbig vurdering af, hvorvidt der skal stilles skærpede krav ud over det almindelige beskyttelsesniveau opstillet i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens⁶ bilag 3. Vurderer kommunalbestyrelsen, at det er nødvendigt at stille skærpede vilkår for at der ikke vil ske skade på et Natura 2000-område, er kommunalbestyrelsen i særlige tilfælde forpligtet til at stille skærpede vilkår. Vurderes de skærpede vilkår ikke at være tilstrækkelig til at imødegå en skade på et internationalt naturbeskyttelsesområde, skal kommunalbestyrelsen afslå at godkende ansøgningen.

Der er med baggrund heri foretaget en vurdering af udpegningsgrundlagets miljøtilstand og eventuelle påvirkninger som følge af godkendelsen. Vurderingen er bl.a. foretaget på baggrund af basisanalyserne, oplandsanalysen⁷, DMU's forskningsresultater og naturdatabasen⁸. Derudover inddrages Vandmiljøplan III, Grøn Vækst og de kommende Natura 2000-planers mulige betydning, således at miljøgodkendelsen ikke strider imod andre tiltag, der sammen har til formål at fremme udpegningsgrundlagets miljøtilstand.

Udover de i habitatbekendtgørelsen opstillede beskyttelseskrav, der har til formål at sikre Natura 2000-områdernes udpegningsgrundlag, er der yderligere opstillet beskyttelseskrav

⁴ Bekendtgørelse nr. 408 af 1. maj 2007 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter.

⁵ Hjertemuslingedømmen fra 2004 danner præcedens for anvendelse af forsigtighedsprincippet.

⁶ Bek. nr. 294 af 31. marts 2009 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug.

⁷ Oplandsanalysen består af 3 publikationer udarbejdet for Ringkøbing Amt i 2006; Nisum Fjord og opland – analyse af miljøtilstand og næringsstoftransport, Modelanalyse af den fremtidige vandkvalitet i Nisum Fjord og Foreløbig rapport Oplandsmodel for N-belastning af Nisum Fjord.

⁸ Naturdatabasen, Danmarks Miljøportal, Overfladevand (STOQ).

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

dels i husdyrlovens § 7, der har til formål, at beskytte en række kvælstoffølsomme naturtyper mod forringelser som følge af merpåvirkningen fra nærliggende husdyrbrug. Dels i naturbeskyttelseslovens § 3 der har til formål, at beskytte udvalgte naturtyper imod tilstandssændringer.

Beskrivelse af Natura 2000-området Hjelm Hede, Flyndersø og Stubbergård Sø (N41) og udpegningsgrundlaget

Husdyrbruget og dets udspretningsarealer er delvist beliggende i oplandet til Stubbergård og i nærheden af Hjelm Hede, som er udpeget til Natura 2000-område (N41) på baggrund af habitatområde (H41) og fuglebeskyttelsesområde (F29).

Natura 2000-områdets samlede areal er på 2.170 ha, bestående af ca. 160 ha sø, mens 2.010 ha er land. Stubbergård Sø og Flyndersø ligger i en tunneldal og er omgivet af et meget kuperet dødislandskab, hvor flere af lavningerne er omdannet til små søer eller højmoser.

Oplandet til Natura 2000-vandområdet er på ca. 7.200 ha, og er domineret af landbrugsarealer, som udgør ca. 83 %⁹, hvilket svarer til et landbrugsareal på ca. 6.000 ha.

Udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området¹⁰ fremgår af nedenstående tabeller. Naturtyper, hvis primære påvirkning forventes at skyldes atmosfærisk ammoniakdeposition behandles under afsnittet ammoniak, mens de resterende behandles i det efterfølgende. Fuglearter i udpegningsgrundlaget fremgår af tabel 4, og andre arter fremgår af tabel 5.

Tabel 3. Udpegningsgrundlaget for habitatområde N41 jf. SNS 2005¹¹ og KGB¹². De naturtyper og arter der er anført med "*" er de særligt prioriterede.

Nr.	Naturtype
3110	Kalk- og næringsfattige søer og vandhuller (lobeliesøer)
3150	Næringsrige søer og vandhuller med flydeplanter eller store vandaks
3160	Brunvandede søer og vandhuller
7220*	Kilder og væld med kalkholdigt (hårdt) vand

Tabel 4. Udpegningsgrundlaget omfatter følgende fuglearter, for hvilke det skal sikres, at de kan overleve og forme sig i deres udbredelsesområde.

Nr.	Fuglearter	Ynglende	Trækkende
A021	Rørdrum	X	
A094	Fiskeørn	X	
A070	Stor skallesluger		X

⁹ 83 % af oplandet er jf. gødningsregnskaberne landbrugsarealer

¹⁰ Udpegningsgrundlaget for den tørre natur er medtaget under afsnittet "Tør natur" såfremt husdyrbruget eller arealerne vurderes at have en effekt på disse.

¹¹ Harmoniserede tålegrænser, Skov- og Naturstyrelsen 2005

¹² Kriterier for gunstig bevaringsstatus, DMU 2003

Tabel 5. Udpegningsgrundlaget omfatter følgende arter, for hvilke det skal sikres, at de kan overleve og formere sig i deres udbredelsesområde. Den art der er anført med "*" er særligt prioriteret

Nr.	Art
1166*	Stor vandsalamander
1318*	Damflagermus
1355*	Odder
1393	Blank seglmos

Regionplanens målsætning

Hellesø, Skallesø, Flyndersø og Stubbergård Sø er alle i regionplanen A1/B-målsat, hvor særlige naturværdier ønskes beskyttet, selv om søerne udsættes for en vis kulturpåvirkning. A1-målsætningen henfører til beskyttelsen af særlige naturværdier, A2 til badevandsmålsætning og B-målsætningen henfører til basismålsætningens krav til vandkvalitet og naturindhold i øvrigt. Stubbergård og Flynder Sø er herudover A2-målsat som badeområder. Søerne er målsat til at have et naturligt og alsidigt dyre- og planteliv, upåvirket eller svagt påvirket af nærings-, organiske- og miljøfremmede stoffer, okker eller anden kulturpåvirkning, således at søernes økologiske tilstand er upåvirket eller kun svagt påvirket ift. den naturlige baggrundstilstand. Følgende parametre anvendes til at vurdere opfyldelse af den overordnede skærpede målsætning:

- Fra 1. maj til 30. september skal sigtddybden være større end 1 meter i søer med en gennemsnitsdybde på under 3 meter.
- Søvandets indhold af total fosfor må som årgennemsnit ikke overstige 0,075 mg P/l.
- Arter og naturværdier som ønskes beskyttet gennem den skærpede målsætning have en god bevaringsstatus.
- Vandkvaliteten i badevandsmålsatte søer skal kunne leve op til kravene i Bekendtgørelse nr. 292 og i Miljøstyrelsens vejledning nr. 2 (1985), Kontrol med badevand.

Tilstand

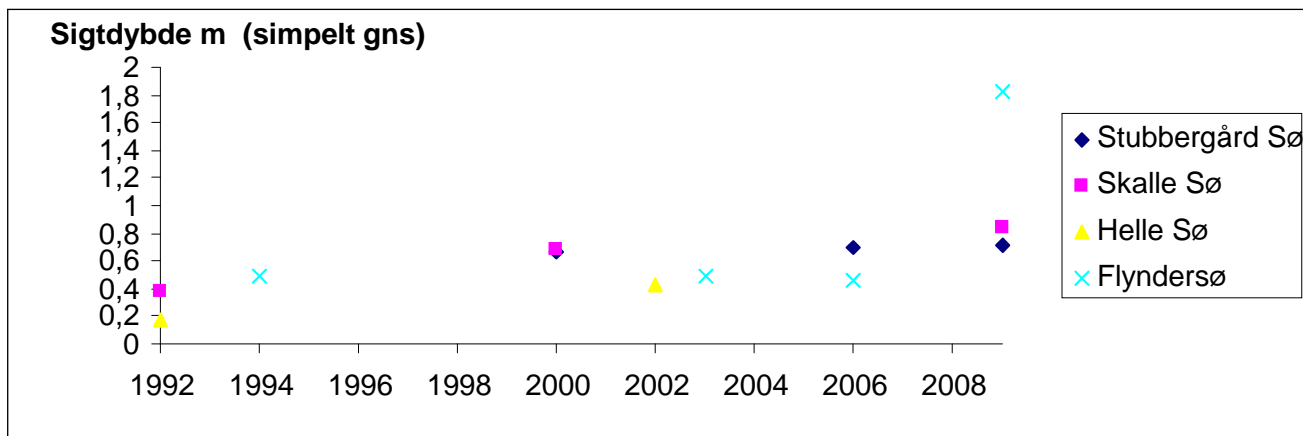
Regionplanens målsætning for de næringsrige søer og vandhuller med flydeplanter eller store vandaks (3150) er ikke opfyldt. Årsagen til den manglende opfyldelse af målsætningen er for alle søerne ekstern næringsstofbelastning og biologisk struktur. Herudover er alle søerne med undtagelse af Skallesø internt belastede med fosfor. Kilderne til den eksterne næringsstofbelastning er for alle søerne i regionplanen angivet som værende det åbne land. Algeveksten i søerne er primært fosforbegrænset, men kvælstof kan i perioder være det begrænsende næringsstof.

Næringsstofftilledningen medfører en stor algevekst, hvilket reducerer sigtddybden og dermed undervandsplanternes potentielle udbredelsesområde. Dyre- og plantelivet i alle søerne er i regionplanen for Ringkjøbing Amt vurderet som værende utilfredsstillende. I nedenstående figur er de målte sigtddybder for søerne illustreret, det fremgår at sigtddybden er svagt stigende for de fire søer, jvf. figur 1.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Figur 1 Målte sigt dybder m (simpelt gns.) for Stubbergård Sø, Skalle Sø, Helle Sø og Flynder Sø i perioden 1992-2009.

Naturtyper

Stubbergård Sø, Flynder Sø og Skalle Sø er kategoriseret som naturtypen Næringsrig Sø (3150). Søerne lever ikke op til målsætningen opstillet i regionplan 2005. Søernes nuværende miljøtilstand om manglende målopfyldelse skyldes tidligere eller nuværende tilledninger med næringsstoffer som betyder at udbredelsen af karakterarterne for naturtypen ikke har gode vækstbetingelser og derfor kun har en lille udbredelse.

Naturtypen 3110 Lobeliesøer i udpegningsområdet er jf. basisanalysen ikke undersøgt nærmere, derfor kendes udbredelse eller tilstanden, Holstebro Kommune finder derfor ikke grundlag for at kunne foretage en vurdering af udpegningsgrundlaget, tilstanden eller truslerne for naturtyper.

Brunvandet søer (3160) i udpegningsområdet er jf. basisanalysen ikke undersøgt nærmere, derfor kendes udbredelse eller tilstanden ikke. Holstebro Kommune finder derfor ikke grundlag for at kunne foretage en vurdering af udpegningsgrundlaget, tilstanden eller truslerne for naturtyper.

Arter

Blank Seglmos er fundet to steder indenfor udpegningsområder bl.a. i kildeområdet på østsiden af Stubbergård Sø. Arten er primært tilknyttet næringsfattige kilder og rigkær med mineralrige mosdominerende vældmoser samt mosdominerede rigkær. Arten forekommer i en god bestand, dog er de to steder truet af tilgroning som følge af næringsstofftilførslen. Yderligere fremgår det af basisanalysen at det forventes at være flere mindre bestande i udpegningsområdet, men disse bestande er truet alene på baggrund af populationsstørrelsen.¹³

Damflagermus forventede levesteder indenfor udpegningsområdet omfatter større søer og åer, hvor de har mulighed for at jage insekter, hvorfor de forventes at leve omkring Stubbergård Sø, omkring Skalle Sø i tillæg til Flyndersø. Damflagermusen kun er registreret et sted indenfor udpegningsområdet, og Holstebro Kommune ikke er i besiddelse af yderlige-

¹³ Jf. tillæg til basisanalyse 2009

re information, hvorfor tilstanden for Damflagermus ikke lader sig nærmere vurderer, men arten vurderes ikke at blive væsentligt negativt påvirket af nærværende projekt.

Der er ingen kendte registreringer af stor vandsalamander fra området. Arten vides dog at forekomme i et område ved Sahl og Sevel vest for habitatområdet, og det er ikke usandsynligt at den forekommer indenfor habitatområdet. De store næringsrige søer i området og de store tørre heder betragtes ikke som potentielle levesteder, men vandhuller og mindre søer forventes at være potentielle levesteder. Bestanden af stor vandsalamander vurderes, grundet manglende oplysninger om artens forekomst indenfor udpegningsområdet, som usikker. Stor vandsalamander er på rødlisten og vurderes som ikke truet.

Odderen er inden for udpegningsområdet blevet registreret ved NOVANA overvågningen på en række stationer både i Flynder Sø og Stubbergård Sø¹⁴. I basisanalysen vurderes odderen indenfor udpegningsområdet at være stabil til stigende. Der er fundet spor på flere lokaliteter i område nr. 41, og det vurderes ikke umiddelbart at være trusler mod den inden for habitatområdet.

Fugle

Antallet af ynglende Rørdrum indenfor fuglebeskyttelsesområde nr. 29 har altid været lavt. De første ynglefund blev gjort i 2000, herefter er der sket en lille stigning i antallet af ynglepar, og i 2004 og 2005 har der ynglet 3 par, alle i Skallesø området¹⁵. Basisanalysen vurderer at antallet næppe skal forventes at stige bl.a. grundet begrænset omfang af egnede rørskovslokaliteter, især forholdende omkring Skalle Sø og Flyndersø vurderes at være de mest egnede lokaliteter.

Indenfor fuglebeskyttelsesområde nr. 29 har Fiskeørnen ynglet siden 1994. Fiskeørnen har med skiftende held ynglet i området i årene 1994, 1996, 1998 og 2000 er der kommet flyveværdige unger på vingerne. Forekomst af fiskeørnen er sjældent i Danmark, der er jf. basisanalysen få par som har etableret sig i området omkring Flyndersø. Fiskeørn er helt afhængig af uforstyrrelse omkring ynglelokaliteten samt egnede yngletræer. Det bør derfor sikres, at ynglelokaliteten sikres tilstrækkeligt. Den er også afhængig af rigelige mængder fisk, med den nuværende, om end noget eutrofierede, miljøtilstand af områdets søer vurderes dette, at opfylde denne rovfugls behov¹⁶.

Antallet af stor skallesluger, der i vinterhalvåret raster og fouragerer i området, har de seneste år været i kraftig tilbagegang. Tilbagegangen kan ikke umiddelbart relateres til ændringer i miljøtilstanden, idet det ikke vil medføre ændringer i fiskebestanden. Det vurderes, at såfremt der sikres fouragerings-, raste - og overnatningslokaliteter, ikke umiddelbart at være trusler mod områdets bestand af rastende og overvintrende stor skallesluger

Næringsstoffer

Fosfor vurderes at være det primært begrænsende næringsstof for søerne i Natura 2000 området. Dog er der i f.eks. Stubbergård Sø igennem en længere periode registreret opblomsninger af blå-grønalger af slægten *Microcystis*, *Anabaena crassa* og *Woronichinia*

¹⁴ Basisanalysen for Hjelm Hede, Flyndersø og Stubbergård Sø – N41

¹⁵ Basisanalysen for Hjelm Hede, Flyndersø og Stubbergård Sø – N41

¹⁶ Basisanalysen for Hjelm Hede, Flyndersø og Stubbergård Sø – N41

naegeliana i sensommeren, hvilket indikerer, at kvælstof i kortere perioder er det begrænsende næringsstof. I perioden fra 2005-2008 var den gennemsnitlige nitratudvaskning i oplandet til Stubbergård Sø 76 kg N/ha.

Forholdene i Stubbergård Sø har, på baggrund af en indsats for at reducere den eksterne belastning med næringssalte, hvoraf det vigtigste har været nedlæggelse af renseanlægget i Sevel (1988), afskæring af Herrup renseanlæg (1992) og nedlæggelse af Stampestrømmens dambrug (1997-2002), været i bedring i de sidste år. Ringkjøbing Amts undersøgelser har vist, at årgennemsnittet for totalfosfor i perioden 1976 – 2000 har varieret mellem 0,236 og 0,108 mg P/l. Amtets undersøgelser indikerer, at der er tale om et niveauskifte i fosforindholdet til et lavere niveau i perioden 1997-2002, som følge af reducerede eksterne belastninger med fosfor. Ringkjøbing Amt konkluderede i 2003, at den eksterne næringsstofbelastning burde reduceres yderligere. Ringkjøbing Amt vurderede i 2003, at Stubbergård Sø har en potentiel mobil fosforpulje på ca. 10 tons liggende i de øverste 20 cm. bundsediment, som er specielt mobilt i forbindelse med dårlige iltforhold ved søens bund. Det er således en forudsætning for opnåelse af god vand- og naturkvalitet i søen, at den eksterne belastning samt den biologiske struktur i søerne er af en kvalitet, der sikrer iltede forhold også ved søbunden. I 2005 blev der igangsat en biomanipulation, der havde til formål på sigt at nå målsætningsopfyldelse for Stubbergård Sø. Biomanipulationens mål var at fjerne mindst 80 % af den nuværende fredfiskebestand. Efter afslutningen på en vellykket opfiskning af fredfisk ved årsskiftet 2007/2008 var sigtddybden i søen netop tilfredsstillende i den efterfølgende sommer, men i sommeren 2009 (skrivende stund) er sigtddybden betydeligt mindre end 1 m., og der er atter konstateret blågrønalg i et omfang så badning i søen frarådes. Det er således Holstebro Kommunes vurdering, at det er en forudsætning for opfyldelse af søens målsætning, at den eksterne belastning med fosfor nedsættes. Søen indgår i statens Novana-overvågningsprogram i 2009.

Næringsstofniveauet i Flynder Sø afhænger bl.a. af belastningen fra de 3 opstrømsliggende søer, Hellesø, Skallesø og Stubbergård Sø, der alle afvander til Flyndersø. Årgennemsnittet for totalfosfor er i regionplanen for Ringkjøbing Amt angivet som værende 0,202 mg P/l i 2003. Sammenlignes fosforniveauet i sommerperioden med de øvrige data fra 1994 – 2003 indikerer disse en øget intern frigivelse af fosfor fra søbunden. Sigtddybden i Flyndersø er meget lav med en sommersigtddybde i 2003 på mellem 0,5-0,6 meter i både nord- og syd-bassinet, hvilket er på niveau med 1994. Den ringe sigtddybde og de høje fosforkoncentrationer både målt som årgennemsnit og sommergennemsnit i perioden 1994 – 2003 viser, at Flyndersø ikke kan leve op til kravene for målsætningsopfyldelse i henhold til Ringkjøbing og Viborg Amters regionplaner.

Generelt vurderes det, at søernes totalfosforkoncentration ikke bør overstige 0,075 mg/l, såfremt søernes målsætning skal kunne opfyldes, og søerne kan vurderes som i god økologisk tilstand. Fosforoverskuddet var i gennemsnit i årene 2005-2008¹⁷ ca. 13 kg P/ha i oplandet til Stubbergård Sø i Holstebro Kommune, mens fosforoverskuddet i oplandet til hele natura 2000 området var ca. 12 kg P/ha.

Beskrivelse af Natur 2000-vandopland Nissum Fjord og udpegningsgrundlag

¹⁷ 2006 er udtaget grundet en række afvigelser i gødningsregnskaberne jf. oplysninger fra Conterra ApS.

Nissum Fjord består af 3 bassiner: Yder Fjord (inkl. Bøvling Fjord), Mellem Fjord og Felsted Kog. Ca. 70 % af ferskvand tilledt fjorden kommer via Storå-systemet, der udmunder i Felsted Kog. Nissum Fjords opland er på 167.876 ha, og er domineret af landbrugsarealer, som udgør ca. 69 % af oplandet, hvilket svarer til et landbrugsareal på ca. 117.500 ha¹⁸. Nissum Fjord, inkl. den yderste del af Storå, samt området omkring Indfjorden og Tang Sø, er udpeget som Natura 2000-område¹⁹.

Udpegningsgrundlaget for Nissum Fjord fremgår af nedenstående tabeller. Naturtyper, hvis primære påvirkning forventes at skyldes atmosfærisk ammoniakdeposition behandles ikke i denne godkendelse, da afstanden fra husdyrbruget og til det udpegede område er over 35 km. Fuglearter i udpegningsgrundlaget fremgår af tabel 7, og andre arter fremgår af tabel 8.

Tabel 6 Udpegningsgrundlaget for Nissum Fjord jf. SNS 2009²⁰. Den naturtype der er anført med "*" er særligt prioriteret.

Nr.	Naturtype
1150*	Kystlaguner og strandsøer
3130	Ret næringsfattige søer og vandhuller med små amfibiske planter ved bredden
3140	Kalkrige søer og vandhuller med kransnålalger
3150	Næringsrige søer og vandhuller med flydeplanter eller store vandaks
3260	Vandløb med vandplanter

Tabel 7. Udpegningsgrundlaget omfatter følgende fuglearter, for hvilke det skal sikres, at de kan overleve og formere sig i deres udbredelsesområde.

Fuglearter	Ynglende	Trækkende
Rørdrum	X	
Knopsvane		X
Pibesvane		X
Sangsvane		X
Bramgås		X
Kortnæbbet gås		X
Lysbuget knortegås		X
Pibeand		X
Krikand		X
Spidsand		X
Toppet skallesluger		X
Stor skallesluger		X
Rørhøg	X	
Plettet rørvagtel	X	
Klyde	X	X
Hvidbrystet præstekrave	X	
Almindelig Ryle	X	
Brushane	X	

¹⁸ Ud fra gødningsregnskaberne, beregnet gennem CTtools af Holstebro Kommune.

¹⁹ For yderligere beskrivelse af området henvises til bl.a. basisanalyserne.

²⁰ By- og Landskabsstyrelsens opdateret udpegningsgrundlag 2009.

Fuglearter	Ynglende	Trækkende
Lille kobbersneppe		X
Splitterne	X	
Fjordterne	X	
Havterne	X	
Dværgterne	X	

Tabel 8. Udpegningsgrundlaget omfatter følgende arter, for hvilke det skal sikres, at de kan overleve og formere sig i deres udbredelsesområde. Den art der er anført med ”” er særligt prioriteret**

Nr.	Art
1095	Havlampret
1096	Bæklampret
1099	Flodlampret
1103	Stavsild
1106	Laks
1355*	Odder
1831	Vandranke

Regionplanens målsætning

Nissum Fjord er i Ringkøbing Amts regionplan udlagt med en skærpet målsætning: ”Der skal være et naturligt og alsidigt plante- og dyreliv, som er upåvirket eller kun svagt påvirket af næringsstoffer, miljøfarlige stoffer og anden kulturpåvirkning.” Følgende parametre anvendes til at vurdere opfyldelse af den overordnede skærpede målsætning:

- Udbredt vegetation med en dybdegrænse større end 2 m.
- Sommersigt dybde større end 2 m.
- Størst mulig vandskifte med Vesterhavet og saltholdighed på 8-20 ‰ i Yder Fjord, op til 12 ‰ i Mellem Fjord og højst 4 ‰ i Felsted Kog.
- Mindst mulig variation i saltholdigheden over kortere tidsrum.
- Varieret dyreliv tilpasset saltholdighedsforholdene i fjorden.

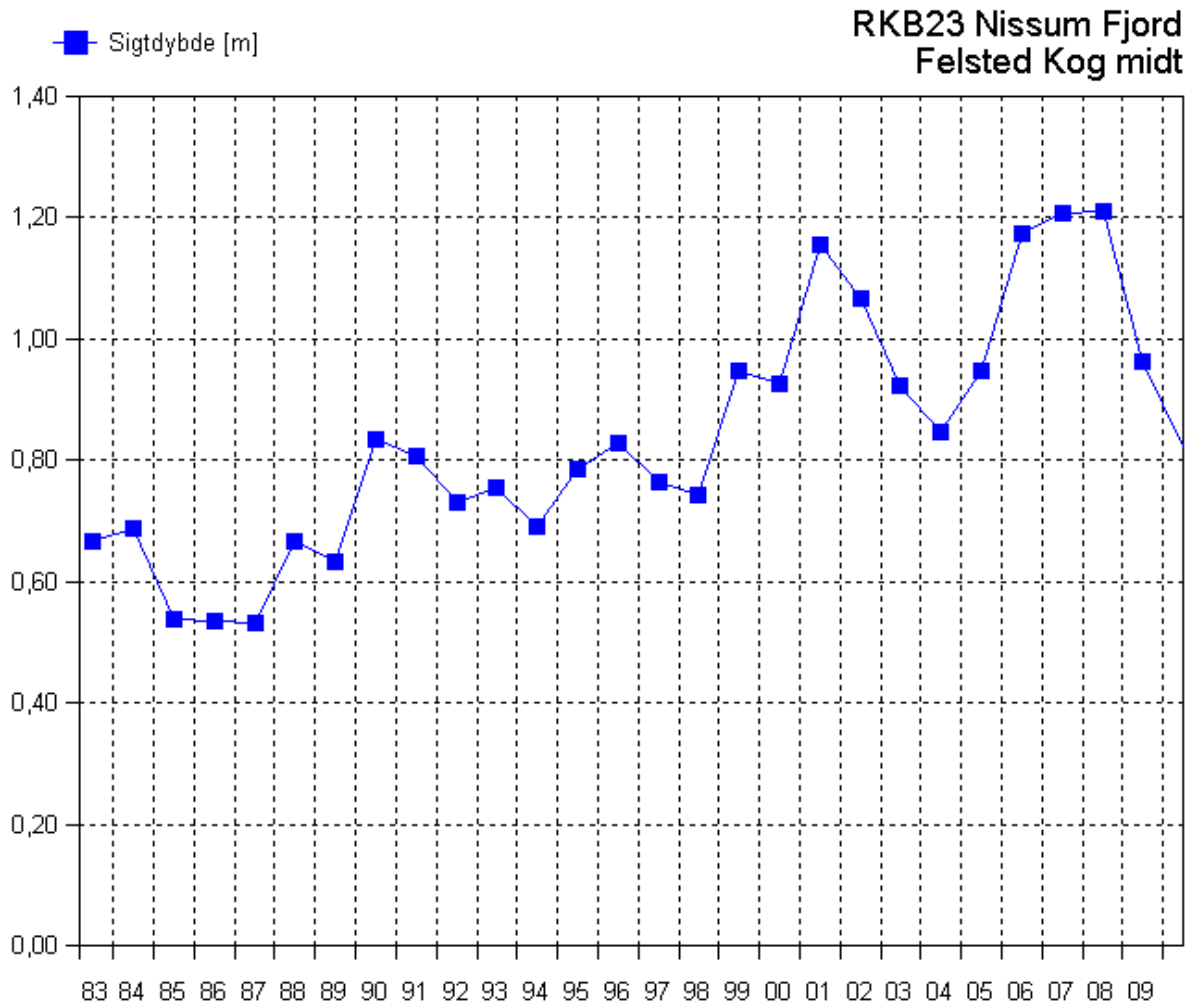
Tilstand

Regionplanens målsætning for Nissum Fjord er ikke opfyldt. ”Næringsstofflørslerne vurderes til i mange år at have været hovedårsag til manglende opfyldelse af regionplanens målsætning for miljøtilstanden i fjorden. Ændret arealanvendelse i oplandet i forhold til intensiveret jordbrug, færre naturområder, byudvikling med deraf følgende udledninger af spildevand mm., industriudledninger mm. er hovedfaktorer i forhold til den generelle påvirkning af fjorden med næringsstoffer” Samt ”Den interne fosforbelastning fra sedimentet i fjordbunden har også betydning for miljøtilstanden i fjorden i form af en forsinket effekt af reduceret fosforbelastning fra kilder i oplandet.”²¹

Det fremgår af figur 2, at sigt dybden i Felsted Kog i Nissum Fjord er præget af store år til år variationer, men overordnet er sigt dybden stigende, om end målsætningen for fjorden langt fra er opfyldt. Vandets klarhed (sigt dybden) er en god parameter til på enkel måde, at

²¹ Basisanalysen, del II.

registrere og beskrive mulighederne for udbredelsen af bundplanter, idet mængden og dybdeudbredelsen primært styres af lys. Årsagen til den dårlige sigtdybde er først og fremmest meget store planktonmængder, som følge af de store tilførsler af næringsstoffer fra oplandet. I henhold til oplandsanalysen²² bør indsatsen i forhold til næringsstof belastningen koncentreres omkring Felsted Kog.

Figur 2. Udvikling i sigtdybde i Felsted Kog (Nissum Fjord) i perioden 1983-2009 (simpelt gns.)²³

Det fremgår af basisanalysen at Felsted Kog, som er kategoriseret som "kystlagune" (1150) og derfor en del af udpegningsgrundlaget, har ugunstig bevaringsstatus, primært grundet en fortsat høj næringsstofbelastning fra de omkringliggende landbrugsarealer. Belastningen af næringsstoffer er en trussel for naturtypen kystlagune, Felsted Kog er derfor en stærk eutrofieret brakvandslagune, hvor eutrofieringen er slået fuldt igennem. Dette betyder bl.a., at dækningsgraden af bundplanter er vurderet at være langt fra den målsatte udbredelse.

Byn og Søndersund er "Ret næringsfattige søer og vandhuller med små amfibiske planter ved bredden" (3130), og i Ringkøbing Amts regionplan er de udlagt med en målsætning

²² Oplandsanalysen 2006.

²³ Danmarks Miljøportal, Overfladevand (STOQ).

om at være naturvidenskabeligt referenceområde. Byn lever op til sin målsætning og har jf. basisanalysen i perioden 2001-2005 haft stabile vandkemiske data. Sønder Sund lever ikke op til sin målsætning omkring de vandkemiske parametre, og basisanalysen indikere at tilstanden kan blive forringet grundet øget næringsstofberigelse. Tang Sø og Indfjorden som er kategoriseret som "Næringsrige søer og vandhuller med flydeplanter eller store vandaks" (3150). Begge med en målsætning på A1/B i regionplanen²⁴. Indfjorden er via Grønkær Bæk forbundet med Sønder Sund og Byn som sammen med drænggrøftning har en negativ effekt på undervandsvegetation i Indfjorden. Tang Sø lever ikke på til den fastsatte målsætning, hvilket primært er forårsaget af næringsstofberigelse fra Flynder Å-området. jf. basisanalysen. Holstebro Kommune vurderer, at nærværende projekt ikke påvirker dette område, da afvandingen sker via Storåen til Felsted Kog.

Holstebro Kommune er ikke i besiddelse af tilstrækkeligt data vedr. naturtypen "Kalkrige søer og vandhuller med kransnålalger (3140)" og naturtypen lader sig derfor ikke nærmere vurdere.

For "vandløb med vandplanter" (3260) vurderes grødeskæring at være den primære trussel, idet det medfører markant ændrede forhold for plante- og dyrelivet i vandløbet og omkring dette. Vandplanterne udgør således en nøglerolle i vandløbet ved at stabilisere bunden, skabe variation i strømmen, differentiere aflejring af partikler og fjerne næringsstoffer. Eutrofiering kan have en betydning for sammensætningen af plantesamfundet, men den største trussel i forhold til biodiversiteten vurderes at være udretning af vandløb samt grødeskæring.

Vegetationen udgør fødegrundlaget for en række fuglearter, som udgør dele af udpegningsgrundlaget for Nissum Fjord. En øget næringsstofudvaskning vil jf. basisanalysen kunne have betydning for de fuglearter, der lever af bundvegetationen, da mængden af planter reduceres som følge af eutrofiering. De planteædende fuglearter, hvis fødegrundlag vil blive yderligere reduceret, er lysbuget knortegås, knopsvane, krikand, spidsand og pibeand som har været i markant tilbagegang grundet eutrofieringen af Nissum Fjord. Derudover er spidsand, kobbersnepe, alm. ryle og brushane som tidligere har været udsat for kraftige tilbagegange. Brushane er nu helt forsvundet som ynglefugl fra strandene omkring Nissum Fjord primært grundet tilgroning af ynglelokaliteter. Det forventes, at de øvrige udpegede fugle som eksempelvis pibe- og sangsvane, rørdrum, bram- og kortnæbbet gås ikke nødvendigvis vil blive påvirket negativt som følge af en svagt øget næringsstofbelastning, idet en øget tilførsel dels kan øge fødegrundlaget for disse fugle, dels fordi visse arter ændrer fourageringsadfærd. Mens arter som toppet og stor skallesluger primært er afhængige af opretholdelse af både fouragerings-, raste- og overnatningslokaliteter som ikke umiddelbart vurderes truet. Lille kobbersnepe, klyde, splitterne, fjordterne, havterne, dværgterne, hvidbrystet præstekrave og plettet rørvagtel forventes de primære trusler enten at være manglende ynglelokaliteter grundet tilgroning, forstyrrelse eller prædation. Der vurderes ikke umiddelbart at være trusler for rørhøg inden for det udpegede område ved Nissum Fjord.

²⁴ Søer hvor særlige naturværdier ønskes beskyttet selv om søen udsættes for en vis kulturpåvirkning. A1-målsætningen henfører til beskyttelsen af særlige naturværdier, og B-målsætningen henfører til basismålsætningens krav til vandkvalitet og naturindhold i øvrigt, jf. Ringkøbing Amts regionplan 2005.

En forbedring af forholdene for de internationalt beskyttede arter, vil også betyde en forbedring af forholdene for en række truede danske ynglefugle som vibe, rødben og stor kobbersnepe.

De væsentligste trusler mod flod- og havlampretten vurderes generelt at være tilknyttet opholdet i ferskvand, hvor etablering af fysiske spærringer, såsom opstemninger kan forhindre fiskene i at nå egnede gydesteder. Eksempelvis forventes havlampretten at gyde i Tvis Å, og Nissum Fjord benyttes derfor som migrationsrute for havlampretternes gydevandring. Flodlampretten forekomst i Nissum Fjord er ukendt. I forbindelse med undersøgelsesprogrammet over Skjern Å Naturprojektet var et af de vigtigste resultater fra 2000 undersøgelsen, at hav- og flodlampretlarverne udviste udpræget substratpræference for slam aflejret i kantvegetationen (typisk siv) og finkornet sand/ slam aflejret i grødeøer²⁵. Kendskabet til hav- og flodlamprettens specifikke krav er dog mangelfuldt, og truslerne mod hav- og flodlampretter i Nissum Fjord lader sig derfor ikke nærmere vurdere.

I modsætning til hav- og flodlampret lever bæklampret hele sit liv i vandløbene. Bæklampretten er fundet almindelig udbredt i tilløbene til Nissum Fjord, arten vurderes ikke at være truet i Nissum Fjord udpegningen.

De væsentligste trusler mod stavsilden vurderes generelt at være: fiskeri, eutrofiering i vandløb og fjorde, udledning af surt vand og okker fra drænede arealer samt dårlige fysiske forhold i vandløbene. Kendskabet til stavsildens specifikke krav er dog mangelfuldt, og truslerne mod stavsilden i Nissum Fjord kan derfor ikke vurderes nærmere.

Nissum Fjord er primært et gennemgangsvand for laksens vandring til og fra gydepladserne i ferskvand og ud i havet. Den største trussel mod laksens overlevelse i Nissum Fjord vurderes at være fiskeri og skarvprædation.

På baggrund af odderens positive fremgang i Jylland i løbet af 1990'erne, og forekomsten mange steder i Nissum Fjordområdet vurderes der ikke umiddelbart at være trusler mod den inden for Nissum Fjord udpegningen. Det er dog vigtigt, at der forsat findes yngle- og fourageringsmuligheder inden for området.

Vandranke, den sidste art som udgør udpegningsgrundlaget, antages generelt at være en konkurrencesvag art, der kun vokser, hvor der i miljøet er lave næringsstofkoncentrationer, svag strøm og gode lysforhold. Den store forekomst af vandranke i afvandningskanalen syd for Felsted Kog hænger givetvis sammen med en relativt hårdhændet vedligeholdelse med 2 årlige grødeskæringer. Herved får vandranken forbedrede lysforhold. Det formodes ikke at vandranke ynder at blive grødebeskåret. Bestanden i afvandningskanalen vurderes at være stabil og synes ikke umiddelbart truet.

Herbicer

En del af regionplanens målsætning for Nissum Fjord er udbredt vegetation med en dybdegrænse større end 2 m. Der forventes, at denne vegetation primært vil bestå af ålegræs, der er den mest almindelige blomsterplante i vore kystnære farvande. Ålegræsområder

²⁵ DFU-rapport 134-04.

fungerer bl.a. som fourageringsområder for fugle og opvækstområder for fisk og smådyr. Udbredelsen af ålegræs ud fra kysten anvendes ofte som en indikator på miljøtilstanden i de kystnære områder. I efteråret 2007 igangsatte DMU og MCR et projekt, der havde til formål, at undersøge forekomsten af landbrugsherbicer i Nissum Fjord²⁶. Vandprøverne blev taget i hhv. Mellem Fjord og Felsted Kog i Nissum Fjord. Undersøgelserne verificerede en række stoffer og nedbrydningsprodukter af stoffer, hvoraf 12 er herbicer og 8 er nedbrydningsprodukter af herbicer. Det er tidligere påvist, at ukrudtsmidler kan skade bl.a. plantetilvæksten på ålegræs ved lavere koncentrationer end de koncentrationer, hvor de enkelte stoffer har effekt²⁷. Den anvendte målemetode er oprindeligt udviklet til ferskvand, men da Felsted Kog er relativ fersk (~4 ‰), kan det ikke afvises, at anvendelsen af herbicer i oplandet til Nissum Fjord har en negativ effekt på målsætningen i Nissum Fjord. Anvendelsen af herbicer i på landbrugsjord reguleres ikke i lov om miljøgodkendelse af husdyrbrug, og behandles derfor ikke yderligere.

Næringsstoffer

I Felsted Kog er fosfor sandsynligvis den begrænsende faktor for algeproduktionen, men betydningen af nitratudvaskningen øges ud mod slusen, jf. Basisanalysen del II²⁸. Oplandsanalysens begrundelse for vigtigheden, af en reduktion af næringsstofftilførslerne til Felsted Kog i forhold til den resterende del af Nissum Fjord er, at Felsted Kog modtager ca. 70 % af næringsstofftilførslen via Storå-systemet, samt at en reduktion til Felsted Kog vil gavne hele Nissum Fjord sammenlignet med hvis reduktionerne blev foretaget i Flynderå's vandsystem, hvor reduktionen kun vil gavne Yder Fjord og Indfjorden.

Husdyrtrykket i oplandet til Natura 2000 område N65 (Nissum Fjord) og N41 (Hjelm Hede, Flyndersø og Stubbergård Sø)

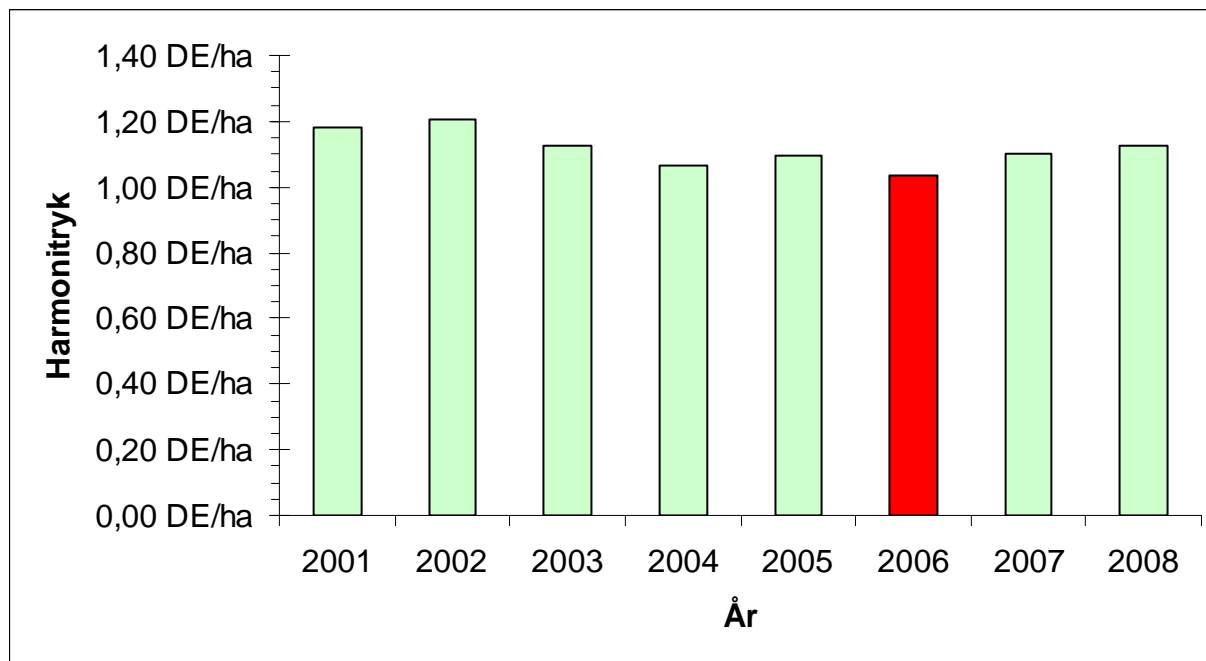
Strukturudviklingen i husdyrproduktionen går på landsplan mod færre men større husdyrbrug. Det fremgår af analyse af jordbrugserhvervene, at antallet af dyreenheder i oplandet til Nissum Fjord er fordelt på ca. 55 % kvæg, 35 % svin og 10 % andre husdyr²⁹.

²⁶ Arbejdsrapport fra DMU nr. 244, 2008. Forekomst af herbicer i Nissum Fjord

²⁷ Nielsen, L.W. & Dahllof, I. 2007: Direct and indirect effects of the herbicides Glyphosate, Bentazone and MCPA on eelgrass (*Zostera marina*). - Aquatic Toxicology 82(1): 47-54.

²⁸ Vandrammedirektivets basisanalyse del II

²⁹ Analyse af jordbrugserhvervene 2009.

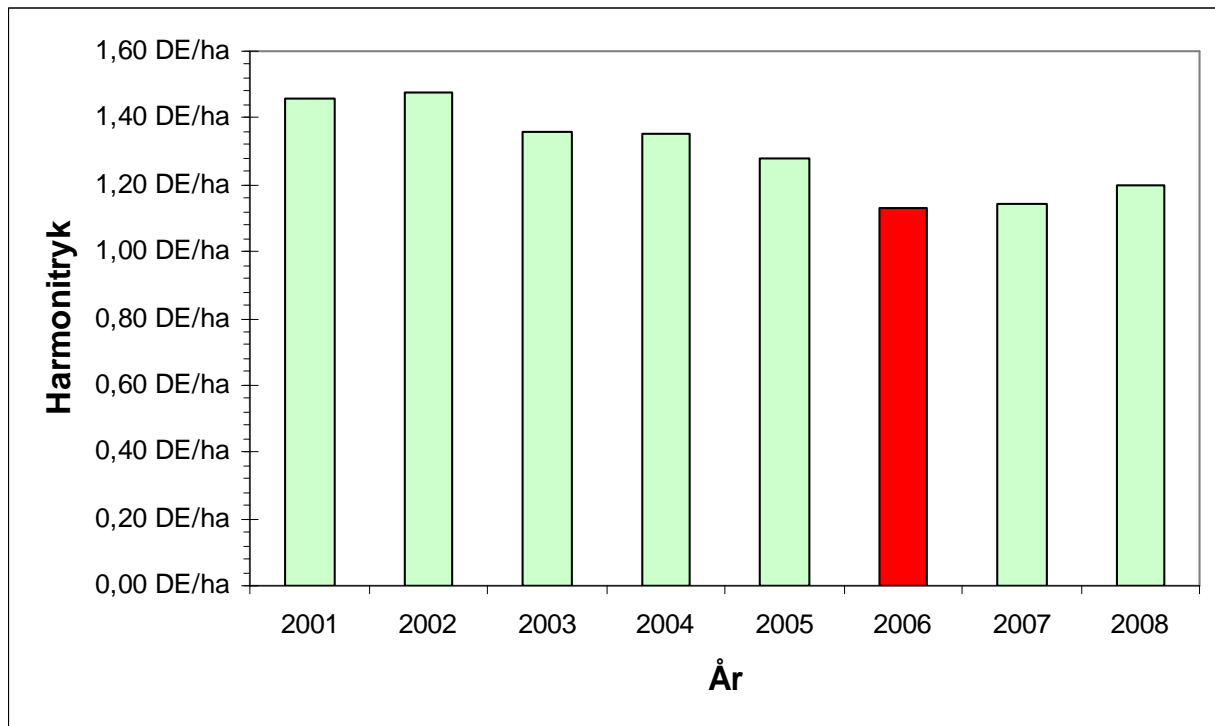
Figur 3. DE/ha i oplandet til Nissum Fjord i årene 2001-2008³⁰

Udviklingen i DE/ha i oplandet til Nissum Fjord fremgår af figur 3. Antallet af DE/ha er i perioden fra 2001 frem til 2008 reduceret med 0,06 DE/ha, det kan derfor konkluderes at der overordnet for Nissum Fjord ikke sker nettoudvidelser af husdyrproduktionen. Det betyder generelt, at en etablering/udvidelse i oplandet til Nissum Fjord i væsentligt omfang vil blive modregnet ved, at der sker en nedlæggelse.

I oplandet til Nissum Fjord i Holstebro Kommune ses det mindste husdyrtryk i den vestlige del af oplandet omkring Ulfborg, hvor ca. 38 % af bedrifterne har et husdyrtryk på < 1 DE/ha, mens den nordlige del af oplandet, omkring Vemb, har den største andel (ca. 34 %) af husdyrbrug med et husdyrtryk på > 1,4 DE/ha. I perioden 2001-2008 har der i gennemsnit været et DE/ha på 1,13 generelt for hele oplandet. Den vestlige del af Holstebro Kommune domineres af kvægbrug, mens pelsdyr er vurderet til at udgøre ca. 6 %.

Husdyrtrykket i oplandet til Stubbergård Sø, Flyndersø, Helle Sø og Skalle Sø fremgår af figur 4. Antallet af DE/ha er i perioden fra 2001 frem til 2008 reduceret med 0,26 DE/ha, det kan derfor konkluderes, at der overordnet for oplandet til Stubbergård Sø, Flyndersø, Helle Sø og Skalle Sø ikke sker nettoudvidelser af husdyrproduktionen. Det betyder generelt, at en etablering/udvidelsen i oplandet i væsentligt omfang vil blive modregnet ved, at der sker en nedlæggelse.

³⁰ Beregnet ud fra gødningsregnskaber vha. CTtools. Conterra A/S har oplyst Holstebro Kommune, at gødningsregnskaberne i 2006 var behæftet med fejl, hvorfor 2006 ikke bør indgå i vurderinger.

Figur 4. DE/ha i oplandet til Stubbergård Sø, Flyndersø, Helle Sø og Skalle Sø i årene 2001-2008³¹

De nye omregningsfaktorer for dyreenheder jf. den nye husdyrgødningsbekendtgørelse³², reducerer antallet af kvæg, mink og fjerkræ pr. dyreenhed, så der skal anvendes hhv. 15-20 %, ca. 45 % og 20 % mere udspretningsareal til de respektive dyreenheder. På landsplan forventes det, at medføre et øget arealkrav på ca. 4 %, samt en reduktion i det samlede fosforoverskud på ca. 10 % jf. høringsbrev af 19.05.09³³. Holstebro kommune vurderer, at oplandet til Stubbergård Sø, Flyndersø, Helle Sø og Skalle Sø samt Nissum Fjord som minimum har samme reduktion som i resten af landet.

Fosfor

Vandmiljøplan III indeholder en målsætning om en halvering af fosforoverskuddet fra landbruget i 2015 i forhold til overskuddet på 32.700 ton P i 2001/2002 på landsplan³⁴. Landbruget bidrager med ca. 40 % af fosfortilførslen til Nissum Fjord³⁵. Det fremgår af basisanalysen, at der ikke forventes en reduktion af fosforafstrømningen til Nissum Fjord, således at den samlede fosforbelastning i 2015 forventes at ligge på det nuværende niveau på 65 ton fosfor. I denne vurdering er ikke medtaget omlægningen af dyreenhedsberegning-

³¹ Beregnet ud fra gødningsregnskaber vha. CTtools. Conterra A/S har oplyst Holstebro Kommune, at gødningsregnskaberne i 2006 var behæftet med fejl, hvorfor 2006 ikke bør indgå i vurderinger.

³² Bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v af 10.07.09.

³³ Høringsbrev, Høring over udkast til ændring af husdyrgødningsbekendtgørelsen.

³⁴ Vandmiljøplan III – aftale om vandmiljøplan III 2005-2015 mellem regeringen, Dansk Folkeparti og Kristendemokraterne

³⁵ Miljøministeriet, vandområde, 1.4 Nissum Fjord

gen, der vil medvirke til en reduktion på minimum 10 % af den udbragte fosfor i oplandet til Nissum Fjord.

Fosfor kan tabes til overfladevande som opløst og partikulært bundet organisk eller uorganisk fosfor. Tabet af partikelbundet fosfor fra dyrkede oplande udgør i mange situationer mere end halvdelen af det totale fosfortab. Partikelbundet fosfor tilføres ferske vande via vind-, vand- og brinkerosion og fra kunstigt drænede arealer. Tab af opløst fosfor fra landbrugsjord sker via overfladeafstrømning og udvaskning fra landbrugsjord til dræn og øvre grundvand. Fosfortab fra det dyrkede areal er også præget af meget stor rumlig variation, uanset hvilken tabsproces, der måtte være aktiv. Det er anslået, at omkring 10 % af det dyrkede areal resulterer i omkring 90 % af fosfortabet til overfladevande. Når jordens infiltrationskapacitet overskrides, begynder vandet at løbe af på jordoverfladen. Det strømmende vand kan rive jord med partikelbundet fosfor løs, som skylles med vandet, hvorefter det deponeres i lavninger, vandløbsbræmmer eller transporteres videre til grøfter, vandløb og søer. Erosion foregår som overfladeerosion, konvekse skrånninger med konkav tværsnitsprofil er mest udsatte for erosion, da den konkave tværsnitsprofil bevirker, at vandet fra et større område samles i en koncentreret strøm. Erosion kan derfor lokalt medføre meget store tilførsler af fosfor til vandmiljøet.

Yderligere er jordens fosforbindingskapacitet afgørende for om fosfor tabes til vandmiljøet fra dyrkede jorde, jorde med lav bindingskapacitet har således en øget risiko for tab af gødningsfosfor. Bindingskapaciteten varierer meget i Danmark, for jorde der ikke kan kategoriseres som værende lavbundsborde gælder at jordens bindingskapacitet for fosfor stiger i takt med stigende indhold af ler og jern- og aluminiumoxider, og jordens fosforbindingskapacitet varierer meget i Danmark. I mineraljorde findes hovedparten af jordens fosfor bundet i lerfraktionen eller på belægninger af jern- og aluminiumoxider på større partikler. På jorde med højt lerindhold kan der, især i forbindelse med kraftig nedbør, opløses fosfor og løsrives fosforrige partikler fra overjorden, som transporteres ned gennem sprækker og større porer til eventuelle drænrør dybere nede, og via disse blive transporteret ud til vandmiljøet. Der er en principiel sammenhæng mellem jordens fosforstatus og risikoen for fosfortab. Dette er vist ved flere enkeltstående undersøgelser, hvor fosforstatus, målt f.eks. ved fosfortallet, varierede, medens transportbetingelserne var ensartede³⁶. Der er imidlertid ikke lavet tilstrækkeligt med undersøgelser til at kvantificere denne sammenhæng under praktiske forhold.

For lavbundsborde (med eller uden okkerklasse) gælder, at arealernes årstidsvariation i vandmætningsgraden har afgørende betydning for tab af fosfor. Lavbundsborde er udstrømningsområder for grundvand og mange lavbundsborde har derfor periodisk eller permanent meget højt grundvandsspejl. Ikke vandmættede jorde med et højt indhold af jern bisidder under (aerobe forhold) en høj fosforbindingskapacitet. Ved vandmætning af jorden (anaerobe forhold) ophører jernets evne til at binde fosfor, og dermed øges udvaskningsrisikoen markant.

³⁶ Heckrath, G. et al., 1995. Phosphorus leaching from soils containing different P concentrations in the Broadbalk experiment. J. Environ. Qual. 24, 904-910. & Pote, D.H., et. Al., 1999. Relationship between phosphorus levels in three ultisols and phosphorus concentration in runoff. J. Environ. Qual. 28, 170-175.

Dansk Landbrugsrådgivning anbefaler, at der tilføres samme mængde fosfor, som afgrøden bortfører ved fosfortal $>4^{37}$. For lavbundslande svarer dette niveau til, at forholdet mellem bikarbonat-dithionite ekstraherbart jern og fosfor skal være større end 20.

Det er Holstebro Kommunes vurdering, at forsigtighedskriteriet medfører, at der skal foretages en individuel konkret vurdering af bedriftens jorde baseret på tabsrisiko og jordernes fosforbindingskapacitet.

Risikoarealer i relation til terrænforhold

Nedenstående vurderinger er baseret på en generel risikovurdering mht. om der kan ske et lille eller et stort tab af fosfor til vandmiljøet. Der er i beskyttelsesniveauet fastsat forskellige beskyttelser af forskellige jordbundsforhold. Herudover er der lavet en vurdering af alle udspretningsarealer i relation til risikoen for overfladeafstrømning og brinkerrosion ved grøfter, vandløb og søer. Såfremt terrænhældninger ned mod overfladevande er skrånende (> 6 grader) eller stærkt skrånende (> 12 grader), er der stor risiko for overfladisk næringsstofafstrømning, og arealerne er typisk ikke egnede til udbringning af husdyrgødning med mindre dyrkningsforanstaltninger til afhjælpning heraf iværksættes. I vurderingen af overfladevande tages der ikke alene hensyn til den målsætning, det primære overfladevand har i det aktuelle område, men der tages også hensyn til slutrecipientens sårbarhed, herunder vandløbstrækninger, søer og kystområder m.v. Det vurderes om vilkår om f.eks. dyrkningsfrie zoner eller ændret markdrift, såsom køreretning er tilstrækkeligt til at minimere risikoen for f.eks. overfladeafstrømning. Alternativt kan der stilles krav om, at de pågældende ikke kan indgå i driften.

Udbringningsarealerne er beliggende på relativt fladt terræn, og der er på husdyrbrugets udbringningsarealer i Holstebro Kommune ikke konstateret områder med hældninger over 6 grader i umiddelbar nærhed af vandløb eller grøfter. Udbringningsarealerne vurderes derfor ikke at være særlige risikoarealer mht. overfladeafstrømning.

For at reducere risikoen for forureningen af vandmiljøet stilles der vilkår om, at udbringning af gødning mm. ikke må foretages, når jorden er mættet med vand, oversvømmet, frossen eller dækket af sne. Herudover stilles der vilkår om, at der ikke må etableres nye afvandringsrender på markerne til afledning af vand til vandløb, grøfter, søer, dræn eller lign. Holstebro Kommune har vurderet, at der ikke herforuden er behov for at stille skærpende vilkår til sikring mod overfladeafstrømning til vandmiljø.

Jordbundstyper

Ud fra jordtypekortene ligger de ejede udbringningsarealer primært bestående af grov og fin sandet jorde – JB1 og 2 og en mindre del lerbrandet sandjord (JB3-4), Sandblandet lerjord (JB5) og humus jord (JB11), jvf. skema 7 og bilag 16. Ansøger anfører dog, efter nærmere gennemgang af arealerne, at kun de to nordligst beliggende arealer (31-0 og 32-0) er hhv. JB5 og JB11 hvorimod resterende arealer er JB1. Holstebro Kommune har vurderet, at dette i den konkrete sag ikke giver anledning til ændring eller skærpelse af kravene til arealanvendelsen gennem ændret fosforfølsomhed, idet arealerne ligger i lavbund. I nedenstående skema er de konkrete jordtyper derfor anvendt. Da udbringningsarealerne

³⁷ Knudsen, L., 1998. "Pas på fosfor". Landbrugets Rådgivningscenter, Århus, Danmark.

ikke er beliggende på drænede lerjorde ($5 \leq \text{JB} \leq 10$) vurderes jorderne ikke at være omfattet af fosforklasse I og III.

Lavbundsarealer og detailafvandingsforhold

10,26 ha af markerne er beliggende på lavbundsarealer med okkerklasse i oplandet til Flyndersø eller Nissum Fjord, jf. bilag 11 og 17. Arealerne er drænede. Da Nissum Fjord vurderes at være overbelastet med fosfor, betyder dette, at arealerne henregnes som fosforklasse 2. Øvrige udbringningsarealerne beliggende i oplandet til Flyndersø og Skive Fjord er ikke beliggende på lavbundsarealer eller er ikke detailafvandet. Disse arealer vurderes ligeledes at være fosforklasse 0.

Skema 7. Vurdering af individuelle marker i relation til primær jordtype, afvandingsforhold, lavbundsforhold og fosforklasse.

Marknr	Areal Ha	Detail-afvandet	Jordtype	Lavbundsareal	Opland	P _{tal}	P-klasse	P-klasse areal (ha)
Ejede arealer								
1-0	14,69	Nej	JB1	Nej	Nissum Fjord/Storå	-	0	0
5-1	0,95	Nej	JB1	Nej	Nissum Fjord/Storå	-	0	0
5-2	1,84	Nej	JB1	Nej	Nissum Fjord/Storå	-	0	0
7-0	4,77	Nej	JB1	Nej	Flyndersø/Karup Å/Skive Fjord – Nissum Fjord/Storå	-	0	0
8-0	2,20	Ja	JB1	Nej	Flyndersø/Karup Å/Skive Fjord	-	0	0
9-0	1,79	Nej	JB1	Nej	Flyndersø/Karup Å/Skive Fjord	-	0	0
10-0	0,58	Nej	JB1	Nej	Flyndersø/Karup Å/Skive Fjord	-	0	0
11-0	18,26	Nej	JB1	Nej	Nissum Fjord/Storå	-	0	0
15-0	6,66	Ja	JB1*	Ja (-okkerklasse)	Flyndersø / Karup Å / Skive Fjord	-	2	0,68
18-0	6,88	Ja	JB1*	Ja (-okkerklasse)	Flyndersø / Karup Å / Skive Fjord – Nissum Fjord/Storå	-	2	4,26
19-0	9,93	Ja	JB1*	Ja (-okkerklasse)	Nissum Fjord/Storå	-	2	5,32
22-0	2,22	Nej	JB1	Nej	Nissum Fjord/Storå	-	0	0
31-0	5,64	Nej	JB5*	Nej	Skive Fjord/Karup Å	-	0	0
32-0	3,18	Ja	JB11*	Nej	Skive Fjord/Karup Å	-	0	0
Gylleaftalearealer								
Obj-28	22,85	Nej	JB 1	Nej	Skive Fjord/Karup Å	-	0	0
Obj-29	5,42	Nej	JB 1	Nej	Skive Fjord/Karup Å	-	0	0
Obj-30	1,87	Nej	JB 1	Nej	Skive Fjord/Karup Å	-	0	0
Obj-31	1,24	Nej	JB 1	Nej	Skive Fjord/Karup Å	-	0	0

*tilretning i forhold til ansøgers konkrete viden om arealerne er foretaget, da det ikke påvirker udvaskningsberegningerne negativt i forhold til miljøbeskyttelsen.

Fosforoverskud

På bedriftsniveau er der ansøgt om udspredning af en fosformængde på 2.759 kg P, hvilket er mindre end det maksimalt tilladte i henhold til husdyrbrugslovens beskyttelsesniveau, jvf. godkendelsesbekendtgørelsens bilag 3. Udbringning af 2.759 kg P betyder, at der på arealerne på bedriftsniveau udbringes fosfor svarende til et arealspecifikt overskud på 12,5 kg P/ha, jvf. skema 8.

Skema 8. Oversigt over fosfortilførsel og fraførsel i ansøgt drift, samt beregning af fosforoverskud for det ansøgte projekt.

Er fosforoverskud på bedriftsniveau overholdt i forhold til husdyrlovens beskyttelsesniveau	Ja
Fosfor tilførsel i ansøgt drift	2.720 kg P/år
P tilført pr. ha/år i ansøgt drift	34,2 kg P/ha/år
P-fracførsel med sædskifte (arealvægtet gennemsnit)	21,7 kg P/ha/år
P-overskud/ha/år for ansøgt projekt	12,5 kg P/ha/år

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Fosforoverskuddet var i perioden 2005-2008 i gennemsnit 12 kg P/ha³⁸ i oplandet til Natura 2000 område N65 (Nissum Fjord) og ca. 13 kg P/ha i oplandet til Stubbergård Sø, mens fosforoverskuddet i oplandet til hele natura 2000 (N41) området var ca. 12 kg P/ha.

Mark 8-0, 15-0, 18-0 og 19-0 vurderes at være potentielle risikoarealer, da de er detailafvandet ved dræning og afvander til Natura 2000 områder overbelastet med fosfor. Der foreligger ikke på godkendelsestidspunktet fosfortal for arealerne, hvorfor det ikke er muligt at vurdere risikopotentialet. Holstebro Kommune vurderer, at der i overensstemmelse med forsigtighedsprincippet skal indhentes dokumentation for ledig fosforbindingskapacitet for ovenstående arealer indenfor 2 år, og fosfortal skal udtages pr. 5 ha. Holstebro Kommune vurderer, at der for arealer uden ledig fosforbindingskapacitet skal stilles vilkår om fosforbalance med henblik på at reducere risikoen for øget udvaskning af fosfor til Natura 2000 områderne. Såfremt der ikke kan påvises ledig fosforbindingskapacitet (fosfortal > 4), skal der dokumenteres fosforbalance på mark 8-0, 15-0, 18-0 og 19-0. Fosforbalance opgøres som forskellen mellem den tilførte mængde fosfor og den mængde fosfor, som fratrækkes med afgrøderne efter de gældende normer for anvendt sædskifte jf. retningsgivende normer for fosfor iht. Plantedirektoratets vejledning om Gødnings- og harmoniregler. Der stilles vilkår om, at fosfortal maksimalt må være fem år gamle, for ejede/forpagtede udbringningsarealer.

Det er Holstebro Kommunes vurdering, at husdyrbrugets arealer på baggrund heraf ikke i sig selv påvirker Natura 2000 områderne N41 og N65 væsentligt negativt. Til sikring heraf stilles der vilkår om, at der ikke må etableres afvandingsrender på markerne til afledning af vand til vandløb, grøfter, søer, dræn eller lignende, da dette kan ændre risikovurderingen.

Nitrat

Vandmiljøplan III fastlægger, at der skal sikres en reduktion på 13 % af nitratudvaskningen fra landbruget i 2015 i forhold til udvaskningen i 2003 på landsplan. Basisanalysens del II vurderer, at nitrattilførslen til Nissum Fjord ved udgangen af 2015 vil være på 1.952 ton N, hvilket svarer til en reduktion på ca. 18 % i forhold til niveauet i 2001³⁹. Landbruget bidrager med ca. 83 % af tilførslen af nitrat til Nissum Fjord⁴⁰. I perioden fra 2005-2008 var det beregnede gennemsnit af nitratoverskud i rodzonen per ha i oplandet til Natura 2000 område N65 (Nissum Fjord) på 75 kg N⁴¹, mens nitratoverskuddet i rodzonen i oplandet til Natura 2000 område N41 og Stubbergård Sø var hhv. 69 og 76 kg N/ha.

³⁸ Beregning af P-overskud pr. ha. Pr. blok. Beregningerne er foretaget på baggrund af gødningsregnskabet, Beregningerne er foretaget ved at lade en bedrifts sædskifte roterer over bedriftens omdriftsareal. For ikke omdriftsafgrøder foretages en stedspecifik beregning af overskud, udarbejdet gennem CTtools af Holstebro Kommune. Gødningsregnskaberne fra 2006 er ikke medtaget grundet datafejl.

³⁹ Heri medregnet mindre korrektioner for tilførsler fra punktkilder. Ovenstående vurdering af N-reduktionen i 2015 er baseret på grove estimater og vurderes at være optimistisk, idet modelberegninger af N-belastning til Ringkøbing Fjord (Oplandsmodel for N-belastning af Ringkøbing Fjord, DHI-rapport juni 2004) har indikeret at flere tiltag i et opland vil have tendens til at "overlappe" hinanden, hvilket med andre ord medfører, at effekten af alle tiltagene ikke slår fuldt igennem.

⁴⁰ Miljøministeriet, vandområde, 1.4 Nissum Fjord.

⁴¹ Beregning af N-overskud pr. ha. pr. blok. Beregningerne er foretaget på baggrund af gødningsregnskabet, Beregningerne er foretaget ved at lade en bedrifts sædskifte roterer over bedriftens omdriftsareal. For ikke

Oplandsanalysen for Nissum Fjord konkluderede, at ca. 50 % af det samlede opland til Nissum Fjord er højrisikoarealer for udvaskning af nitrat til vandmiljøet, hvilket de af staten fastsatte nitratklasser langt fra kan honorere, idet disse arealer udgør 32 % af oplandet. Modelberegninger i oplandsanalysen indikerer, at en fremtidig miljøtilstand, hvor vegetationen er udbredt i størstedelen af fjorden, vil kunne opnås med en reduktion af bl.a. nitrattilførslen på ca. 30 % i forhold til 2001, svarende til ca. 700 ton nitrat. Med vedtagelsen af Grøn Vækst, som erstatter og supplerer den vedtagne vandmiljøplan III, fastsættes nye reduktionskrav for bl.a. tilførsel af nitrat til vandområder, som i perioden 2010-2015 skal reduceres med 19.000 ton nitrat (ca. 1/3 ift. i dag). I oplandsanalysen vurderes det, at en fuldt implementeret vandmiljøplan III forventes, at medføre en samlet reduktion på mellem 15-20 % i forhold til 2001. For at opnå en reduktion på 30 % vurderes det i oplandsanalysen, at nitrattilførslen til fjorden skal reduceres yderligere med 250-350 ton N.

Husdyrbrugets udbringningsarealer er beliggende i et område med et nitratreduktionspotentiale på > 76%, hvorfor arealer vurderes som nitratklasse 0. Arealerne anses i henhold til husdyrlovens beskyttelsesniveau som værende robuste, hvorfor arealerne kan drives med fuldt harmonitryk, jvf. skema 9.

Skema 9. Oversigt over fordeling af arealer i relation til nitratklasser, harmonitryk og antal dyreenheder, der kan udbringes på de ejede arealer uden anvendelse af nitratudvaskningsreducerende virkemidler.

Sted / mark nr.	Udspretningsareal					Reduceret harmoni (reduktionsprocent)	DE/ha uden virkemidler	Maksimalt antal DE til udspretning på arealerne inkl. græsning
	Areal [ha]	N0 [ha]	N1 [ha]	N2 [ha]	N3 [ha]			
I alt / gennemsnit:	79,51	79,51	0,00	0,00	0,00	100 %	1,409	112,03

Der er indgået gylleaftale med Søren Folden Gjedsig, Herningvej 73, 7800 Skive (CVR: 85849816), der modtager minkgylle fra produktionen på Møgelvangvej 2 svarende til 43,93 DE (4.858 N & 1.226 kg P) til udspretning på arealerne anført i skema 9 og bilag 9. Aftalearealerne er ikke omfattet af arealgodkendelse og er derfor kun omfattet af husdyrgødningsbekendtgørelsens generelle regler. Aftalearealerne behandles derfor ikke i nærværende miljøgodkendelse.

Holstebro Kommunes samlede vurdering af påvirkningen af Natura 2000 områderne N65 (Nissum Fjord) og N41 (Hjelm Hede, Flyndersø og Stubbergård Sø)

Oplandsanalysen vurderede, på baggrund af modelberegninger, at det ikke var realistisk at sikre en målopfyldelse med den daværende administrationspraksis i Ringkjøbing Amt.

Det er Holstebro Kommunes vurdering, at regionplanens målsætning om 2 m sigtedybde i forbindelse med udarbejdelsen af Natura 2000-planerne bør revurderes således, at der opstilles en mere realiserbar målsætning. Det vurderes nødvendigt for at sikre en forbedret miljøtilstand og på sigt sikre opfyldelse af målsætningen for Nissum Fjord, at der satses på

omdriftsafgrøder foretages en stedspecifik beregning af overskud, udarbejdet gennem CTtools af Holstebro Kommune. Gødningsregnskaberne fra 2006 er ikke medtaget grundet datafejl.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

en flerstrengt proces der arbejder for, at der samlet sker en tilstrækkelig reduktion af næringsstofftilførslen.

Husdyrbrugets individuelle betydning

Udspretningsarealerne i nærværende godkendelse afvander til N41 (Hjelm Hede, Flyndersø og Stubbergård Sø) og N65 (Nissum Fjord). Udspretningsarealerne udgør 79,51 ha. Heraf afleder 17,01 ha til N41, hvilket svarer til 2,8 promille af det samlede landbrugsareal i oplandet. 53,68 ha afleder til Nissum Fjord via Stor Å, hvilket svarer til 0,5 promille af det samlede landbrugsareal i oplandet til Nissum Fjord. Resten af arealerne samt aftalearealerne afleder direkte til Skive Fjord igennem Karup Å.

Ved substitution af husdyrgødning med handelsgødning på udspretningsarealerne viser beregningen i Farm N, at N-overskuddet i rodzonen falder til 74,0 kg N/ha. Udvaskningen i det ansøgte projekt er i Farm N beregnet til 77,8 kg N/ha.

Nitratudvaskningen fra den udbragte husdyrgødning bidrager med hhv. ca. 0,15 promille⁴² af den samlede husdyrgødningsbetingede nitratudvaskning til oplandet til N41 (Hjelm Hede, Flyndersø og Stubbergård Sø) og 0,26 promille i forhold til Stubbergård Sø, der er den primære recipient i forhold til N41.

Nitratudvaskningen fra den udbragte husdyrgødning bidrager med hhv. ca. 0,02 promille af den samlede husdyrgødningsbetingede nitratudvaskning til oplandet til N65 (Nissum Fjord).

Det fremgår af Kammeradvokatens notat⁴³ til miljøministeriet om Miljøklagenævnets praksis, at et husdyrbrug der maksimalt udgør 0,5 promille af den samlede udvaskning fra samtlige arealer i oplandet, ikke alene på den baggrund, kan siges, i sig selv kan påvirke Natura 2000-området væsentligt. Nitratudvaskningen fra husdyrbrugets udbringningsarealer vurderes på den baggrund ikke at kunne påvirke Natura 2000 vandområdet væsentligt negativt.

Udvidelsens kumulative effekt

Det er Holstebro Kommunes vurdering, at strukturudviklingen i landbruget, implementeringen af de nye omregningsfaktorer ved beregning af dyreenheder, VMP III, Grøn Vækst samt kommunens individuelle vurdering af husdyrgodkendelser i oplandet til Flyndersø, Skive Fjord og Nissum Fjord samlet virker for en forbedret miljøtilstand for udpegningsgrundlaget. Holstebro Kommune vurderer at miljøgodkendelsen med de opstillede vilkår er tilstrækkeligt til at fremme miljøtilstanden for hele vandområdet.

⁴² Første del af udregningen er foretaget i Farm N, her udregnes forskellen i nitratudvaskningen fra henholdsvis brugen af husdyrgødning og udelukkende anvendelse af kunstgødning på de af husdyrbrugets udspretningsarealer. Udspretningsarealernes "merudvaskning" af nitrat sættes herefter i forhold til hele oplandet til Nissum Fjord. Derved fremkommer udbringningsarealernes andel af den samlede nitratudvaskning fra samtlige landbrugsarealer i oplandet til Nissum Fjord.

⁴³ Udkast til "Bilag til notat om Miljøklagenævnets praksis i sager om miljøgodkendelser af husdyrbrug" af 28.05.09

Holstebro Kommune vurderer, at husdyrbrugets arealdrift er forenelig med naturområdets sårbarhed og kvalitet, sammenfattende vurderes det, at områdets integritet ikke ødelægges af husdyrbrugets arealdrift.

Samlet vurderer Holstebro Kommune, at husdyrbrugets samlede drift med de stillede vilkår ikke vil påvirke udpegningsgrundlaget for Natura 2000-vandområdet N41 - Hjelm Hede, Flyndersø og Stubbergård Sø samt Natura 2000 området N65 - Nissum Fjord væsentligt negativt.

Grundlaget for vurderingen

Holstebro Kommune har foretaget vurderingen på baggrund af bl.a. kommunens oplysninger om områdets natur og miljøforhold, områdets sårbarhed over for påvirkninger fra landbruget, målsætninger og retningslinier fra Regionplan 2005, CTtools, basisanalyse for N 65 samt data fra Danmarks Miljøportal.

Holstebro Kommune er i gang med, at udarbejde og operationalisere oplysninger, som kan tilvejebringe de oplysninger, der skal anvendes i fremtidige vurderinger af husdyrbrugenes betydning i forhold til de kumulative effekter (på husdyrbrugsniveau) i oplandet til Nissum Fjord. Holstebro Kommune er opmærksom på, at nærværende vurdering af husdyrbrugets eget bidrag og andel til de kumulative effekter på natur om miljø, er baseret på dels data-materiale, hvor der kan forekomme tidsforskydninger og deraf følgende unøjagtigheder, dels foretaget på skøn på baggrund af de oplysninger kommunen har til rådighed.

Holstebro Kommune foretager løbende evaluering af kommunens forudsætninger for udarbejdelsen af fremtidige forhåndsvurdering af natur og miljøeffekten af miljøgodkendelser af landbrug, således at afgørende og nyeste tilgængelige viden inddrages i vurderingerne.

Holstebro Kommunes samlede vurdering af husdyrbruget

Holstebro Kommune vurderer, at husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af bedste tilgængelige teknik, og at husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påføre omgivelserne forurening, som er uforenelig med hensynet til omgivelsernes sårbarhed og kvalitet.

Husdyrbrugets forenelighed med naturområdets sårbarhed og kvalitet er desuden vurderet og sammenfattende vurderes det, at områdernes integritet ikke ødelægges af virksomhedens drift.

På baggrund af ovenstående vurderer kommunen, at husdyrbruget kan drives uden væsentlige gener for omgivelserne og risiko for forurening, såfremt vilkårene i denne godkendelse overholdes.

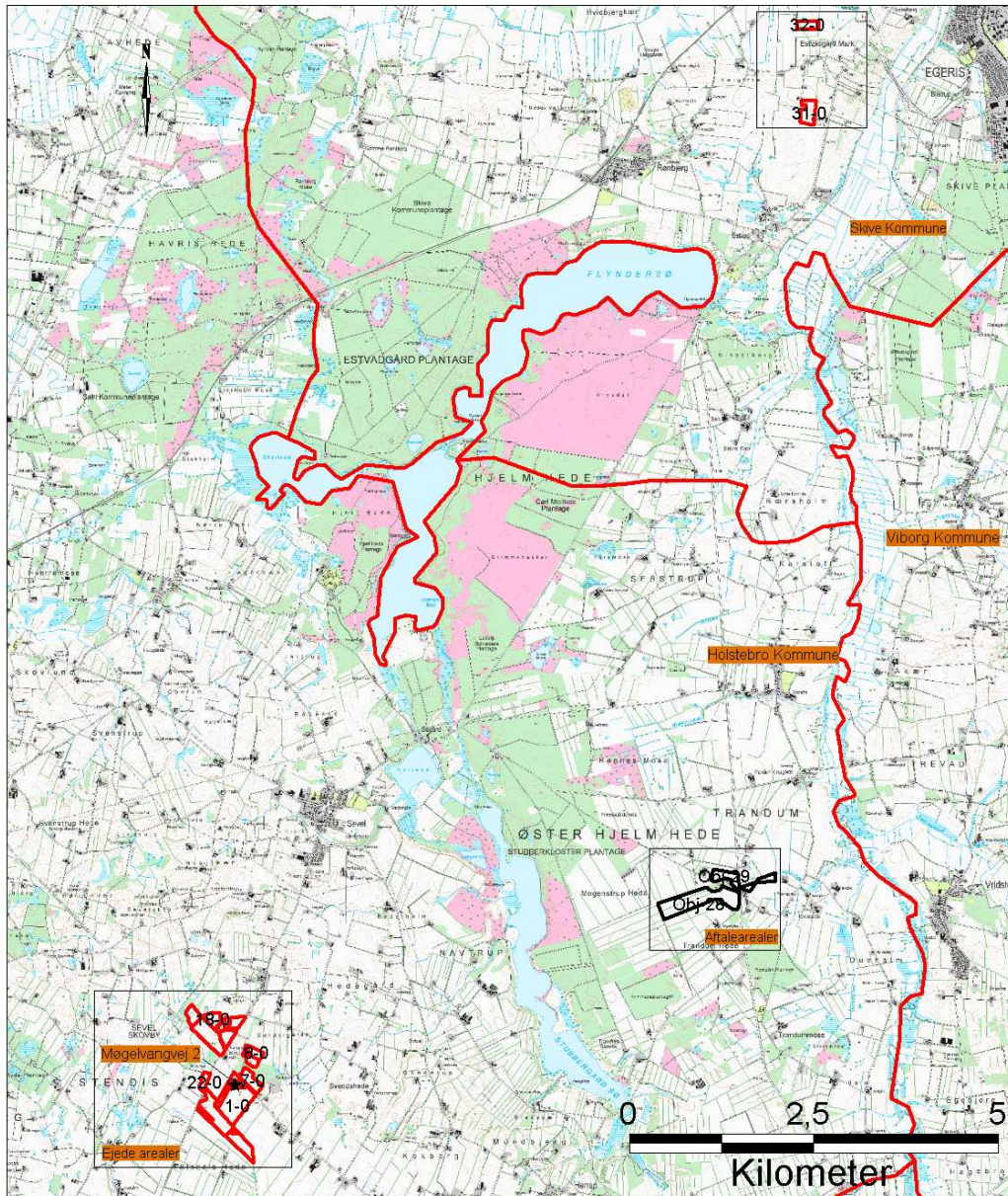
TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Bilag

Bilag 1 – Husdyrbrugets beliggenhed

Signaturforklaring

Udbringningsarealer

- Aftale
- Ejet

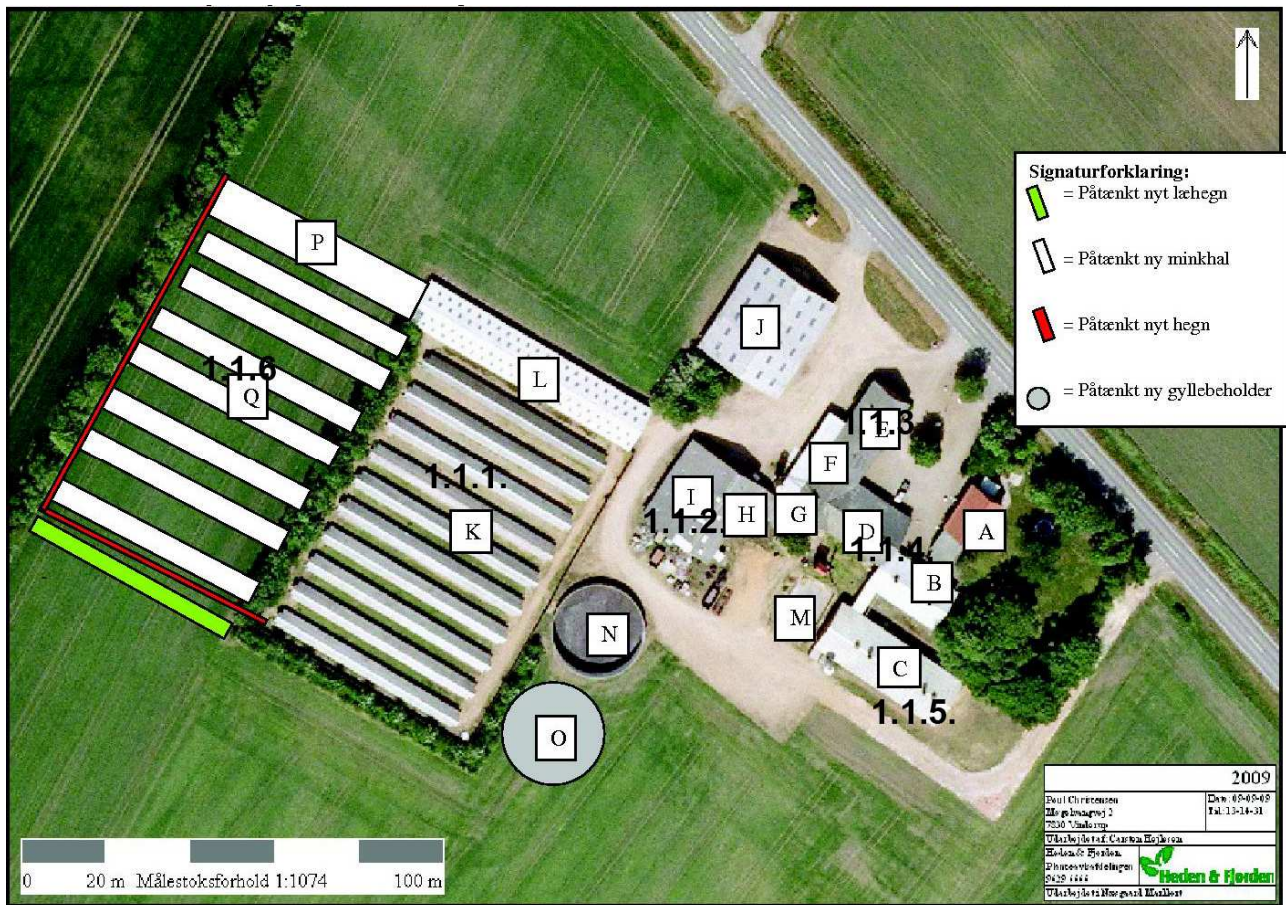
Gasværksvej 4
9000 Aalborg
Telefon 99 30 12 00

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Bilag 2 – Situationsplan for stalde og gødningsopbevaring

Bygning	Type	Grundplan m ²	Bygningshøjde (m) til tagryg	Taghældning	Bygningsmaterialer og farve på facade	Bygningernes fremtidige anvendelse
A	Stuehus					
B	Fedesvin	230	3	20/25	Rød sten med eternittag	Fedesvin
C	Fedesvin	360	4	20/25	Rød sten med eternittag	Fedesvin
D	Fedesvin	700	9	45	Rød sten med eternittag	Fedesvin
E	Smågristald	320	9	45	Rød sten med eternittag	Smågristald/tom
F	Lagerrum	40	2,5	20/25	Rød sten med eternittag	Lagerrum
G	Tom	50	2,5	20/25	-	Tom
H	Sygeafsnit	40-50	2,5	20/25	Lecahus	Sygeafsnit/tom
I	Lager/ gl. plantørring Gl. silohus	590	9	45	Støbt/fundamentblokke	Lager Halm mm.
J	Maskinhus/pelsningshus	480	9	45	Rødesten med eternittag	Maskinhus/pelsningshus
K	10 stk. 2 rækkede minkhaller	Ca. 1920	2,65	25	Træfarvede / brune	Mink
	Lukket 4 rækket minkhal	660	4,2	25	Grønne plader med eternittag	Mink
M	Møddingsplads	90 m ²	-	-		Møddingsplads
N	Gylletank	1500 m ³	-	-	Betonelementer	Gylletank
O	Ny gylletank	1500 m ³	-	-	Betonelementer	Gylletank
P	Ny lukket 4 rækket minkhal	Ca. 650	3,30	25	Colorsteel med Scintilla overflade i standardfarver på gavl og facade og med bølgetagplader.	Mink
Q	7 nye åbne 4-rækkede minkhaller (ca. 54 m lange)	Ca. 3115	2,84	25	Colorsteel med Scintilla overflade i standardfarver på gavl og facade og med bølgetagplader.	Mink

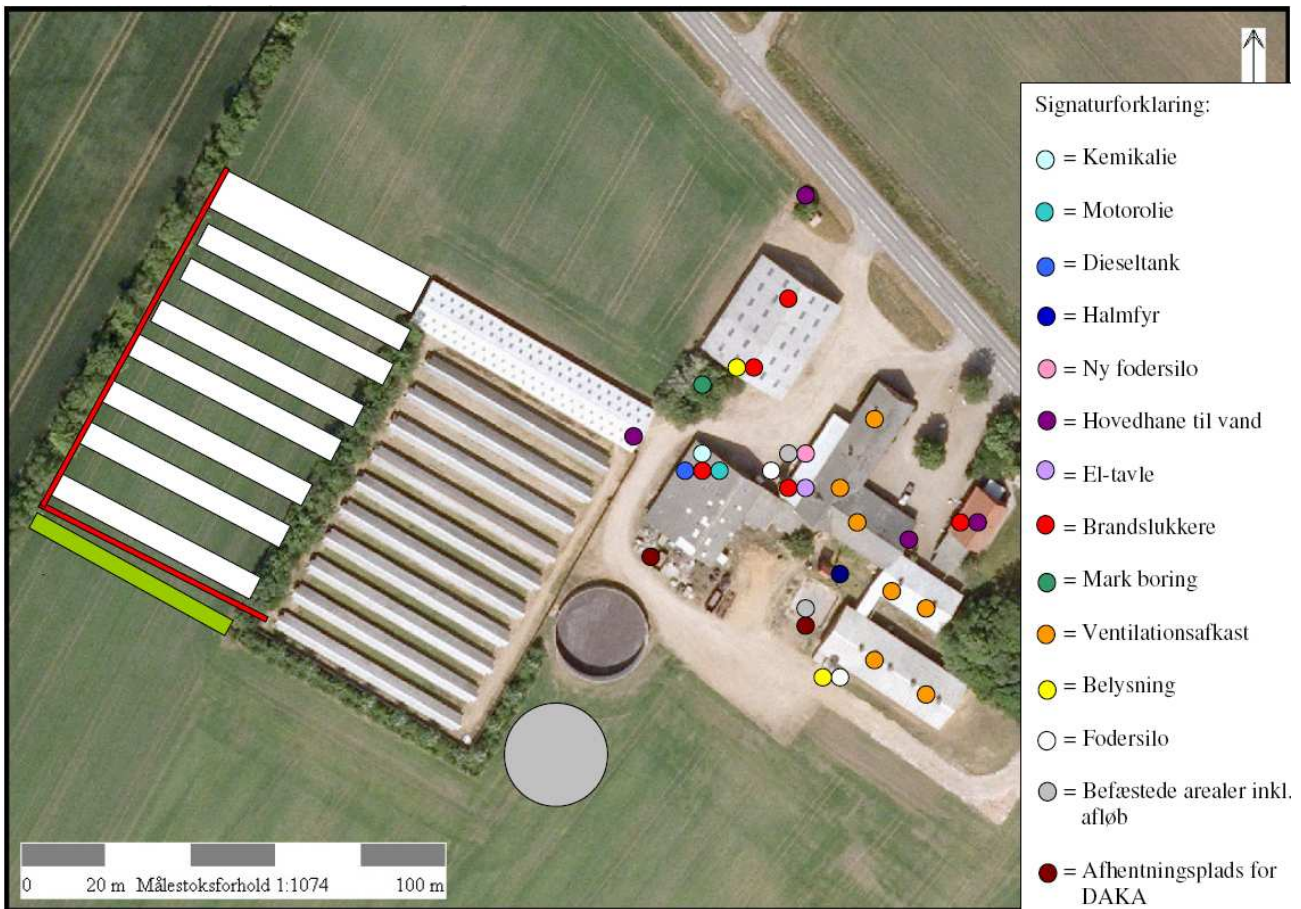
Kopieret fra ansøgningen

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Bilag 3 – Husdyrbrugets indretning - faste anlæg

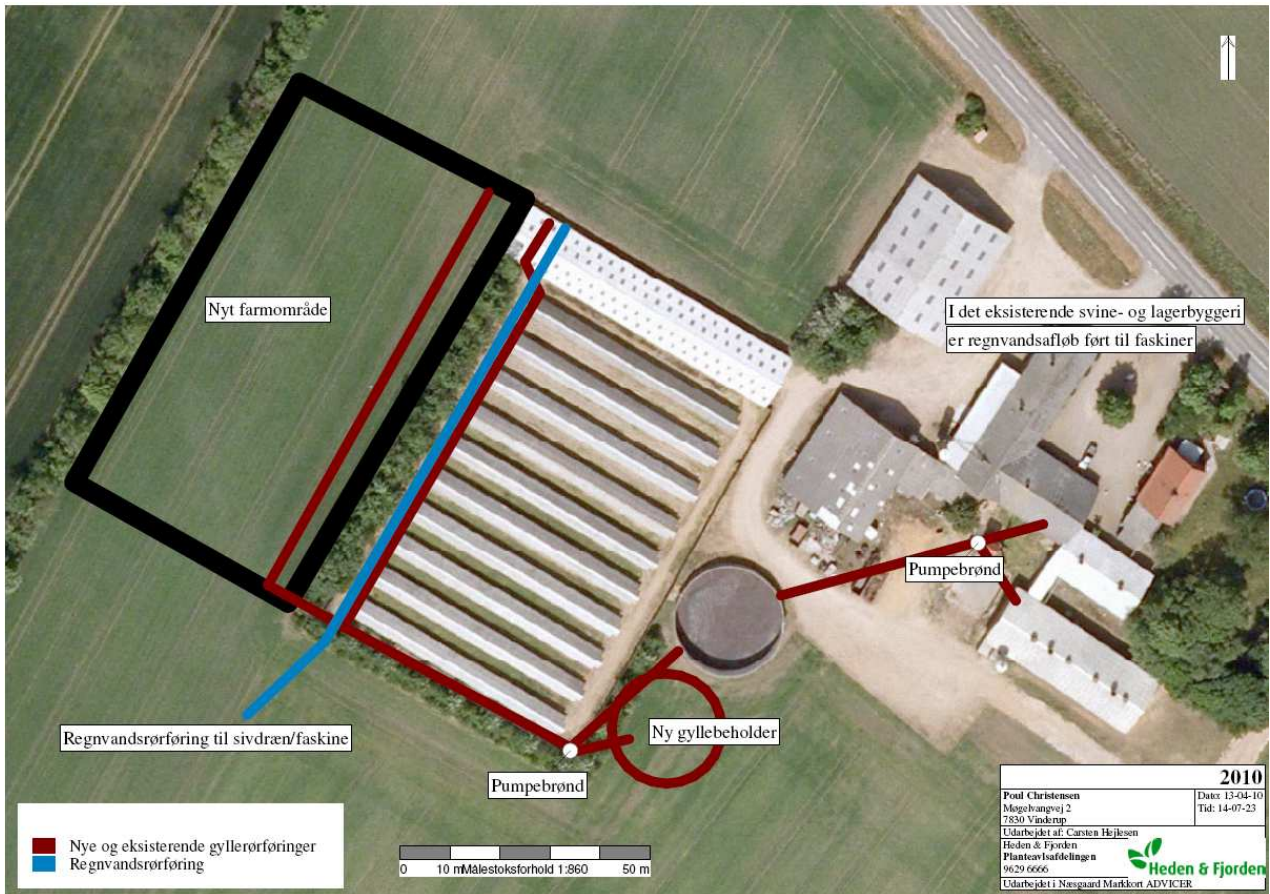
Kopieret fra ansøgningen

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Bilag 4 – Situationsplan – afløbsplan

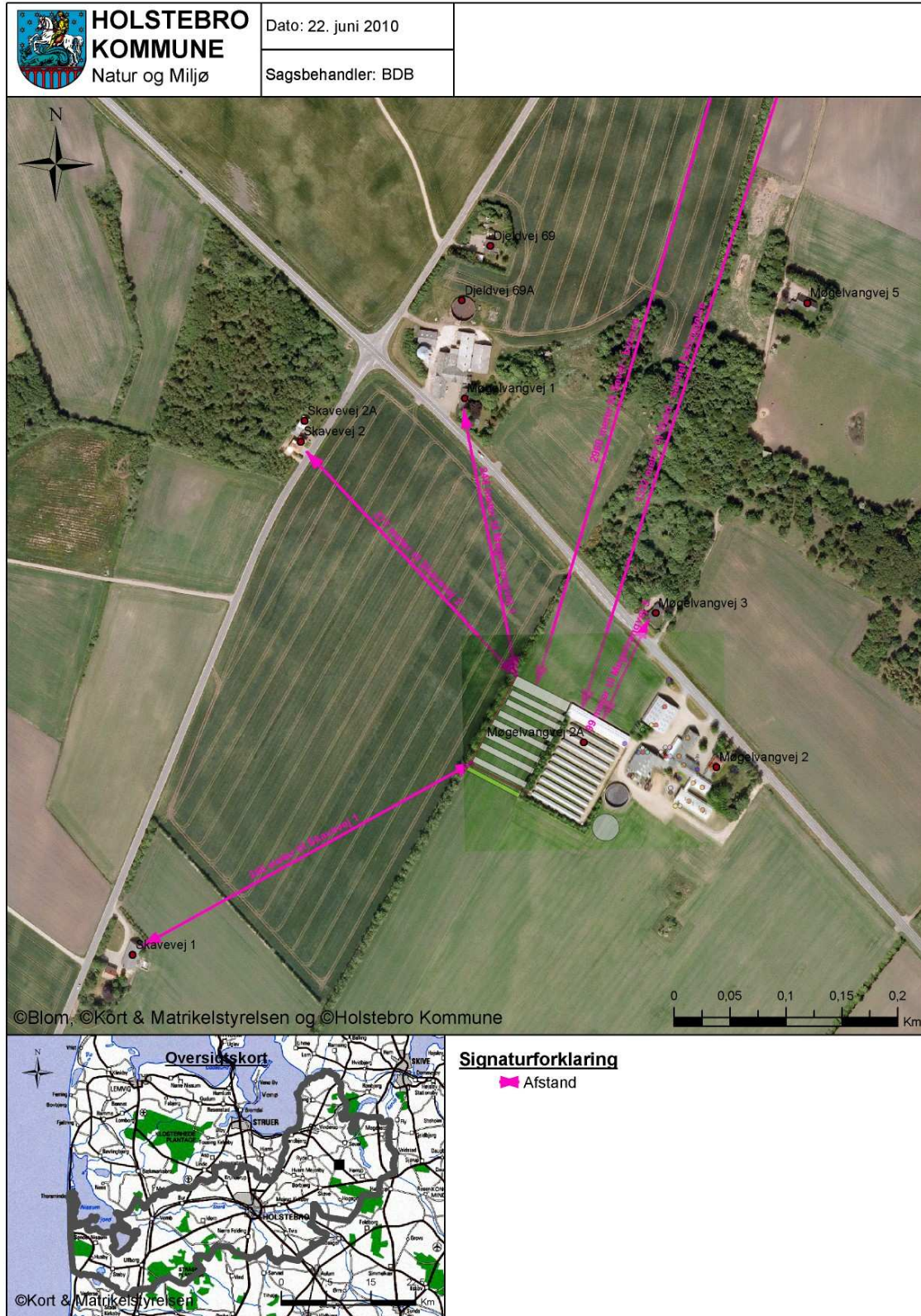
Kopieret fra ansøgningen

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Bilag 5 – Afstand i forhold til naboer, samlet bebyggelse og byområder

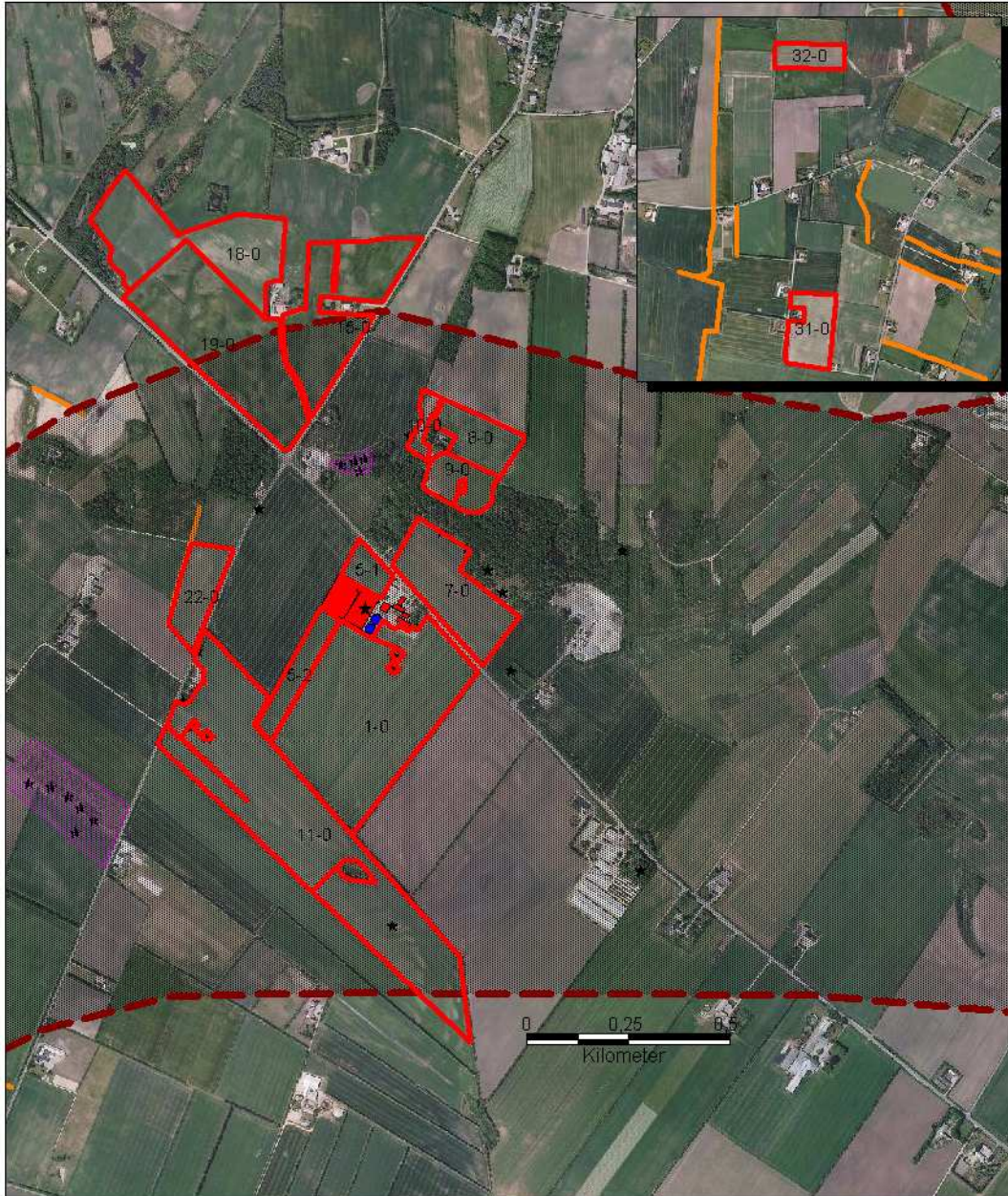

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Bilag 6 – Landskabelige og kulturhistoriske interesser omkring anlæg

Signaturforklaring

	Aftale		Særligt værdifuldt kulturmiljø
	Ejet		
	Fredet område		
	Besk. sten og jorddiger		
	Fortidsminder		

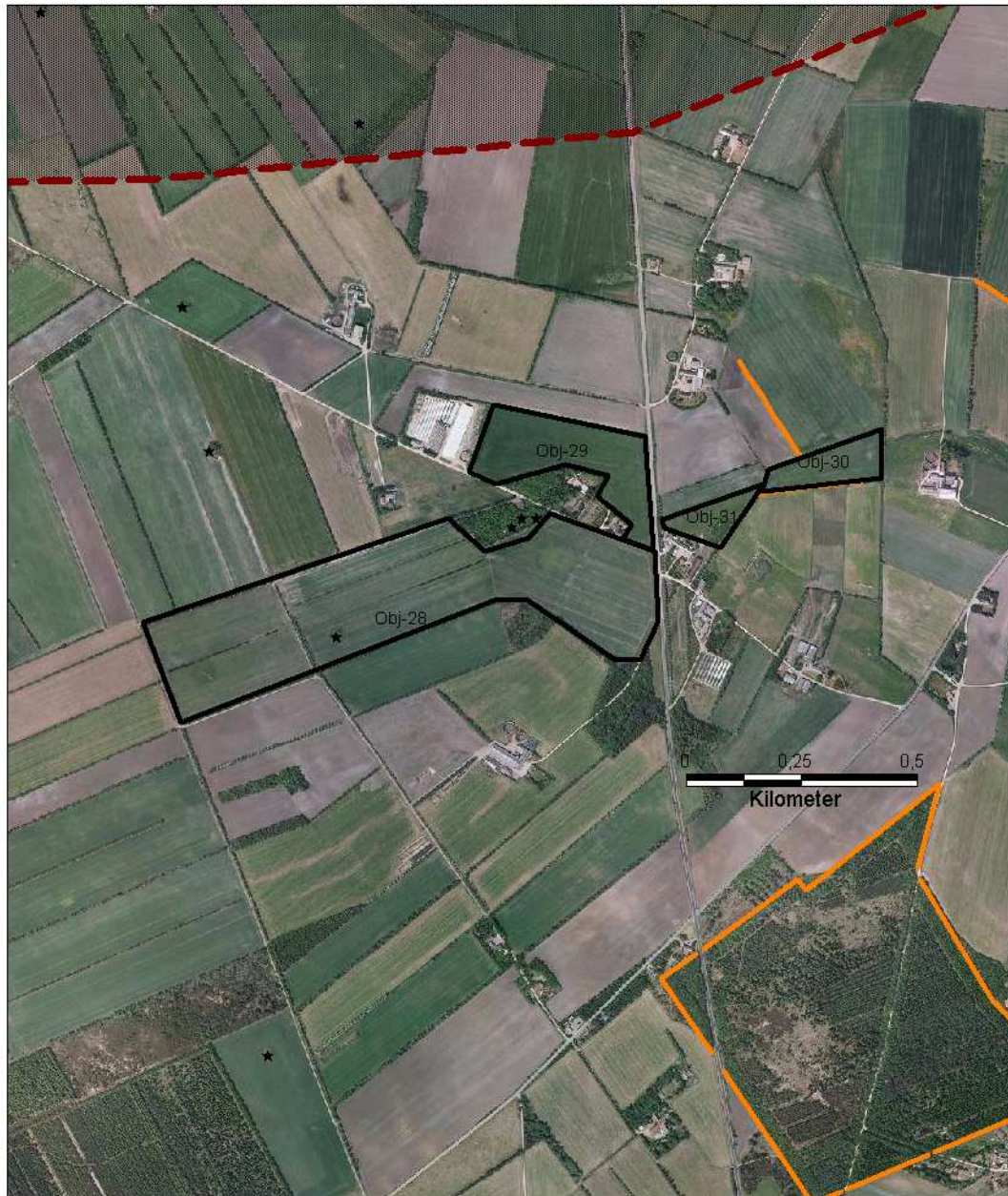
Gasværksvej 4
9000 Aalborg
Telefon 99 30 12 00

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Bilag 6 – Landskabelige og kulturhistoriske interesser omkring aftalearealerne

Signaturforklaring

Aftale

Særligt værdifuldt kulturlandskab

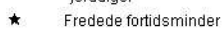
Ejet

Fredet område

Besk. sten og jorddiger

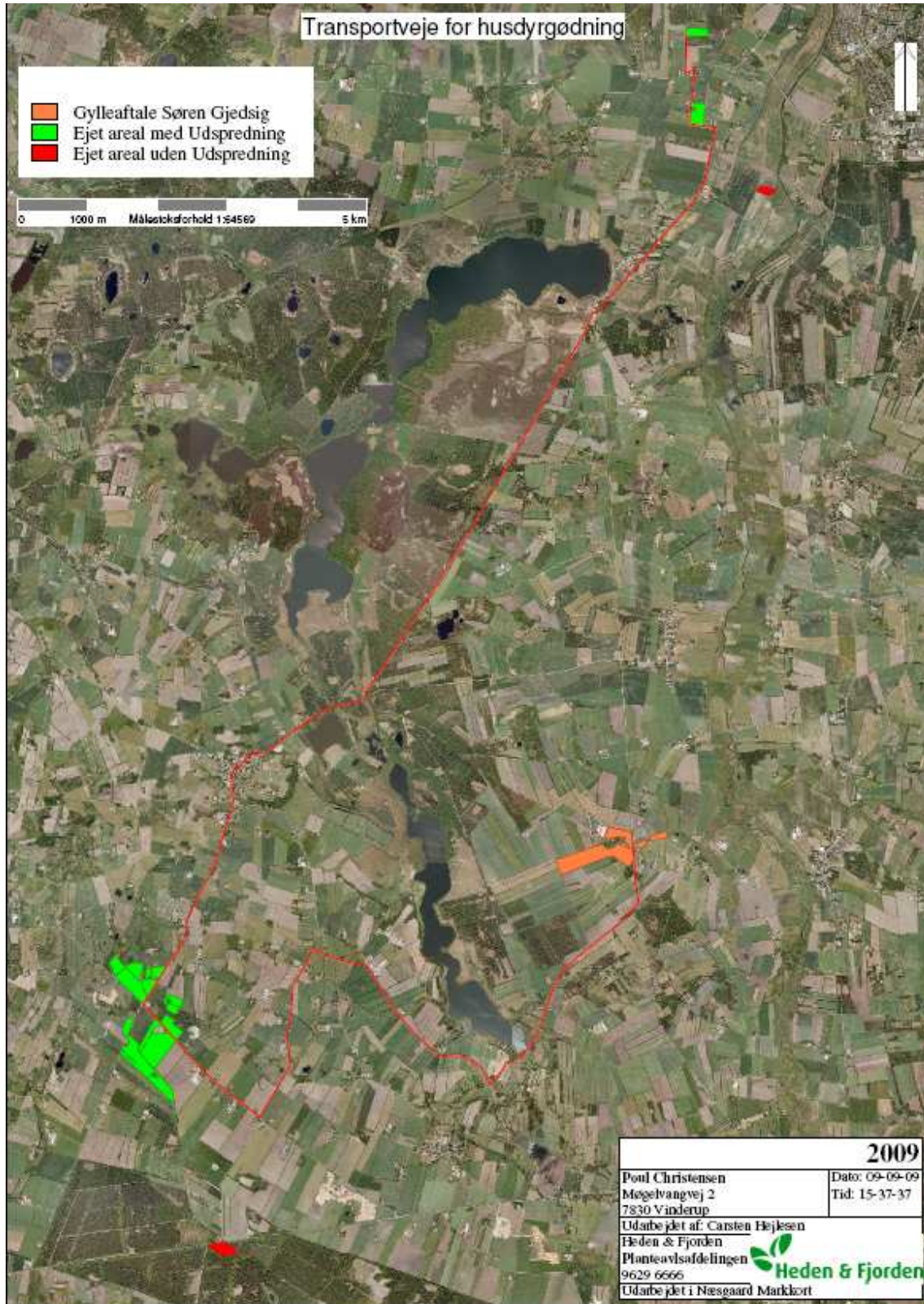
Fredede fortidsminder

Gasværksvej 4
9000 Aalborg

Telefon 99 30 12 00

Bilag 7 – Gylletransportruter

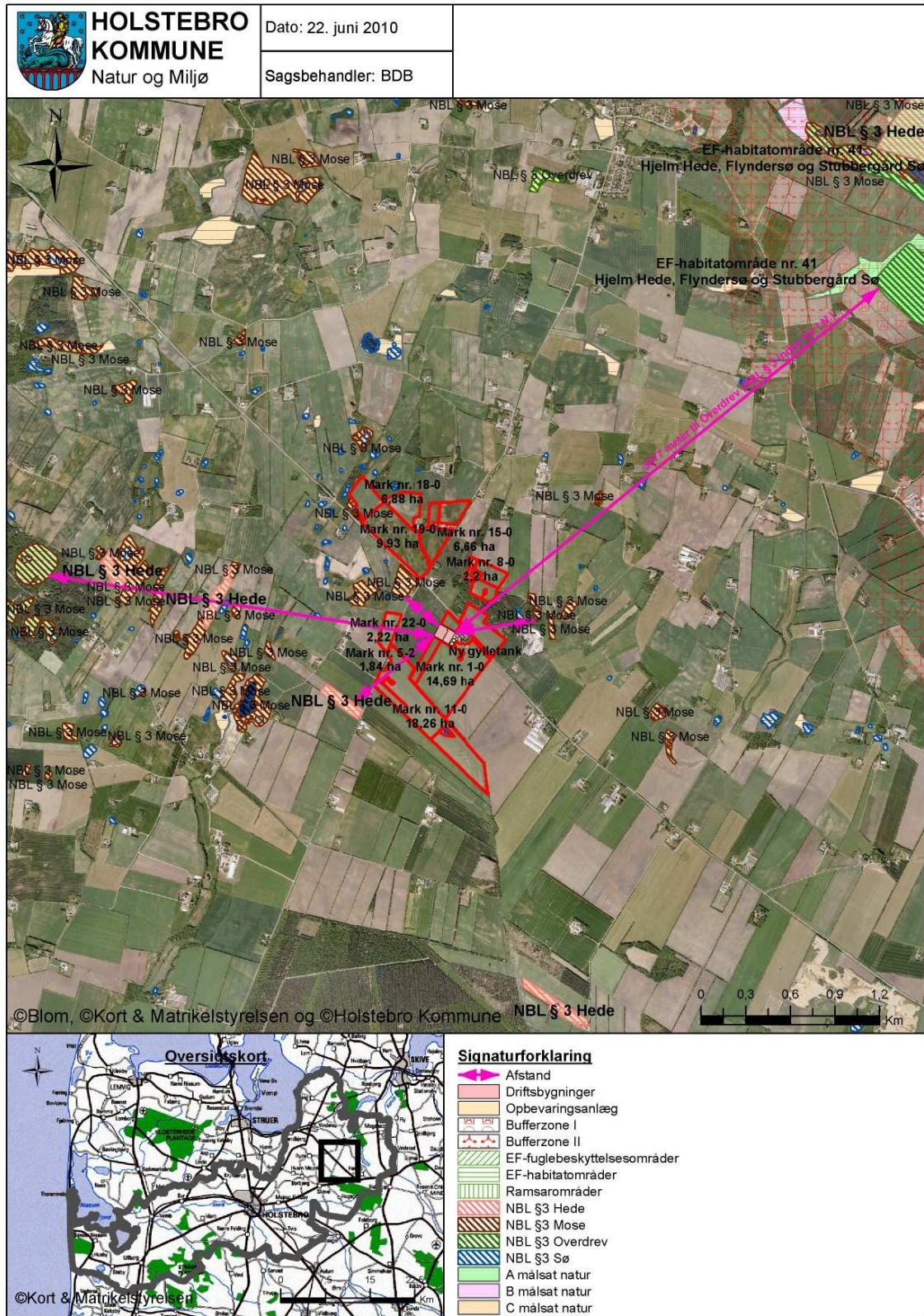

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturomiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

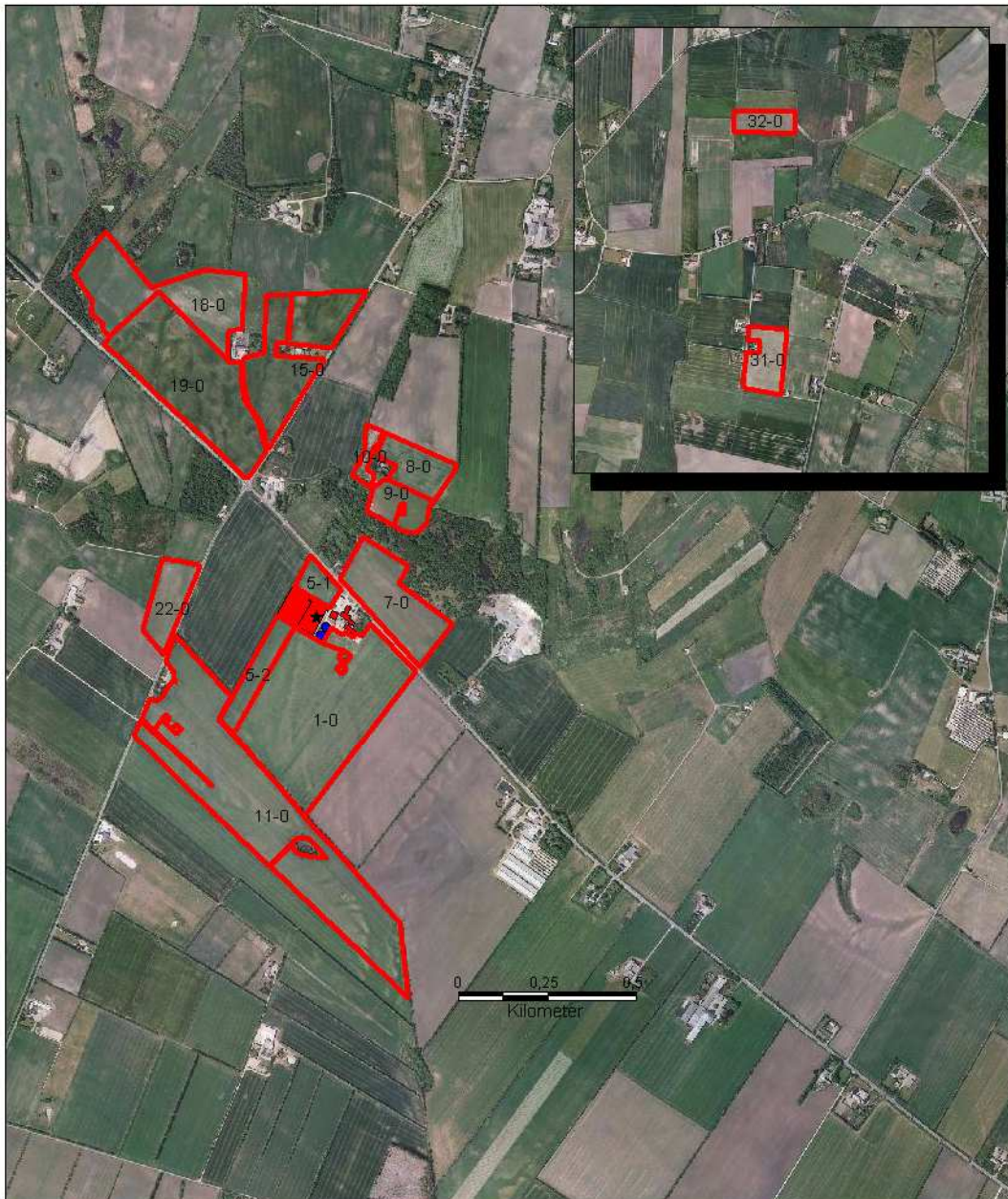
Bilag 8 – Naturområder omkring anlæg

TEKNIK OG MILJØ
Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Bilag 9 – Oversigtskort over udspretningsarealerne

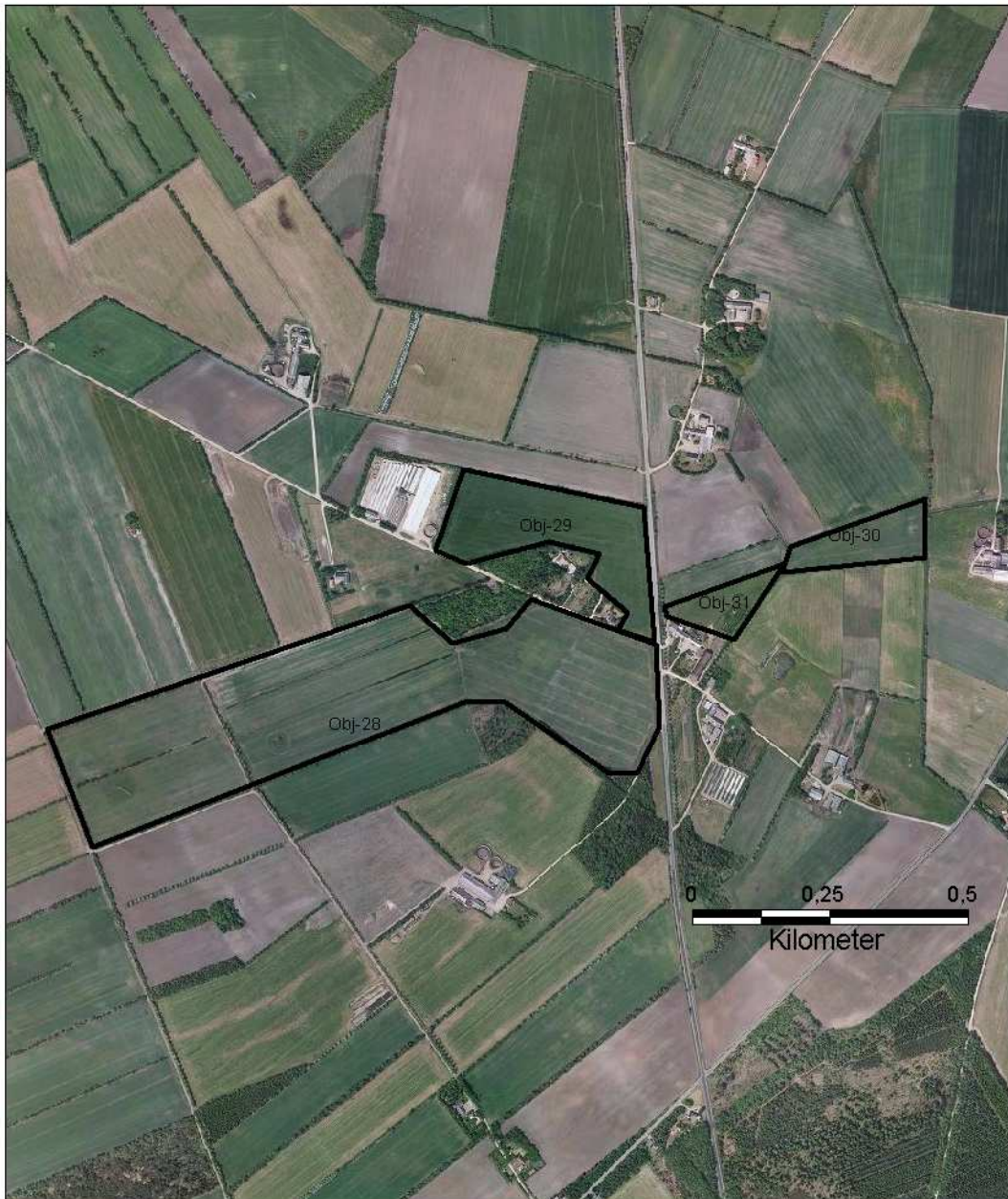
Signaturforklaring

- Aftale
- Ejet

Gasværksvej 4
9000 Aalborg
Telefon 99 30 12 00

Bilag 9 – Oversigtskort over udspretningsarealerne – aftalearealer

Signaturforklaring

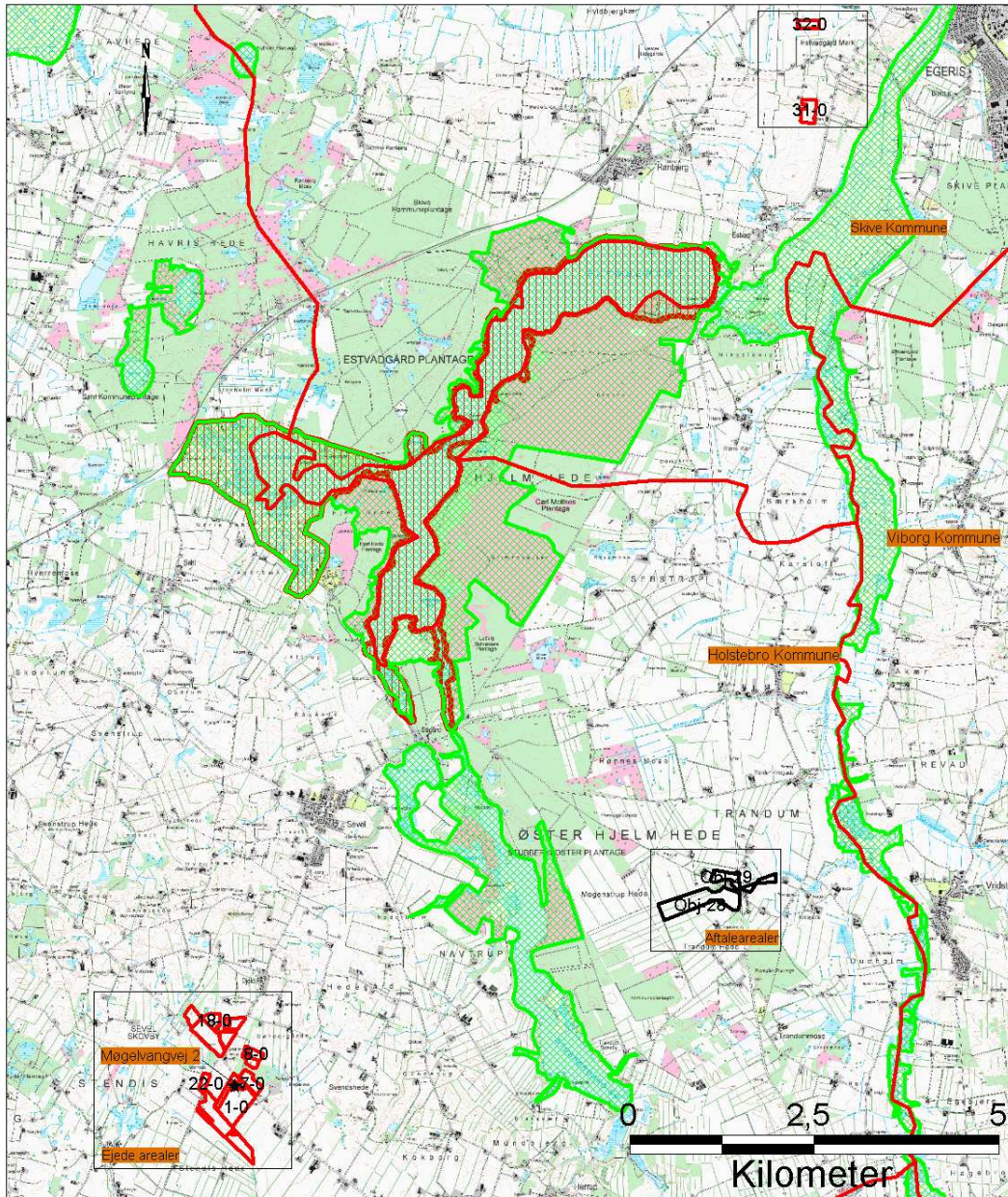
- Aftale
- Ejet

Gasværksvej 4
9000 Aalborg

Telefon 99 30 12 00

Bilag 10 – Udspretningsarealernes beliggenhed i forhold til natura 2000-områder

Signaturforklaring

Udbringningsarealer

- Aftale
- Ejlet

 EF-fuglebeskyttelses-område

 Ramsarområde

 EF-Habitat-område

Gasværksvej 4
9000 Aalborg

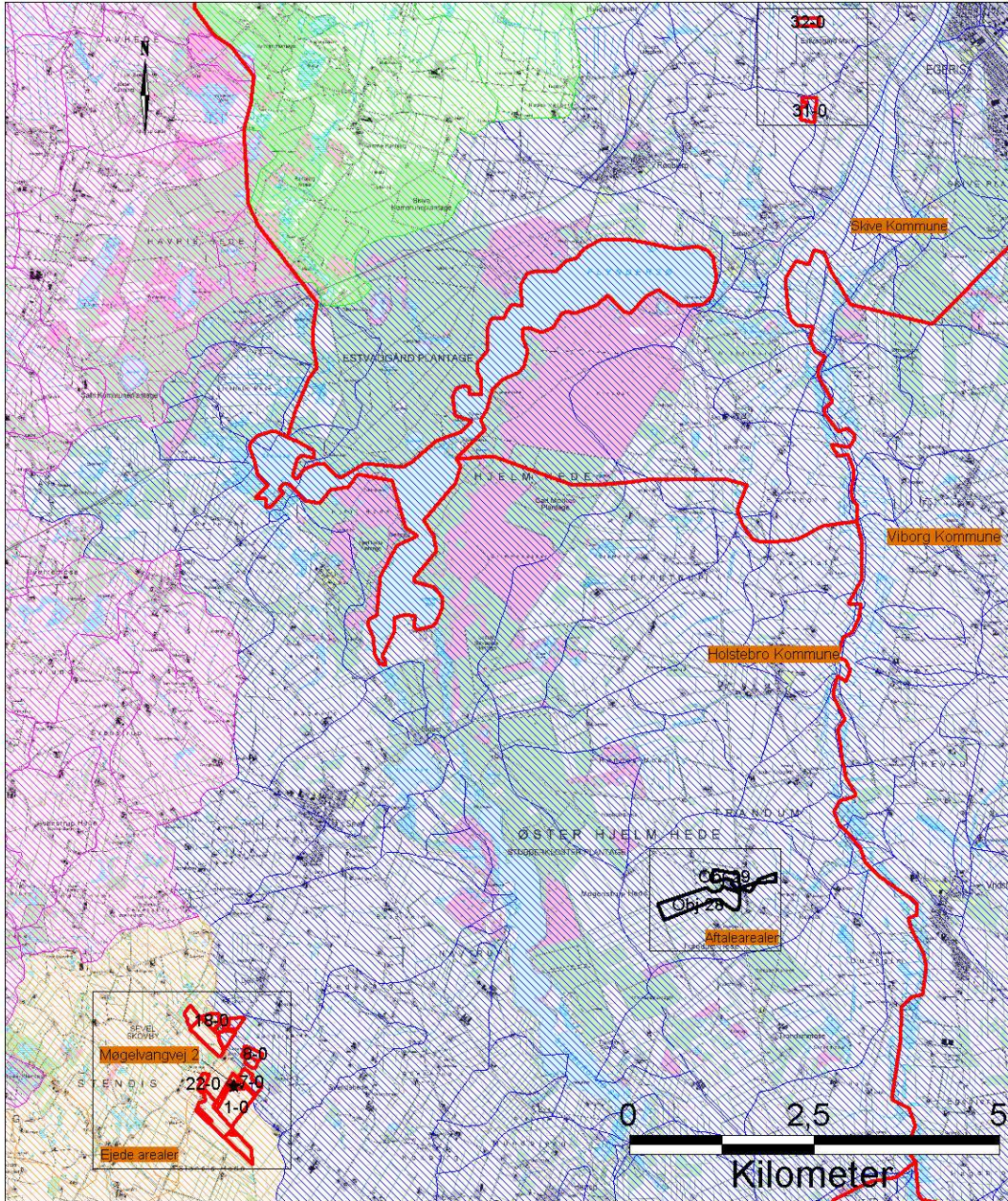
Telefon 99 30 12 00

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Bilag 11 – Fjordoplade

<p>Signaturforklaring</p>	<p>Fjordoplade</p>	
<p>Udbringingsarealer</p>	<p> Limfjorden</p>	<p>Gasværksvej 4 9000 Aalborg</p>
<p> Aftale</p>	<p> Limfjorden, Kaas Bredn.</p>	<p>Telefon 99 30 12 00</p>
<p> Ejlet</p>	<p> Limfjorden, Nissum Br.</p>	
	<p> Nissum Fjord</p>	
	<p> Ringkøbing Fjord</p>	
	<p> Skive Fjord</p>	

Bilag 12 – 10 Meter bræmmer mod vandhuller

I de to vandhuller, der er vist med rød prik på kortet, er registreret en bestand af henholdsvis løgfrø (det nordlige) og spidssnudet frø samt stor vandsalamander (det sydlige).

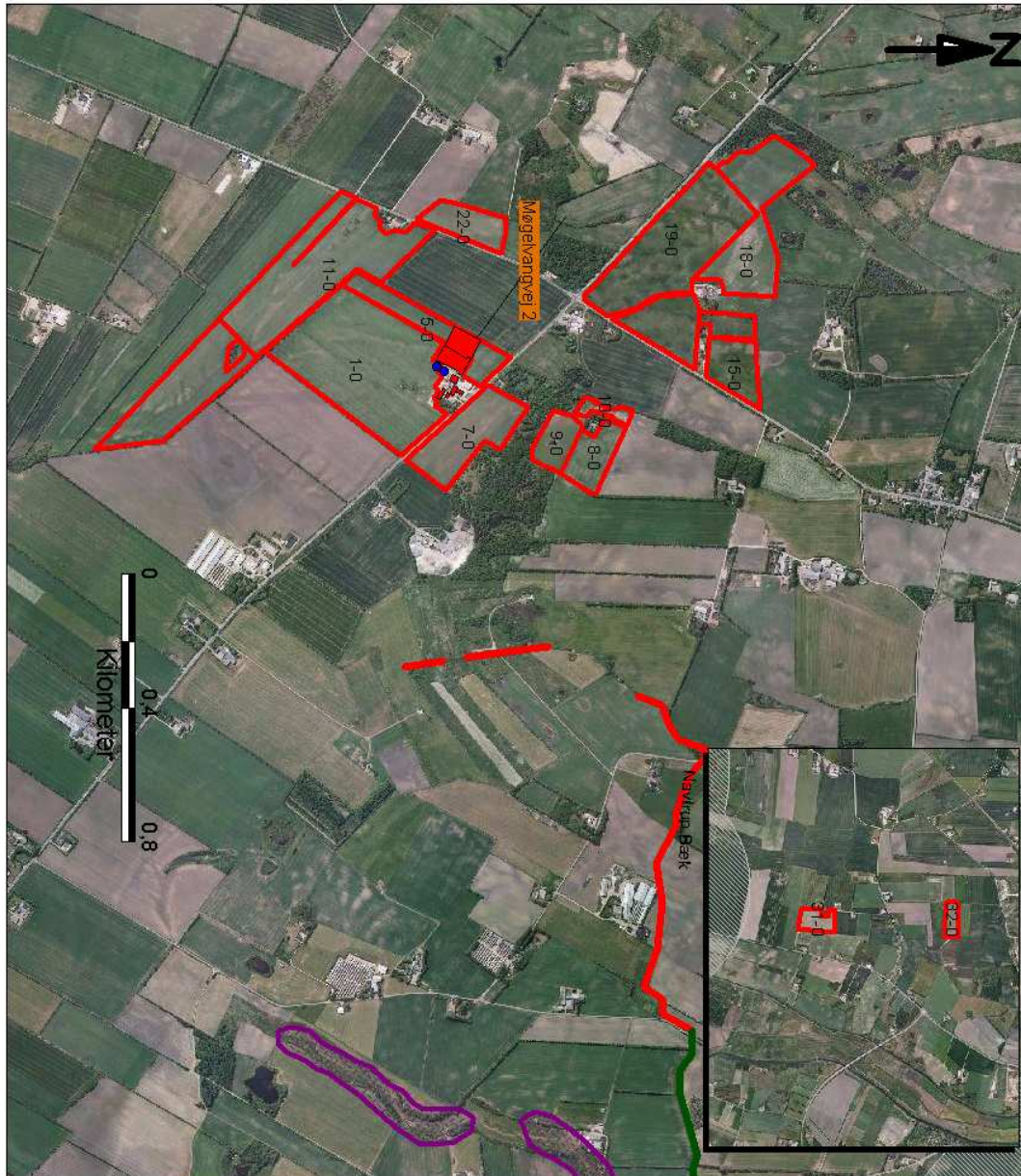
Der skal være 10 m dyrknings- og gødskningsfri bræmme mod vandhullerne.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Bilag 13 – Husdyrlovens bufferzoner, målsatte vandløb og terrænhældning – ejede og forpagtede arealer

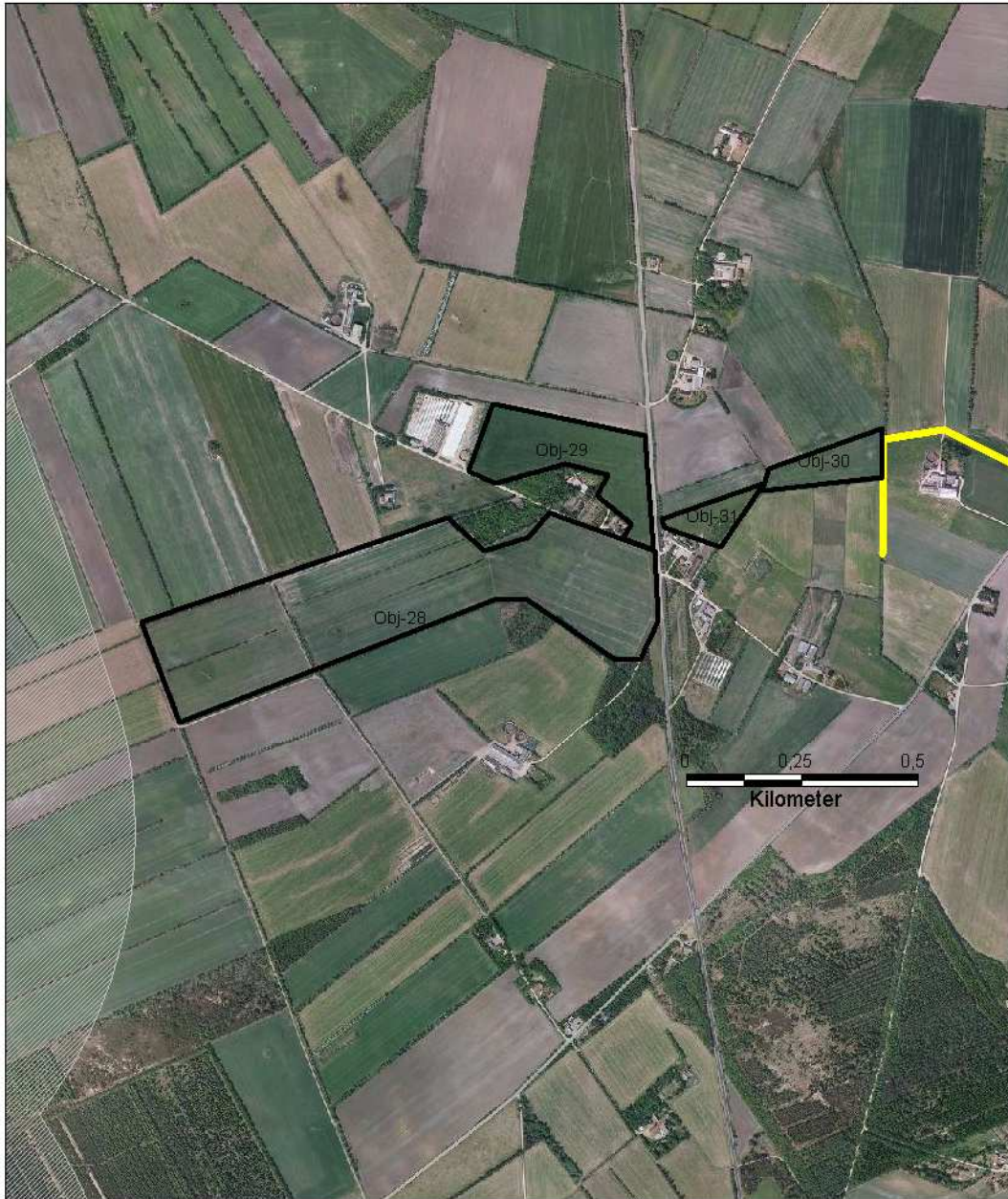
<p>Sag</p> <p>Møgelvangvej 2</p>	
<p>Signaturforklaring</p> <p>Udbringingsarealer</p> <p>Afgrænsning</p> <p>Ejer</p> <p>Beskyttet Natur § 7</p> <p>Beskyttet hedelover</p> <p>Beskyttet højmoser</p> <p>Beskyttet løbeløsså</p> <p>Bufferzone I</p> <p>Bufferzone II</p> <p>Terrænhældning</p> <p>6-12</p> <p>>12</p> <p>Vandløbsmålsætning</p> <p>Målsætn. /A</p> <p>Målsætn. /B0</p> <p>Målsætn. /B1</p> <p>Målsætn. /B1(f)</p> <p>Målsætn. /B2</p> <p>Målsætn. /B2(f)</p> <p>Målsætn. /B3</p> <p>Målsætn. /B3(f)</p> <p>Målsætn. /C</p> <p>Målsætn. /D</p> <p>Målsætn. /E</p>	
<p>ORRIBICON FELHÅKSEN Sag 2210 19.04.2015 15.00</p>	

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

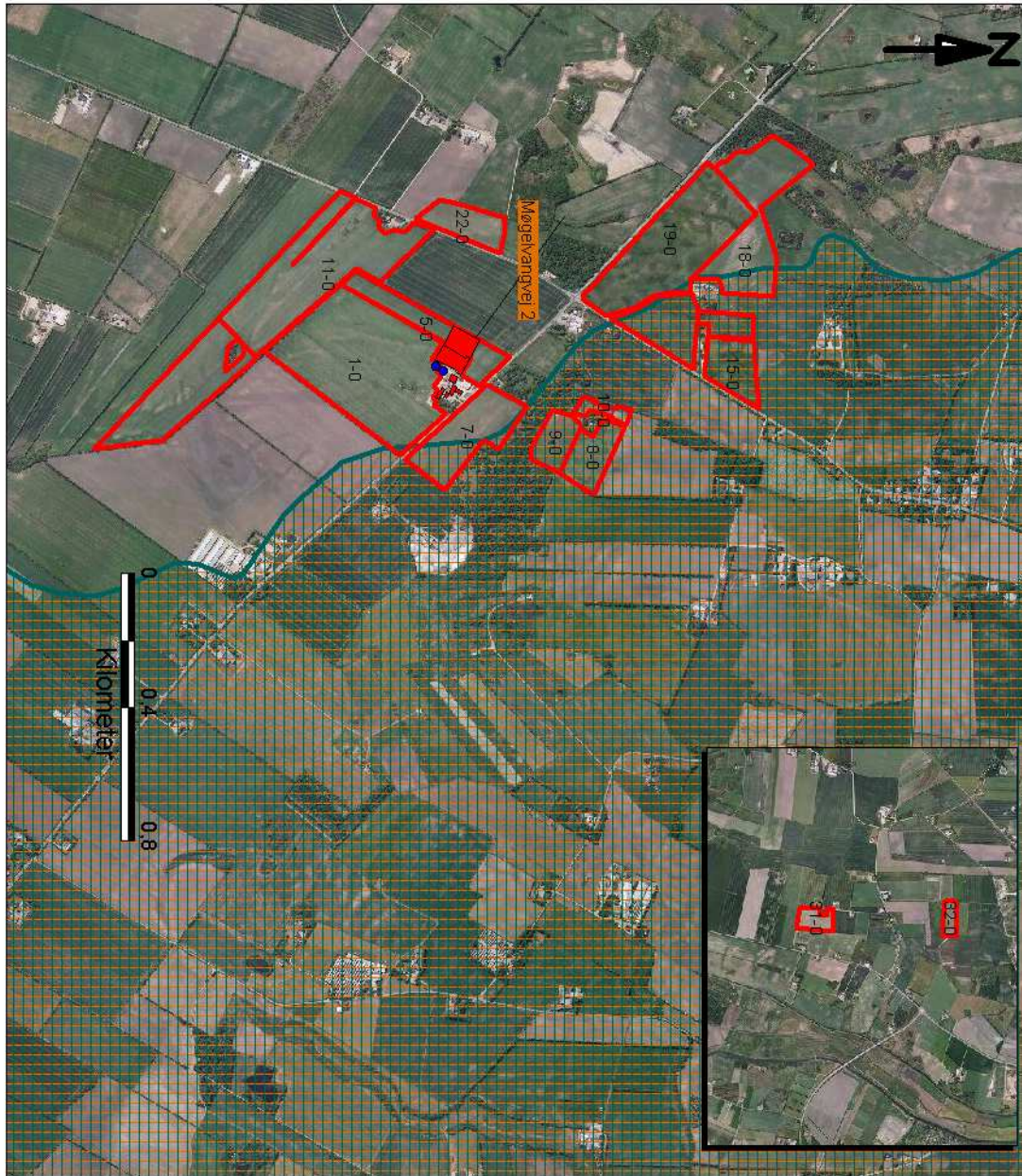
Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Bilag 13 – Husdyrlovens bufferzoner, målsatte vandløb og terrænhældning – aftale-arealer

<p>Signaturforklaring</p> <p> Aftale</p> <p> Ejet</p> <p>Terrænhældning</p> <p> 6-12</p> <p> >12</p>	<p>Beskyttet Natur § 7</p> <p> Beskyttet hede/over</p> <p> Beskyttet højmose</p> <p> Beskyttet lobeliesø</p> <p> Bufferzone I</p> <p> Bufferzone II</p>	<p>Vandløbsmålsætning</p> <p> Målsætn. / A</p> <p> Målsætn. / B0</p> <p> Målsætn. / B1</p> <p> Målsætn. / B1(F)</p> <p> Målsætn. / B2</p> <p> Målsætn. / B2(F)</p> <p> Målsætn. / B3</p> <p> Målsætn. / B3(F)</p> <p> Målsætn. / C</p> <p> Målsætn. / D</p> <p> Målsætn. / E</p>	 <p>Gasværksvej 4 9000 Aalborg Telefon 99 30 12 00</p>
--	--	---	---

Bilag 14 – Søoplände – ejede og forpagtede arealer

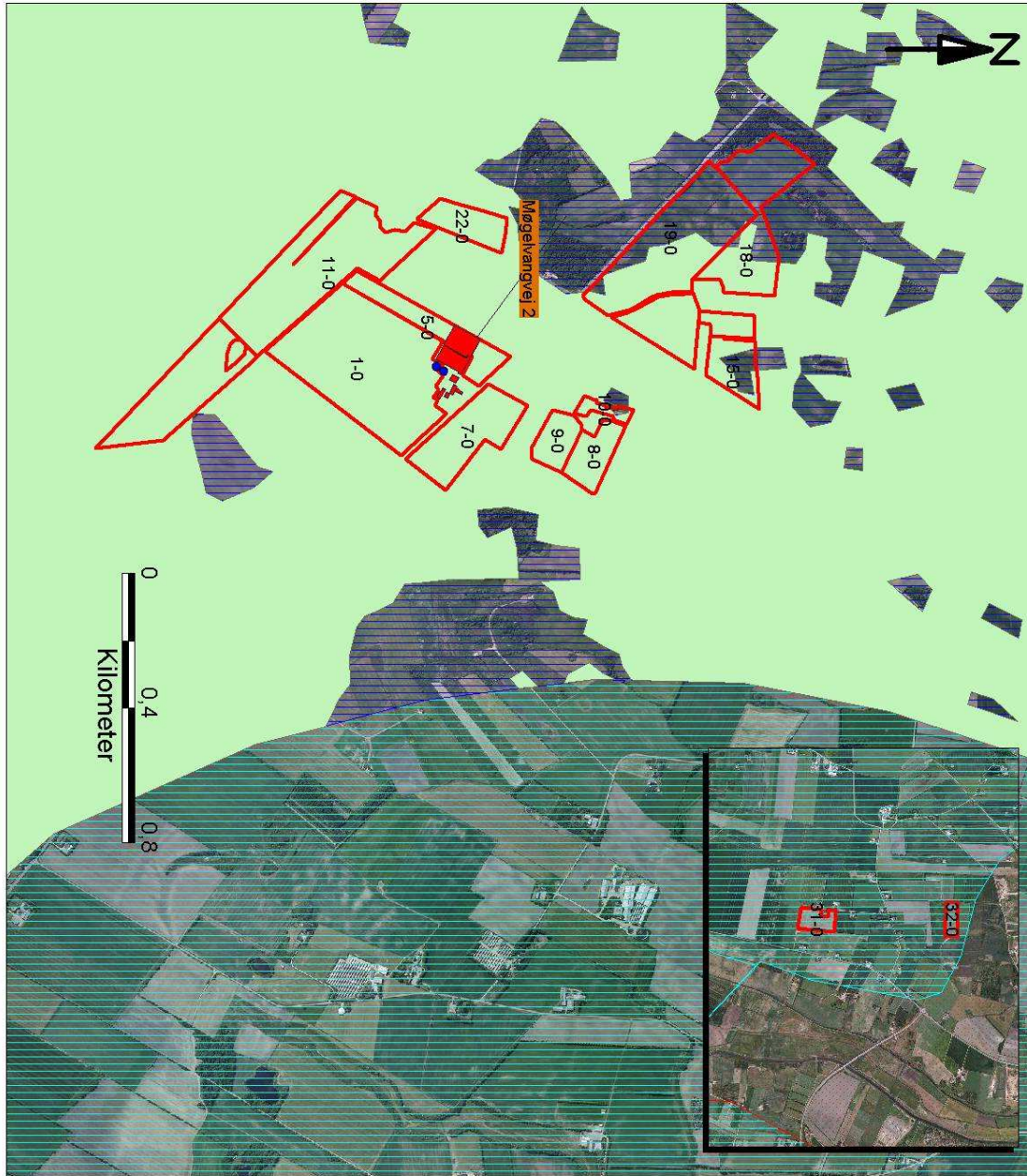

<p>Sag</p> <p>Møgelvangvej 2</p>	<p>Signaturforklaring</p> <p>Udbryngingsarealer</p> <p>Aftale</p> <p>Ejet</p> <p>Søoplände</p> <p>Flyndersø</p> <p>Stubbergård Sø</p>
---	--

DRBICON
RIS HANSEN
København
Tlf: 33 32 17 00
E-mail: drbicon@drbicon.dk

Bilag 15 – Grundvandsforhold – ejede og forpagtede arealer

<p>Sag</p> <p>Møgelvangvej 2</p>	
<p>Signaturforklaring</p>	
<p>Udbørningsarealer</p> <p>Attale</p> <p>Ejet</p>	<p>Nitratsønt Indvindingsområde</p>
<p>Indsatsplanområder</p> <p>Følk</p> <p>Helgølandsgade</p> <p>Nr.: Falding</p>	
<p>Drikkevandsinteresser</p> <p>Almindelige</p> <p>Begrænsede</p> <p>Særlige</p>	

ORBICON

 LIEF HANSEN

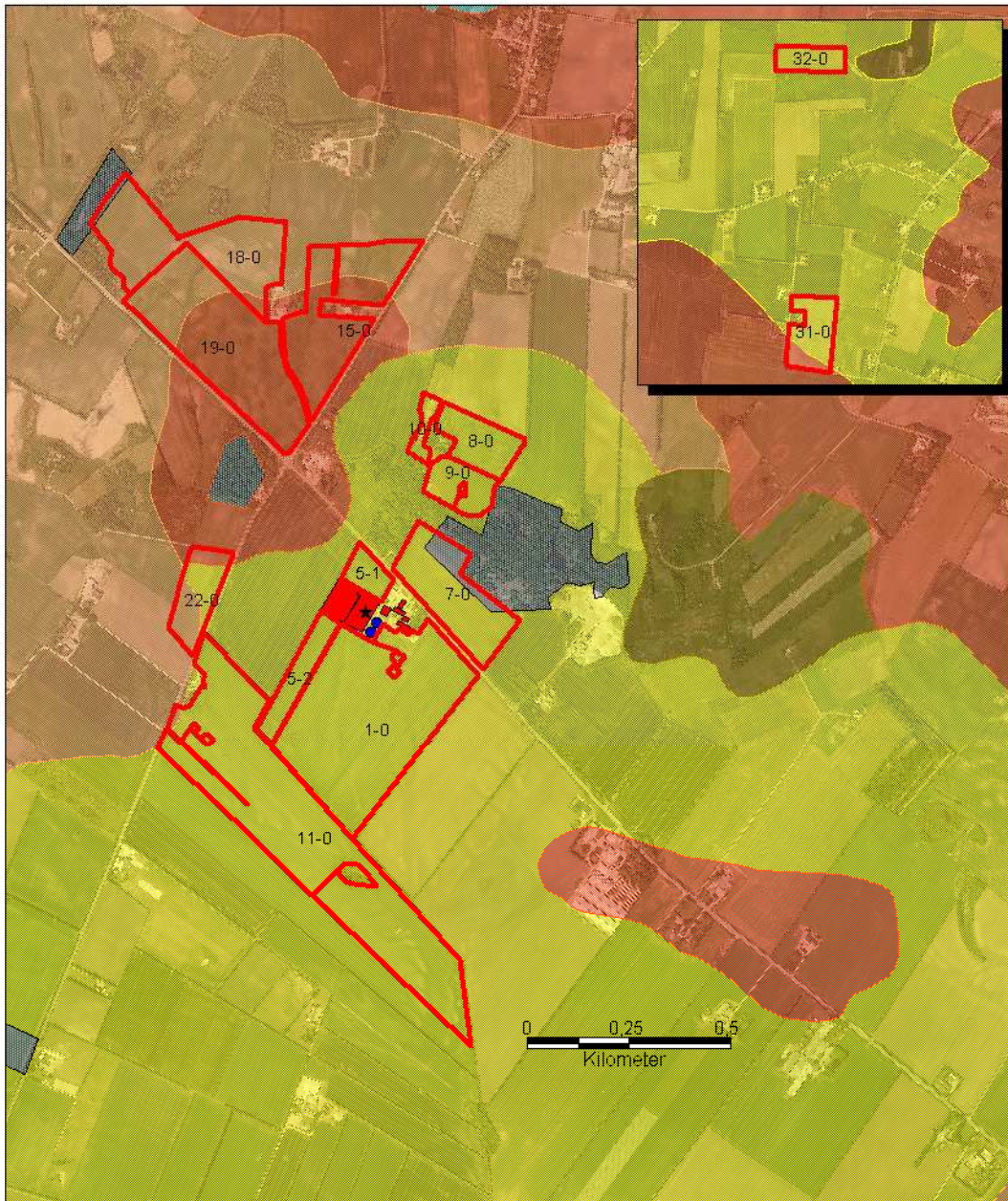
 Natur og Miljø

 Søndermark 4

 7400 Holstebro

 Tlf: 96 30 15 00

Bilag 16 – Jordbundstyper

Signaturforklaring

- Aftale
- Ejet

Bonitetskort - Jordbundstyper

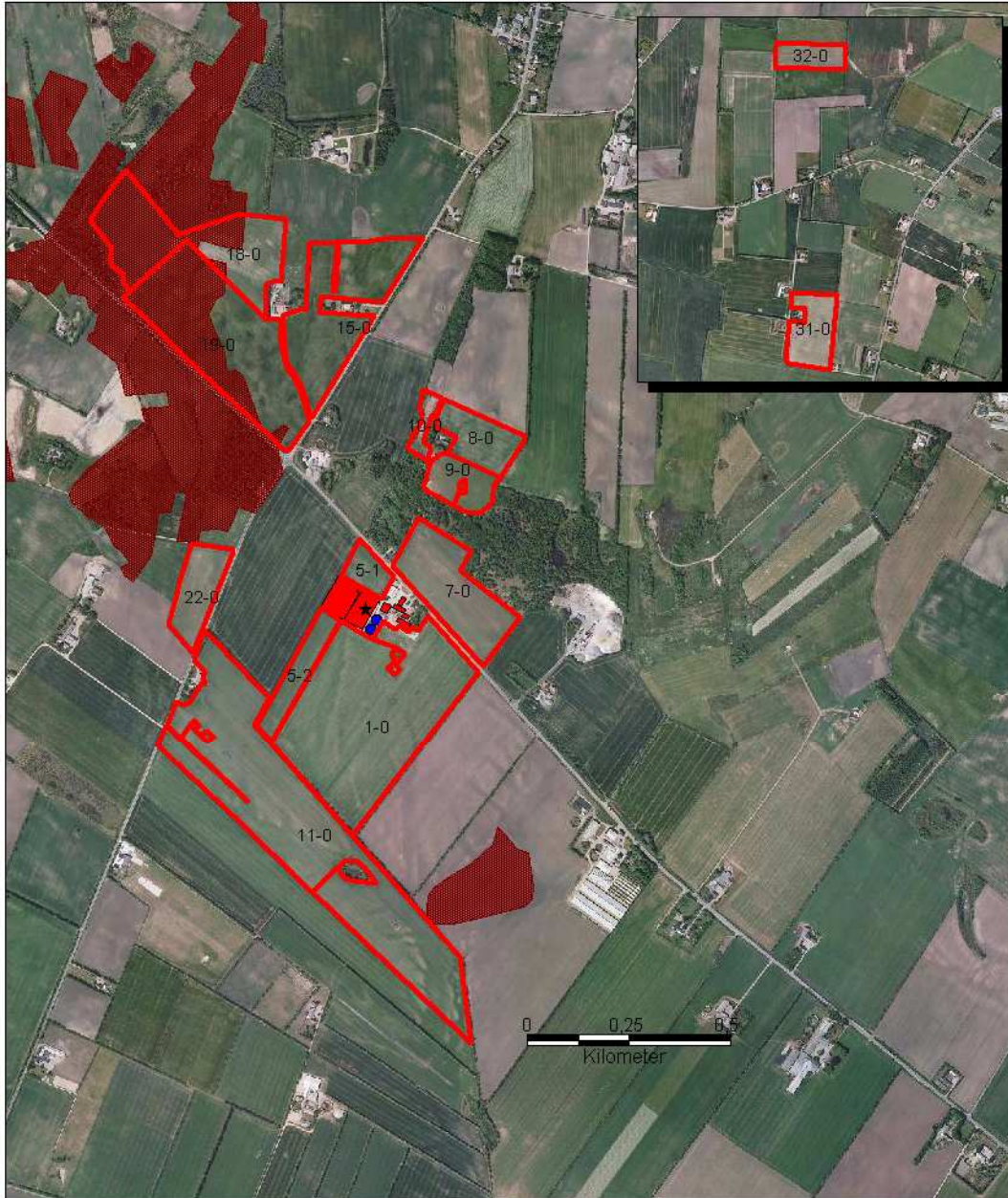
- Byzone, søer, skove m.m.
- Finsandet jord (JB2)
- Grovsandet jord (JB1)
- Humus (JB 11)
- Kalkholdig jord
- Lerbl. sandjord grovfin (JB 3-4)
- Lerjord (JB7)
- Sandbl. lerj. - grovfin (JB 5-6)
- Sværfin. svær ler/silt (JB 8-10)

Gasværksvej 4
9000 Aalborg

Telefon 99 30 12 00

Bilag 17 – Risikoområder for fosforudvaskning – fosforklasser og lavbund

Signaturforklaring

	Aftale		Fosforklasse II
	Ejet		Fosforklasse I / III

Gasværksvej 4
9000 Aalborg
Telefon 99 30 12 00

Bilag 18 – Driftsjournal - del 1 / 2

Nedenstående driftsjournal skal føres løbende i henhold til godkendelsernes vilkår. Datoer, handlinger m.v. skal fremgå.

PRODUKTIONSKONTROL PR. PLANÅR					
Egenkontrol 01/08-31/07					
	Maksimalt antal DE	antal dyr	DE pr. dyr	DE	± DE
Minktæver, årsvyr	116,67				
Slagtesvin (30-108 kg)	35,28				
Ammekvæg, årsvyr	1,88				
Småkalve (0-6 mdr.)	0,27				
Kvier (6-26 mdr.)	1,02				
Tyrekalve (40-55 kg)	0,24				
Ungtyre (180-440 kg)	0,55				

INSPEKTION AF GYLLEBEHOLDERE							
	Størrelse	Dato for tømning	Er der synlige revner	Er der synlige utætheder	Er evt. kabler intakte	Reparatør tilkaldt (dato)	Dato for reparation
Gyllebeholder (1.1.7)	1.500 m ³						
Ny Gyllebeholder (1.1.9)	1.500 m ³						

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Bilag 18 – Driftsjournal - del 2 / 2

ENERGIGENNEMGANG AF HUSDYRBRUGET			
	Dato	Forslag	Tiltag
Gennemgang af husdyrbruget af en energifaglig person			

Skal gennemføres minimum hvert 5. år.

Husk at gemme kontrolrapporter i minimum 5 år.

EL, VAND, BRÆNDSTOF ETC.	1. kvartal			2. kvartal			3. Kvartal			4. kvartal		
	start	slut	forbrug	start	slut	forbrug	start	slut	forbrug	start	slut	forbrug
El [kWh]												
Vand [m ³]												
Brændstof												
..												
..												

UHELD				
Hændelse	fra dato	til dato	Alarmcentral alarmeret	Anmeldelse til Natur og Miljø
...				

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Bilag 19 - Beredskabsplan 1/6

<p style="text-align: center;">Beredskabsplan</p> <p style="text-align: center;">Beredskabsplan for</p> <p style="text-align: center;">Møgelvangvej 2, 7830 Vinderup</p> <p>INDLEDNING..... 2</p> <p>TELEFONNUMRE 3</p> <p>BRAND- OG EVAKUERINGSINSTRUKS..... 4</p> <p>OVERLØB AF GYLLE, INSTRUKS 5</p> <p>KEMIKALIE- OG OLIESPILD INSTRUKS 6</p> <p>STORHÅNER / HOVEDAFBRYDERE 7</p> <p>STRØMSVIGTINSTRUKS..... 8</p> <p>TRANSPORT AFBEKÆMPELSESMIDLER..... 9</p> <p>Bilag A Kort over ejendommen..... 10</p> <p style="text-align: right;">Udarbejdet af Pou Christensen</p>	<p style="text-align: center;">INDLEDNING</p> <p>Denne beredskabsplan er udarbejdet som en del af ejendommens miljøgodkendelse med det formål at stoppe og begrænse evt. uheld med konsekvenser for det omgivne miljø.</p> <p>Planens indhold skal være kendt af gårdens ansatte mm. og udleveres til evt. indsatsleder/miljømyndighed i forbindelse med uheld, forureninger, brand, ol.</p> <p>Beredskabsplanen revideres/kontrolleres mindst 1 gang om året og skal være let tilgængelig og synlig.</p> <p>Beredskabsplanen findes i mappe på kontoret.</p> <p>Kopi af beredskabsplanen findes i mappe i pejsrummet.</p> <p>Kort materiale, se bagerst i mappen.</p> <p>Bagerst er der et oversigtskort over ejendommen mm. med angivelse af:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Mark- og drikkevandsboringer/bønde 2) Kemikalejager (f.eks. bekæmpelsesmidler, handelsgødning, svovlsyre til forsurening) 3) Dieseltanke og olietanke (overjordiske og nedgravede) 4) Drænbønde / regnvandsbrønd / afløb X) Slukningsmateriel og åndedrætsværn 5) Afbrydere til diverse pumper, anlæg, strømbryder m.v. 6) Flugtvejle for dyr/ frigerøse mm. <p>Husk !</p> <p>Ved store uheld ring altid 1-1-2, ved mindre uheld ring altid til miljømyndighederne. Er man i tvivl ring 1-1-2.</p> <p>Efter brand mm. tag kontakt med miljømyndighederne med hensyn til genopbygning af stald mm.</p> <p style="text-align: center;">2</p>
--	---

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Bilag 19 - Beredskabsplan 2/6

TELEFONNUMRE	BRAND- OG EVAKUERINGSINSTRUKS
Nærmeste telefon står i Stuenuset (køkken/kontor) og har nr. 97 44 86 08	Ved brand der ikke kan slukkes ved egen hjælp.
Miljømyndighed kontaktes på telefon	Tilkald brandvæsenet - RING 112 - og oplys:
Frisk kontaktes på telefon	Navn, adressen og telefonnummer der ringes fra
Brandvæsen kontaktes på telefon	Hvad er der sket og at det er en gårbrand
Lægevagt kontaktes på telefon	Er der tilskadekomne - hvor mange -
Tandlægevagt kontaktes på telefon	Er dyrene kommet ud - art og antal der evt. er fanget
Landbocenteret kontaktes på telefon	Kontakt ejeren, Poul Ejnar K. Christensen på tlf. 97 44 86 08 / 20 14 86 08
Dyrlæge kontaktes på telefon	Iværksæt rednings- og slukningsarbejde hvis det er muligt og forsvarligt, herunder fjernelse og evakuering af dyr, olie, trykflasker, godning og kemikalier.
Foderstofforretning kontaktes på telefon	Placering af slukningsmateriel er angivet på oversigtskortet.
Elektriker kontaktes på telefon	Hvis det ikke er muligt at slukke branden - forsøg at begrænse den ved lukning af døre og vinduer
Smeden kontaktes på telefon	Modtag brandvæsenet og udlever denne mappe sammen med kortmateriale
VVS kontaktes på telefon	oplys endvidere:
Ventilationsfirma kontaktes på telefon	Evt. tilskadekomne eller dyr der ikke er reddet i sikkerhed
	Hvor det brænder
	Brandens omfang
	Hvor der er adgangsveje
	På ejendommen findes der følgende materiel, som evt. kan anvendes for at afhjælpe situationen:
	- Pulverslukkere

3

4

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Bilag 19 - Beredskabsplan 3/6

OVERLØB AF GYLLE, INSTRUKS	KEMIKALIE- OG OLIESPILD INSTRUKS
<p>Ved større overløb af gylle eller ved brud på gylletanken - RING 112 oplys:</p> <p>Navn, adressen og telefonnummer der ringes fra</p> <p>Hvad der er sket, hvad og hvor meget der er løbet ud</p> <p>Om der er risiko for forurening af vandløb, eller drikkevandsboring</p> <p>Ved mindre spild kontaktes kun miljømyndighederne</p> <p>Kontakt ejeren, Poul Ejnar K. Christensen på tlf. 97 44 86 08 / 20 14 86 08</p> <p>Kontakt miljømyndighederne ved tlf. 96 11 75 00 / 112</p> <p>Forsøg opdæmning for at undgå, at gylle løber til _____ drænbønd placeret _____ (se bilag X).</p> <p>Opdæmningen kan evt. foretages med jord, halmballer, olie, afhængig af mængden af gylle. Er gyllen løbet til dræn skal der laves en opdæmning af vandløbet med en bigballe _____ (se bilag X)</p> <p>Hvis gyllen løber i vandløbet vil det påvirke _____ dambrug på _____</p> <p>Kontakt dambruget _____ på tlf. _____ eller _____</p> <p>Medhjælpefodermester _____ på tlf. _____</p> <p>Modtag brandvæsener/miljømyndighederne og udlever denne mappe sammen med kortmaterialet</p> <p>På ejendommen findes der følgende materiale, som evt. kan anvendes for at afhjælppe situationen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Savsmuld - Sand - Halm 	<p>Ved større overløb af mælk, kemikalier og olie - RING 112 – og oplys:</p> <p>Navn, adressen og telefonnummer der ringes fra</p> <p>Hvad der er sket, hvad og hvor meget der er løbet ud</p> <p>Om der er risiko for forurening af vandløb, drikkevand</p> <p>Ved mindre spild kontaktes kun miljømyndighederne.</p> <p>Kontakt ejeren, Poul Ejnar K. Christensen på tlf. 97 44 86 08 / 20 14 86 08</p> <p>Kontakt miljømyndighederne ved tlf. 96 11 75 00 / 112</p> <p>Forsøg opdæmning for at undgå, at det løber til drænbønd placeret (se vedlagte kort).</p> <p>Opdæmningen kan evt. foretages med jord, halmballer, olie, afhængig af mængden og art. Er f.eks. olie løbet til dræn kan man lave en opdæmning af vandløbet med en bigballe (se vedlagte kort)</p> <p>Hvis kemikalier eller olie er løbet i vandløbet vil det påvirke _____ dambrug på _____</p> <p>Kontakt dambruget _____ på tlf. _____</p> <p>Modtag brandvæsener/miljømyndighederne og udlever denne mappe sammen med kortmaterialet</p> <p>På ejendommen findes der følgende materiale, som evt. kan anvendes for at afhjælppe situationen: Savsmuld + sand + Halm</p> <p>I persummet samt i kemikalierummet findes der savsmuldspakker og kattegrus der kan benyttes til at opsuge spildte væsker.</p>

6

5

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Bilag 19 - Beredskabsplan 4/6

STOPHANE / HOVEDAFBRYDERE	STRØMSVIGT INSTRUKS
<p>Afbrydere til diverse pumper, anlæg, strømafbryder m.v. skal ligeledes noteres på kortet over ejendommen.</p> <p>Vand</p> <p>Hovedhane sidder ved: El station Møgelvang.</p> <p>I lukket minkhal sidder stophane indenfor indgangsdør.</p> <p>I stuenus sidder stophane midt i kølberen.</p> <p>I svinstald sidder stophane indenfor i forrum.</p> <p>Elektricitet</p> <p>Hovedafbryder sidder ved: Værksted - Lagerrum.</p> <p>Eltavle sidder ved: Værksted - Lagerrum.</p> <p>Nye 35 ampere sikringer opbevares i Værksted - Peisrum.</p> <p>Nye 16 ampere sikringer opbevares i Værksted - Peisrum.</p>	<p>Vurder om dyr vil lide under træk fra nødopluk eller varme.</p> <p>Tjek alle støbde og se, om nødoplukket er åben.</p> <p>Begræns trækgener og varmeudvikling (overbrusning).</p> <p>Kontroller at der ikke sker forurening som følge af manglende strøm til pumper ol.</p> <p>Ved strømsvigt på over ca. 2 timer, ring til Energi Midt Skive og forhør om varigheden af udfaldet.</p> <p>Telefon nr. 70 13 13 09.</p> <p>Eventuelt værksæt opstart af nødstrømsgenerator.</p>
7	8

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Bilag 19 - Beredskabsplan 5/6

Bilag A Kort over ejendommen

10

TRANSPORT AF BEKÆMPELSESMIDLER

- Sørg for sikker transport af kemikalier til ejendommen og mellem ejendom og marker.
- Bekæmpelsesmidler skal under transport være sikret mod stød og uheld. En lukket tæt plastkasse (eks. en køleboks) er velegnet.
- Medbring en spand/sæk med fint savsmuld til opsugning af spildt middel samt en skovl og f.eks. plasticopper/plastspand til en hurtig indsats. Uanset koncentrationen kan et spild på mindre end ca. 2 liter med en hurtigt indsats fjernes fra jorden.
- Medbring altid en mobiltelefon således at det er muligt hurtigt at tilkalde hjælp ved uheld.
- Hvor der arbejdes med bekæmpelsesmidler, skal der være forstøtnehjælpeudstyr og øjenskyllemiddel til rådighed.
- Meget giftige og giftige bekæmpelsesmidler skal overalt opbevares forsvarligt under lås. Øvrige bekæmpelsesmidler skal opbevares forsvarligt. For alle mider gælder, at de opbevares utilgængeligt for børn og ikke sammen med eller i nærheden af levnedsmidler, foderstoffer m.v.
- Derudover gælder følgende:
- **Kemikalerummet skal være godt ventileret, tørt og frostfrit med god belysning.**
 - **Der skal findes et sugende materiale f.eks. savsmuld til opsamling af spild.**
 - **Døre skal være forsynet med en støbt kant, der kan tilbageholde eventuelt spild.**
 - **Gulve skal være tætte og uden afløb.**

9

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Bilag 19 - Beredskabsplan 6/6

Bilag B Kort over udløbspunkter fra dræen til vandløb

Ingen dræen med udløb til vandløb på ejendommen.

Ingen dræenbrønde på ejendommen

11

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Bilag 20 – § 21 vurdering fra Skive Kommune 1/2

Orbicon/Leif Hansen A/S
Att. Torsten Ostenfeld

Den 12. april 2010

Højvangvej 3 - §21-udtalelse til Orbicon/Leif Hansen vedrørende Møgelvang 2

Skive Kommune har den 31. marts 2010 modtaget din anmodning om udtalelse efter § 21 i Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug.

Udtalelsen gælder Poul Christensen, Møgelvang 2, 7830 Vinderup, der søger miljøgodkendelse efter husdyrlovens § 11.

Poul Christensen har forpagtet to arealer på i alt ca. 8,8 ha, der ligger i Skive Kommune. Arealerne er i ansøgningen betegnet 31-0 og 32-0.

Arealerne er ejet af Niels Jakobsen, Højvangvej 3, Estvad Mark, 7800 Skive.

Besigtigelse:

Arealet er ikke besigtiget, men vurderet via udpegninger af § 3-registreringer, grundvandsbeskyttelse, terrænhældning, drænforhold, internationale beskyttelsesområder, med mere.

Drænforhold:

Arealet 32-0 er ifølge Skive Kommunes oplysninger detailafvandet, mens 31-0 ikke er.

Natura-2000:

Arealerne afvander via Flyndersømølle Å og Krarup Møllebæk Å til Karup Å, der leder vandet til Skive Fjord.

Drikkevandsinteresser:

Arealerne ligger ikke indenfor områder med drikkevandsinteresser.

Teknisk Forvaltning Natur- og miljøafdelingen

Kirke Alle 1, Ramsing
7860 Spøttrup
Tlf: 9915 5500
Fax: 9915 6205
CVR-nr.: 29189579
tek@skivekommune.dk
www.skive.dk

Reference.: 779-2009-19562

Henvendelse til:
Hans-Jakob Sørensen
Direkte tlf. 9915 6640
hjas@skivekommune.dk

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Bilag 20 – § 21 vurdering fra Skive Kommune 2/2

Naturbeskyttelseslovens § 3

Ingen af arealerne er udpegede som § 3 beskyttet natur, eller opfylder kriterierne herfor.

Konklusion:

Arealerne kan drives uden skærpende vilkår i forhold til Husdyrgodkendelseslovens beskyttelsesniveau, og strider ikke mod andre væsentlige interesser, som Skive Kommune skal varetage.

Med venlig hilsen

Hans-Jakob Sørensen